

Bruxelles, 3. lipnja 2026.
(OR. en)

10094/26

Međuinstitucijski predmet:
2026/0139 (COD)

COMPET 666
IND 388
MI 582
RC 13
RECH 258
TELECOM 290
FIN 812
CADREFIN 262
CODEC 1088

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	3. lipnja 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 504 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o okviru mjera za jačanje Unijina ekosustava poluvodiča i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2023/1781 (Akt o čipovima 2.0)

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 504 final.

Priloženo: COM(2026) 504 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 3.6.2026.
COM(2026) 504 final

2026/0139 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o okviru mjera za jačanje Unijina ekosustava poluvodiča i stavljanju izvan snage
Uredbe (EU) 2023/1781 (Akt o čipovima 2.0)**

{SEC(2026) 504 final} - {SWD(2026) 504 final} - {SWD(2026) 505 final}

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Poluvodiči su temelj svih digitalnih tehnologija, od pametnih nosivih uređaja i automobila do medicinske, obrambene i ključne opreme te podatkovnih centara koji pokreću revoluciju umjetne inteligencije. Od 2020. niz nestašica u opskrbi i pokušaja gospodarske prisile na EU ukazao je na krhkost europskog ekosustava poluvodiča i slabosti sektora njegovih krajnjih korisnika. Ti su poremećaji posljedica globalnih kriza kao što je pandemija bolesti COVID-19, pojedinačnih šokova kao što je slučaj Nexperia i trajne strukturne neusklađenosti između ponude i potražnje na globalnom tržištu. Ti su čimbenici zajedno razotkrili kako prekomjerne vanjske ovisnosti mogu uzrokovati ranjivost cijelih tržišta.

S druge strane, sve veće geopolitičko suparništvo, uključujući kinesko-američke napetosti, i brzi uspon umjetne inteligencije dodatno su naglasili stratešku važnost poluvodiča. Najsuvremeniji, ali i standardni čipovi sve se više ističu kao ključna geopolitička prednost, a u globalnom lancu vrijednosti poluvodiča pojavilo se nekoliko točaka zagušenja. To je ubrzalo utrku za kontrolom dijelova tih točaka zagušenja.

Porast razmjera te industrije odražava njezinu geopolitičku važnost. Poluvodiči su treća po redu roba kojom se najviše trguje na svijetu, nakon nafte i vozila, a globalni prihodi 2025. dosegli su 700,9 milijardi USD¹. Očekuje se da će tržište **2026. premašiti bilijun USD², a do 2030. porasti na 1,6 bilijuna USD³**. Kao ključni dobavljač i pokretač gotovo svih modernih industrija i infrastrukture koja ih podupire, sektor poluvodiča postao je **strateški resurs**. U globalnom okruženju u kojem prevladavaju interesni odnosi i odlučno promicanje vlastitih interesa taj je položaj ujedno i potencijalni izvor **geopolitičkog utjecaja**. Regije koje nemaju znatne kapacitete za projektiranje ili proizvodnju poluvodiča stoga bi mogle postati ovisne o komponentama koje drugi mogu ograničiti ili uvjetovati.

Europski akt o čipovima predložen u veljači 2022. bio je **prvi strateški odgovor EU-a na kritične ranjivosti** u globalnom lancu vrijednosti poluvodiča, koje su otkrivene zahvaljujući pandemiji bolesti COVID-19 i intenziviranju globalnog tržišnog natjecanja trećih zemalja potaknutog subvencijama. EU je zaključio da je za uklanjanje strukturnih ovisnosti u njegovu ekosustavu poluvodiča i za potporu industriji **ključna odlučna i koordinirana intervencija**. Bez znatnih ulaganja u istraživačke i proizvodne kapacitete te bez odgovarajućih mehanizama za odgovor na krizu Europa bi ostala strukturno slaba. Akt o čipovima nastao je u razdoblju **snažnog fokusa na zelenu i digitalnu tranziciju** te u kontekstu sve većeg europskog konsenzusa o potrebi da se ojača **gospodarska konkurentnost regije i preokrene trend smanjenja industrijskih kapaciteta**. U Draghijevu izvješću iz rujna 2024. kasnije će se jasno ukazati na ta pitanja i pozvati na hitnu industrijsku obnovu⁴.

Evaluacija europskog Akta o čipovima pokazuje da **su zahvaljujući njemu postignuta znatna ostvarenja**. Na primjer:

¹ WSTS Semiconductor Market Forecast Spring 2025 (Prognoza tržišta poluvodiča WSTS-a, proljeće 2025.), <https://www.wsts.org/76/103/WSTS-Semiconductor-Market-Forecast-Spring-2025>.

² Global Semiconductor Sales Increase Substantially in February (Znatno povećanje globalne prodaje poluvodiča u veljači), <https://www.semiconductors.org/global-semiconductor-sales-increase-substantially-in-february/>.

³ The next era of semiconductor value creation (Novo doba stvaranja vrijednosti poluvodiča), McKinsey, <https://www.mckinsey.com/industries/semiconductors/our-insights/the-next-era-of-semiconductor-value-creation>.

⁴ Budućnost europske konkurentnosti", dio B, poglavlje 3. – Mario Draghi, https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_hr.

- uspostavljene su infrastrukture koje uključuju centre kompetentnosti, platformu za projektiranje u ranoj fazi razvoja i pet najsuvremenijih pilot-linija koje se ubrajaju u najinovativnije tehnološke infrastrukture na svijetu;
- u okviru drugog stupa u postojeća je proizvodna postrojenja uloženo više od 52 milijarde EUR javnih i privatnih sredstava, i
- u okviru trećeg stupa je preko Europskog odbora za poluvodiče uspostavljen mehanizam za koordinaciju i odgovor na krizu, koji uključuje sve države članice i Komisiju.

Unatoč tom znatnom napretku i prednostima Unije u ključnim segmentima lanca vrijednosti poluvodiča, kao što su proizvodnja standardnih poluvodiča (energetska elektronika, mikroupravljači, fotonika, senzori), proizvodna oprema i materijali, **i dalje postoje jasni nedostaci u kapacitetima** koje je potrebno ukloniti.

EU u svjetskoj proizvodnji poluvodiča sudjeluje s manje od 10 %⁵, pa EU gotovo u potpunosti ovisi o Sjedinjenim Američkim Državama i Aziji za najnaprednije i najsuvremenije čipove manje od 5 nanometara, uključujući čipove za umjetnu inteligenciju. Te strukturne ovisnosti povećavaju rizik od poremećaja u opskrbi, pritiska u svrhu prisile i sistemskih šokova koji utječu na ključne industrije EU-a, od automobilske i energetske do zrakoplovno-svemirske te obrambene. Općenito, poluvodiči pokazuju da je **pitanje tehnološke suverenosti** Europe potrebno riješiti što prije.

Tehnološka suverenost postala je strateški imperativ za EU. Cilj je očuvati sposobnost Europe da odabere vlastiti put, smanjiti prekomjerne ovisnosti i omogućiti da kritične digitalne infrastrukture i tehnologije ostanu sigurne, otporne i usklađene s europskim vrijednostima.

Akt o čipovima 2.0 stoga će biti dio **paketa mjera za tehnološku suverenost** zajedno s drugim inicijativama kao što je Akt o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije (CADA).

Pristup Europe tehnološkoj suverenosti temelji se na otvorenosti, partnerstvu i poštenom tržišnom natjecanju. Jačanje tehnološke baze EU-a omogućuje mu da ostane otvoren i kooperativan, štiteći pritom svoju sposobnost neovisnog funkcioniranja i zaštite svojih interesa, sigurnosti i demokratskih načela.

U tom su kontekstu **dva ključna problema** koja se nastoje ukloniti revizijom Akta o čipovima sljedeća:

- (a) prekomjerna ovisnost o trećim zemljama u području projektiranja i proizvodnje poluvodiča;
- (b) nedostatni kapaciteti za pripravnost na krizu.

Na temelju ciljeva utvrđenih u prvom Aktu o čipovima i analize tih problema i njihovih temeljnih uzroka utvrđena su **dva opća cilja Akta o čipovima 2.0**:

- (1) povećati konkurentnost europskog lanca vrijednosti poluvodiča kako bi se poboljšala njegova tehnološka suverenost i otpornost. To znači osiguravanje uvjeta potrebnih za konkurentnost, tehnološku suverenost i otpornost EU-a u području poluvodičkih tehnologija na sljedeće načine: (i) ubrzanjem industrijskog uvođenja istraživanja i

⁵ IDC, Semiconductors market data by feature size, sector and region (Podaci o tržištu poluvodiča prema veličini značajke, sektoru i regiji), CNECT/2022/MVP/0084 – Drugo privremeno izvješće. Lanac vrijednosti obuhvaća intelektualno vlasništvo, automatizaciju projektiranja elektroničkih elemenata i sklopova (EDA), kapitalnu opremu, supstrate, materijale, poduzeća za čipove bez vlastite proizvodnje, proizvođače čipova, tvornice čipova i pružatelje usluga sastavljanja i testiranja (OSAT). U obzir se uzimaju samo prihodi poduzeća sa sjedištem u EU-u.

inovacija; (ii) jamčenjem sigurnosti opskrbe; i (iii) smanjenjem strateških ovisnosti u najsuvremenijim i zrelim poluvodičkim tehnologijama;

- (2) poboljšati pripravnost na krizu kako bi se omogućila sigurnost opskrbe u EU-u. To znači unapređivanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta poboljšanjem pripravnosti na krizu i stvaranjem jedinstvenog pravnog okvira za zaštitu gospodarske sigurnosti Unije te povećanjem njezine nezamjenjivosti, otpornosti i napretka u području poluvodičkih tehnologija.

Povećanje konkurentnosti europskog lanca vrijednosti poluvodiča kako bi se poboljšala njegova tehnološka suverenost i otpornost

Budući da se EU sve više oslanja na inozemnu opskrbu poluvodičima, osjetljiviji je na vanjsku prisilu, uključujući moguće pretvaranje ovisnosti u lancu opskrbe u sredstvo pritiska. Da bi EU uspio iskoristiti svoj veliki istraživački i inovacijski ekosustav za povećanje produktivnosti i opsežnu industrijalizaciju novih tehnologija, potrebna je snažna industrijska baza za projektiranje i proizvodnju poluvodiča.

S druge strane, europske korisničke industrije pogođene su znatnim nesigurnostima u lancu opskrbe, zbog čega se stvaraju veće količine zaliha i usporavaju ulaganja. To pak ugrožava ukupnu konkurentnost proizvodnje u EU-u. Nadalje, ovisnosti u lancima opskrbe poluvodičima povećavaju geopolitičke i sigurnosne rizike, posebno u kriznim vremenima u kojima pristup ključnim tehnologijama može biti ograničen ili se one mogu preusmjeriti u druge regije.

U tom se kontekstu **prvi Akt o čipovima uglavnom temeljio na opskrbi, dok se u Aktu o čipovima 2.0 veći naglasak stavlja na mjere na strani potražnje**. Te dvije dimenzije međusobno se nadopunjuju: poticanje snažne lokalne potražnje doprinosi jačanju lokalne opskrbe poluvodičima. Na taj način kombinirano širenje ponude i potražnje doprinosi većoj otpornosti industrije, kraćim i sigurnijim lancima opskrbe, većoj strateškoj autonomiji i boljem usklađivanju europskih proizvodnih kapaciteta i potreba ključnih industrija.

Taj je pristup usko povezan sa širim inicijativama EU-a, posebno Aktom o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije, koji uključuje mjere za **poticanje potražnje za najsuvremenijim čipovima za umjetnu inteligenciju** razvojem novih podatkovnih centara u cijeloj Uniji. Očekuje se da će se tim mjerama stvoriti dodatna potražnja za poluvodičima koja može pridonijeti ciljevima revidiranog Akta o čipovima. U **Komunikaciji Akcijski plan za kontinent umjetne inteligencije**⁶ navodi se kako, u okviru širih nastojanja da se razviju **gigatvornice umjetne inteligencije**, Unija nastoji postići stratešku autonomiju u projektiranju i proizvodnji poluvodiča za umjetnu inteligenciju, smanjiti ovisnost o ključnim tehnologijama i ojačati suverenitet u području najsuvremenijih poluvodiča.

Jačanje europskog lanca vrijednosti poluvodiča, među ostalim u područjima ključnima za umjetnu inteligenciju, nužno je za potporu strateškim ciljevima Unije. Istodobno, i dalje je neophodno jačati europske kapacitete za proizvodnju **standardnih poluvodiča**. Zreli i specijalizirani čvorovi ključni su za europske industrijske ekosustave kao što su **automobilska industrija, aeronautika, obrana, telekomunikacije i računalstvo u oblaku**, u kojima potražnja za pouzdanim čipovima za specifičnu primjenu i dalje raste. Jačanje otpornosti u tim segmentima stoga je iznimno važno za zaštitu europske industrijske baze i smanjenje prekomjernih ovisnosti. Jednako je važno poboljšati europske **kapacitete za projektiranje čipova** i poticati bližu suradnju između projekatata, proizvođača i sektora

⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Akcijski plan za kontinent umjetne inteligencije, COM(2025) 165, 9.4.2025.

krajnjih korisnika, među ostalim putem **koncepata zajedničkog projektiranja** kojima se optimiziraju poluvodička rješenja za industrijske i strateške primjene.

S obzirom na potrebu da se u europskom ekosustavu poluvodiča ojačaju i ponuda i potražnja, Aktom o čipovima 2.0 predviđa se i uvođenje **strateških projekata** za jačanje ključnih segmenata Unijina lanca vrijednosti poluvodiča. Ti će projekti biti prioritet i podupirat će se **koordiniranom kombinacijom javnih i privatnih ulaganja**, koja će obuhvaćati suverenu i naprednu proizvodnju, projektiranje naprednih čipova i otpornost lanca opskrbe. Tim se pristupom dopunjuju prethodno opisane mjere, jača prekogranična integracija u cijelom lancu vrijednosti i doprinosi jačanju strateške autonomije i tehnološke suverenosti Europe.

U tom kontekstu i u okviru alata za koordinaciju konkurentnosti **strateški projekt za naprednu proizvodnju** smatrat će se najvećim prioritetom kako bi se poduprla proizvodnja čipova za umjetnu inteligenciju i drugih poluvodiča. Cilj je te inicijative pokrenuti prvo postrojenje za poluvodiče u Uniji koje kombinira proizvodnju najsuvremenijih čvorova s integracijom čipleta i naprednim kapacitetima za 3D pakiranje. Pilot-proizvodnja mogla bi se očekivati u razdoblju 2030. – 2033.

Kako bi se dodatno povećala otpornost ekosustava, precizirano je područje primjene odredaba o **prvim inicijativama svoje vrste**. Te odredbe odnose se na cijeli lanac vrijednosti poluvodiča, uključujući **proizvodno orijentirane aktivnosti projektiranja čipova, posebne materijale, proizvodnu opremu, tiskane pločice, napredno pakiranje i sklapanje**. Procjena radi kvalifikacije „prvi svoje vrste” primjenjivat će se i na nacionalno sufinanciranje strateških projekata ako se za strateške projekte utvrdi i da su prvi svoje vrste, u skladu s pravilima tržišnog natjecanja.

U Aktu o čipovima 2.0 naglašava se brža **industrijalizacija pilot-linija**, koja će uspješna pilot-proizvodna postrojenja pretvoriti u komercijalno održive proizvodne kapacitete. U ojačanu inicijativu Čipovi za Europu 2.0 dodaju se i **fotonika i fotonički integrirani krugovi** jer su to ključne razvojne tehnologije za mnoge strateške sektore, uključujući telekomunikacije, podatkovne centre, umjetnu inteligenciju, zdravstvo, automobilsku industriju i kvantne tehnologije. **Inicijativa Čipovi za Europu** pokazala je da ima ključnu ulogu u jačanju vodećeg položaja Unije u istraživanju, inovacijama i industrijskom uvođenju poluvodiča i stoga je ključno da se nastavi. Inicijativom Čipovi za Europu 2.0 nastoji pomoći Europi da zadrži svoju konkurentsku prednost, ubrza proizvodnju na komercijalnoj razini i maksimalno poveća doprinos poluvodičkih tehnologija održivosti i tehnološkoj suverenosti i to nastavkom provedbe dokazanih instrumenata, kao što su pilot-linije, mreže centara kompetentnosti, platforma za projektiranje i aktivnosti u području kvantnih čipova.

Mobilizirat će se i komplementarne mjere na strani potražnje kako bi se ubrzalo prihvaćanje europskih tehnologija na tržištu. **Nabava inovativnih rješenja i veliki pothvati** pomoći će generirati ranu potražnju, omogućiti referentne primjene i naprednim čipovima razvijenima u Uniji olakšati brži ulazak na tržište. Osim toga, u okviru javne nabave koja uključuje poluvodiče u infrastrukturi, opremi ili sustavima može se primjenjivati kriterij sigurnosti opskrbe uz čimbenik cijene ako se takve tehnologije uvode u ključne usluge ili kritičnu infrastrukturu. Koordiniranim iskorištavanjem javne potražnje te će mjere dopuniti instrumente na strani ponude, promicati prihvaćanje sigurnih tehnologija u cijeloj Uniji te ojačati sigurnost i otpornost strateških sektora na kraju lanca. U skladu s klimatskim, okolišnim i energetske ciljevima Unije prednost bi trebalo dati energetske učinkovitosti i održivoj proizvodnji i radu čipova. Bit će potrebno pojednostavniti i postupke izdavanja dozvola kako bi se ubrzalo industrijsko uvođenje i održala međunarodna konkurentnost, posebno na temelju Komisijina Prijedloga uredbe o ubrzavanju procjena utjecaja na okoliš. Usporedno s provedbom Akta o čipovima i u očekivanju revizije Akta o kibersigurnosti, u

procjeni rizika kibernetičke sigurnosti ocijenit će se tehničke ranjivosti i netehnički čimbenici koji utječu na kibernetičku sigurnost poluvodiča koji se upotrebljavaju u javnoj nabavi za određene kritične sektore.

Kako bi se potaknulo regionalno vodstvo u lancu vrijednosti poluvodiča, ovim se prijedlogom uvodi oznaka **europske regije izvrsnosti za poluvodiče** za regije sa stabilnim regionalnim planom ulaganja u poluvodiče koji je usklađen sa strateškim prioritetima. Među njima su povećanje proizvodnje poluvodiča, suradnja u području istraživanja i razvoja, razvoj vještina i održiva infrastruktura. To bi međunarodnim ulagačima ukazalo na to da regija ima ekosustav visokog potencijala za poslovanje povezano s poluvodičima.

Poboljšanje pripravnosti na krizu kako bi se omogućila sigurnost opskrbe u EU-u

Unatoč alatima za praćenje i odgovor na krizu uspostavljenima u okviru trećeg stupa prvog Akta o čipovima, i dalje postoje znatni nedostaci u sposobnosti Unije da pronađe učinkovito rješenje za krize u opskrbi poluvodičima. EU-u i dalje nedostaju dovoljno razvijeni mehanizmi, alati i institucionalni kapaciteti za pravodobno i koordinirano predviđanje i procjenu poremećaja.

Kako bi se **poboljšala pripravnost u lancu opskrbe poluvodičima**, Komisija će poduprijeti uspostavu **Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima („Platforma”)**, na kojoj poduzeća mogu u agregiranom obliku razmjenjivati informacije koje nisu poslovno osjetljive. To će pridonijeti izradi modela digitalnog lanca opskrbe, povećanju vidljivosti strukturnih međuovisnosti, omogućivanju sustavnog utvrđivanja rizika i jačanju otpornosti na poremećaje. U slučaju upozorenja Komisija bi mogla zatražiti informacije od pojedinačnih poduzeća i od Platforme. Ti zahtjevi za informacije moraju biti strogo ograničeni na ono što je nužno i razmjerno. Poduzeća koja sudjeluju u Platformi bit će izuzeta od obveze odgovaranja na zahtjeve za informacije. Usporedno s Aktom o čipovima 2.0 Komisija će do drugog tromjesečja 2027. izraditi **Plan EU-a za upravljanje poluvodičkom krizom**. U Planu će se utvrditi jasni postupci, uloge i odgovornosti u fazama prije i za vrijeme krize, a temeljit će se na prvoj simulacijskoj vježbi o poremećajima u lancu opskrbe poluvodičima provedenoj s državama članicama 2025. Te će mjere biti u skladu sa Strategijom za Uniju pripravnosti i njezinim akcijskim planom.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Poluvodiči su ključni pokretači čiste i digitalne tranzicije. Njihovu stratešku važnost za EU dodatno pojačavaju geopolitičke napetosti, trenutna prekomjerna ovisnost Unije o naprednoj proizvodnji i projektiranju i to što treće zemlje sve više upotrebljavaju te ovisnosti kao sredstvo pritiska. U tom je kontekstu Akt o čipovima 2.0 neophodan za postizanje političkih prioriteta Komisije, posebno „Novog plana za održiv napredak i konkurentnost Europe” i „Novog doba za europsku obranu i sigurnost”⁷.

Prijedlog Akta o čipovima 2.0 može se smatrati odgovorom na potrebu za hitnim mjerama u području poluvodiča kako bi se zaštitila budućnost EU-a kao gospodarske sile, odredišta za ulaganja i proizvodnog središta, kako je potvrđeno u **Planu za čistu industriju**,⁸ **Kompasu**

⁷ [Prioriteti za razdoblje 2024. – 2029. – Europska komisija.](#)

⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost, COM(2025) 85, 26.2.2025.

konkurentnosti za EU⁹ i Zajedničkoj komunikaciji o jačanju gospodarske sigurnosti EU-a¹⁰.

Prijedlog je u skladu s općom digitalnom vizijom, ciljevima i mogućnostima za uspješnu digitalnu transformaciju Europske unije do 2030., kako su predstavljeni u Komunikaciji Komisije **Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće** (Komunikacija o Digitalnom kompasu)¹¹ i naknadnoj Odluci Komisije o **programu politike za digitalno desetljeće**¹², s posebnim ciljem za poluvodiče. Cilj je ovog Prijedloga pomoći Uniji da stekne kapacitete koji će biti potrebni za ostvarenje njezina cilja za 2030. Preispitivanje programa politike za digitalno desetljeće planirano je za lipanj 2026.¹³

Ovaj prijedlog doprinosi provedbi **Izjave Koalicije za poluvodiče**, koju su 29. rujna 2025. potpisali ministri 27 država članica i u kojoj se poziva na ojačani Akt o čipovima 2.0 usmjeren na budućnost kako bi se ojačao položaj Europe u globalnom lancu vrijednosti poluvodiča¹⁴.

Neki od ciljeva Prijedloga podudaraju se s onima iz **Akta o ubrzanju industrijskog razvoja**¹⁵, kojim se utvrđuje okvir mjera za jačanje konkurentnosti EU-a, ubrzanje dekarbonizacije industrije i poticanje strateških proizvodnih kapaciteta.

Prijedlog je općenito u skladu s inicijativama EU-a kojima se nastoje ostvariti povezani ciljevi, posebno **programom Digitalna Europa, programom Obzor Europa, Aktom o kritičnim sirovinama**¹⁶ te **Europskim fondom za regionalni razvoj (EFRR), programom InvestEU i programom Erasmus+**.

Od navedenih inicijativa prijedlog je posebno u skladu s programom Digitalna Europa i programom Obzor Europa, koji služe kao dvije okosnice financiranja prvog stupa u trenutačnom višegodišnjem financijskom okviru. Programom Digitalna Europa pruža se potpora digitalnim infrastrukturama, dok se programom Obzor Europa podupiru istraživanja na početku lanca, pilot-projekti i demonstracije.

Nadalje, prijedlogom se dopunjuje i Akt o kritičnim sirovinama jer se obama aktima nastoji postići strateška autonomija pojedinih segmenata lanca vrijednosti: Akt o čipovima odnosi se na projektiranje i proizvodnju poluvodiča, dok se Akt o kritičnim sirovinama odnosi na kritične sirovine.

Akt o čipovima u skladu je s programima EU-a za stratešku autonomiju, gospodarsku sigurnost i konkurentnost. Usklađen je s **Europskom strategijom gospodarske sigurnosti**¹⁷,

⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Kompas konkurentnosti za EU”, COM(2025) 30, 29.1.2025.

¹⁰ Zajednička komunikacija Europskom parlamentu i Vijeću, „Jačanje gospodarske sigurnosti EU-a”, JOIN(2025) 977, 3.12.2025.

¹¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće”, COM(2021) 118, 9.3.2021.

¹² Odluka (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030., 19.12.2022.

¹³ Otvoreno istraživanje o budućnosti programa politike za digitalno desetljeće, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/consultations/survey-opens-future-digital-decade-policy-programme>.

¹⁴ Koalicija poluvodiča poziva na jačanje Akta o čipovima, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/news/semicon-coalition-calls-reinforced-chips-act>.

¹⁵ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za ubrzanje razvoja industrijskih kapaciteta i dekarbonizacije u strateškim sektorima i izmjeni uredaba (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 i (EU) 2024/3110 (Akt o ubrzanju industrijskog razvoja), COM(2026) 100, 4.3.2026.

¹⁶ Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (Akt o kritičnim sirovinama)

¹⁷ Zajednička komunikacija Europskom parlamentu, Europskom vijeću i Vijeću o „Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti”, JOIN(2023) 20 final.

kontrolama izvoza robe s dvojnomo namjenom¹⁸, Uredbom o stranim subvencijama¹⁹ i Platformom za strateške tehnologije za Europu (STEP)²⁰. Tim se instrumentima zajedno smanjuju strateške ovisnosti i jačaju industrijski kapaciteti te otklanjaju poremećaji uzrokovani stranim subvencijama na jedinstvenom tržištu.

Prijedlog je u skladu s europskim zakonodavstvom u području kibernetičke sigurnosti. Određene kategorije čipova obuhvaćene su područjem primjene **Akta o kibernetičkoj otpornosti²¹**, a ulaganjima u okviru Akta o čipovima nastojat će se unaprijediti njegovi ciljevi na temelju snage europske industrije u segmentu tržišta sigurnih čipova. Prijedlogom će se dopuniti i predložena revizija **Akta o kibersigurnosti** dodavanjem dimenzije sigurnosti opskrbe za javnu nabavu poluvodiča koju provode kritični subjekti.

U Industrijskom akcijskom planu za europski automobilski sektor istaknuta je važnost industrije poluvodiča za inovativan i digitaliziran automobilski sektor.²²

Akt o čipovima 2.0 osmišljen je i kao nadopuna drugim inicijativama kao što su važni projekti od zajedničkog europskog interesa (VPZEI). U tom je pogledu priprema predstojećeg kandidata za VPZEI u području naprednih poluvodičkih tehnologija²³ u potpunosti u skladu s duhom **Akta o čipovima** jer se odnosi na prva industrijska uvođenja revolucionarnih inovacija.

Akt o čipovima 2.0 osmišljen je tako da bude kompatibilan s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom (VFO) (2021. – 2027.) i sljedećim VFO-om (2028. – 2034.), uključujući Europski fond za konkurentnost (EFK), 10. okvirni program (FP10) te planove za nacionalno i regionalno partnerstvo. Njegova struktura omogućit će neposredne mjere i učinak u okviru trenutačnog VFO-a, uz istodobno osiguravanje kontinuiteta i prilagodljivosti u okviru sljedećeg VFO-a. Prijedlogom se unaprijed ne određuje ni prejudicira ishod tekućeg zakonodavnog postupka o VFO-u.

Nadalje, Aktom o čipovima 2.0 ne dovode se u pitanje pravila o državnim potporama i tržišnom natjecanju, uključujući Okvir za istraživanje, razvoj i inovacije i Komunikaciju o VPZEI-jima, uz istodobno očuvanje njihovih zasebnih ciljeva. VPZEI-ji i Okvir za istraživanje, razvoj i inovacije imaju središnju ulogu u podupiranju istraživanja, razvoja, inovacija i prvog industrijskog uvođenja, posebno za vrlo inovativne i prekogranične projekte sa snažnim učincima prelijevanja.

¹⁸ [Izvoz robe s dvojnomo namjenom – trgovina i gospodarska sigurnost.](#)

¹⁹ Uredba (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište.

²⁰ Platforma za strateške tehnologije za Europu, https://strategic-technologies.europa.eu/index_hr.

²¹ Uredba (EU) 2024/2847 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o horizontalnim zahtjevima u pogledu kibernetičke sigurnosti za proizvode s digitalnim elementima i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013 i (EU) 2019/1020 te Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o kibernetičkoj otpornosti).

²² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Industrijski akcijski plan za europski automobilski sektor, COM(2025) 95, 5.3.2025.

²³ Kandidat u području naprednih poluvodičkih tehnologija za VPZEI trenutačno se koncipira na temelju postojećih inicijativa EU-a, posebno pilot-linija i europske platforme za projektiranje, čime se osiguravaju kontinuitet i ubrzanje i izbjegava udvostručivanje. Potaknut megatrendovima kao što su umjetna inteligencija, automatizacija, sigurnost i održivost, kandidat u području naprednih poluvodičkih tehnologija za VPZEI u konačnici bi mogao pružiti zajednički europski odgovor na disruptivne tehnološke promjene. Mogao bi se usredotočiti na ključna tehnološka područja, uključujući, na primjer, čipove i akcelatore u području umjetne inteligencije, fotoničke integrirane krugove, heterogenu integraciju i napredno pakiranje, senzore, energetske elektroniku, energetske učinkovite rješenja i sigurnu komunikaciju, istodobno obuhvaćajući cijeli lanac vrijednosti poluvodiča, uključujući razvojne tehnologije kao što je automatizacija projektiranja elektroničkih elemenata i sklopova, opremu, testiranje, materijale i pločice.

Mjere u okviru Akta o čipovima 2.0 temeljit će se na toj strukturi te će se dodatno razjasniti i precizirati područja primjene okvira „prvi svoje vrste” u okviru drugog stupa kako bi se zajamčilo da se obuhvati cijeli lanac vrijednosti.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je u skladu s tržišnim natjecanjem i industrijskom strategijom EU-a, kako je navedeno u industrijskim strategijama i Draghijevu izvješću, te se njime dopunjuju okviri za digitalnu i zelenu tranziciju.

Taj će prijedlog biti dio **paketa mjera za tehnološku suverenost**, zajedno s **Aktom o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije (CADA)** i **strateškim planom za digitalizaciju i umjetnu inteligenciju u energetici**. Paketom se nastoji osigurati da Unija zadrži sposobnost samostalnog odlučivanja, učinkovitog postupanja i oblikovanja globalnog tehnološkog razvoja, a da pritom ostane otvorena, konkurentna i predana međunarodnoj suradnji i pravilima.

Bit će potrebna koordinacija između Akta o čipovima i predloženog **Europskog fonda za konkurentnost (ECF)**²⁴ te predstojećeg **akta o kvantnim tehnologijama**²⁵. Usklađenost s aktom o kvantnim tehnologijama pružit će priliku za uspostavu sveobuhvatnog europskog okvira za kvantnu politiku kojim se u najvećoj mogućoj mjeri iskorištavaju sinergije među više instrumenata.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Kao i u prvom Aktu o čipovima, pravna osnova za Akt o čipovima 2.0 su članak 173. stavak 3. i članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Unija mora doprinositi postizanju ciljeva iz članka 173. stavka 1. pomoću politika i aktivnosti koje provodi. U članku 173. stavku 1. UFEU-a navodi se da su ciljevi osigurati potrebne uvjete za konkurentnost industrije Unije. U skladu sa sustavom otvorenih i konkurentnih tržišta, cilj je te mjere: (i) ubrzati prilagodbu industrije strukturnim promjenama, (ii) poticati okruženje pogodno za inicijativu i razvoj poduzetnika, osobito malih i srednjih poduzetnika, u cijeloj Uniji, (iii) poticati okruženje pogodno za suradnju među poduzetnicima i (iv) podupirati bolje iskorištavanje industrijskog potencijala politika inovacije, istraživanja i tehnološkog razvoja. Cilj članka 114. UFEU-a je uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta donošenjem mjera za usklađivanje nacionalnih odredaba zakona ili drugih propisa.

Akt o čipovima 2.0 temelji se na ciljevima postojećeg Akta o čipovima. Prvi specifični cilj Akta o čipovima 2.0, na kojem se temelji prvi stup, stvaranje je velikih inovacijskih kapaciteta i odgovarajućih tehnoloških sposobnosti u industriji poluvodiča radi ubrzanja inovacija i prilagodbe njima. Zatim, osnovu drugog i trećeg stupa čini cilj Uredbe da se otpornost i sigurnost opskrbe Unije u području poluvodičkih tehnologija povećaju podupiranjem i koordinacijom ulaganja u proizvodnju naprednih poluvodiča (drugi stup) te omogućivanjem koordiniranog praćenja i odgovora na krizu (treći stup).

Odgovarajuća pravna osnova za prvi cilj je članak 173. stavak 3. UFEU-a. U slučaju članka 173. stavka 3. UFEU-a, poduzete mjere ne bi trebale podrazumijevati usklađivanje

²⁴ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („ECF”), uključujući posebni program za istraživačke i inovacijske aktivnosti u području obrane, o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, o stavljanju izvan snage odredaba uredaba (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 i o izmjeni Uredbe (EU) [EDIP], COM(2025) 555, 16.7.2025.

²⁵ Komisija poziva na doprinos oblikovanju budućeg akta EU-a o kvantnim tehnologijama, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/news/commission-invites-contributions-shape-future-eu-quantum-act>.

nacionalnih zakona i propisa, već jačanje konkurentnosti i otpornosti industrijske baze poluvodiča. Aktom o čipovima 2.0 nastoje se povećati snaga i otpornost europske poluvodičke tehnologije i industrijskog okruženja te povećati inovacijski potencijal ekosustava poluvodiča u cijelom EU-u. To uključuje smanjenje ovisnosti o malom broju poduzeća i regija izvan EU-a i proširenje sposobnosti EU-a za projektiranje i proizvodnju naprednih poluvodiča. Inicijativa Čipovi za Europu (prvi stup), koja će se i dalje podupirati novim zakonodavnim mjerama, trebala bi doprinijeti postizanju tih ciljeva premošćivanjem jaza između istraživačke izvrsnosti EU-a i njezina učinkovitog i održivog industrijskog uvođenja.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Ciljeve Prijedloga države članice ne mogu postići samostalno jer su problemi prekogranične prirode i nisu ograničeni na pojedine države članice ili podskupinu država članica. Predložena djelovanja usmjerena su na područja u kojima postoji dokaziva dodana vrijednost djelovanja na razini Unije zbog razmjera, brzine i opsega potrebnih napora.

Za pružanje sveobuhvatnog odgovora na poluvodičku krizu potrebno je brzo i koordinirano zajedničko djelovanje raznih dionika u suradnji s državama članicama. Nijedna država članica to ne može postići sama. Nadalje, s obzirom na složenost ekosustava poluvodiča, posljedice Unijinih strukturnih ovisnosti te nestašica u opskrbi toliko su dalekosežne da je intervencija EU-a najbolji pristup za svladavanje tih prepreka.

Jasno je da je djelovanje na razini Unije najprikladniji način da se europske aktere potakne na zajedničku viziju i provedbenu strategiju. To je ključno kako bi se stvorila ekonomija razmjera i opsega te kritična masa potrebna za najsuvremenije kapacitete. Time se ograničuju (ako ne i izbjegavaju) fragmentiranje mjera, natjecanja u subvencioniranju i nedostatna nacionalna rješenja.

Djelovanje na razini Unije potrebno je u područjima na koja se ovaj Prijedlog odnosi u okviru svojih triju stupova.

- U pogledu prvog stupa (inicijativa Čipovi za Europu 2.0), ojačanom inicijativom Čipovi za Europu 2.0 nastaviti će se podupirati aktivnosti inicijative Čipovi za Europu uspostavljene na temelju prvog Akta o čipovima. To znači da će se u Uniji razviti tehnološki kapaciteti i inovacije velikih razmjera kako bi se omogućio razvoj i uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih i kvantnih tehnologija sljedeće generacije te kako bi se uklonile kronične strukturne slabosti Europe u projektiranju i proizvodnji. Nakon **dva uspješna važna projekta od zajedničkog europskog interesa (VPZEI)** u području mikroelektronike, kojima se podupiru inovativni prekogranični projekti u cijelom vrijednosnom lancu mikroelektronike, osmišljava se mogući **treći VPZEI** u tom području. Te su inicijative od strateške važnosti za taj sektor. Međutim, u ovoj fazi nije vjerojatno da će one same biti dovoljne za izgradnju kapaciteta u obliku pilot-linija i infrastruktura za projektiranje. Moraju biti široko dostupne svim zainteresiranim trećim stranama u cijeloj Europi te će uz to Uniji omogućiti da preuzme važniju ulogu u globalnom i međuovisnom ekosustavu. Ti veliki projekti mogu se ostvariti samo na razini Unije zbog opsega ulaganja te potrebnog znanja i iskustva.
- Kad je riječ o drugom stupu (sigurnost opskrbe i potražnje), mjere usmjerene na ubrzavanje **ulaganja u proizvodnju poluvodiča** mogu se na odgovarajući način osmisliti i provesti samo na razini Unije. To je zbog opsega potrebnih ulaganja i zato što će takva proizvodna postrojenja po definiciji služiti cijelom unutarnjem tržištu, ojačati cijeli ekosustav i jamčiti sigurnost opskrbe u kriznim situacijama. Osim toga,

osmislit će se mjere u okviru **strateških projekata**, i to poticanjem kombinacije javnih i privatnih ulaganja s visokim stupnjem mobilizacije privatnih sredstava.

- U vezi s trećim stupom („praćenje i odgovor na krizu”), pojačanom **suradnjom na razini Unije** osigurat će se prikupljanje potrebnih i usporedivih podataka. Države članice i Komisija moći će zajedno predvidjeti nestašice, proglasiti krizno stanje u situaciji ozbiljne nestašice i uvesti potrebne mjere **kako bi se takva kriza riješila** učinkovitije nego skupom različitih nacionalnih mjera.
- **Proporcionalnost**

Prijedlogom se nastoji ojačati europski ekosustav poluvodiča pomoću: (i) kratkoročne pripravnosti i praćenja radi povećanja transparentnosti lanaca opskrbe poluvodičima, (ii) srednjoročnih mjera za sigurnost opskrbe radi povećanja kapaciteta za proizvodnju poluvodiča u Europi i (iii) dugoročnih mjera za tehnološko i inovacijsko vodstvo kako bi se uspostavila postrojenja za projektiranje i proizvodnju naprednih poluvodičkih tehnologija i poluvodičkih tehnologija u nastajanju.

U tom je kontekstu Prijedlog usmjeren na one dijelove ekosustava poluvodiča koji najviše doprinose otpornosti Unijina lanca opskrbe. Posebna je pozornost posvećena samom ekosustavu poluvodiča, a ne širem području elektroničkih komponenti i sustava ili područjima primjene poluvodiča i/ili elektroničkih komponenti i sustava kako bi se mjere ograničile na jedan od najvažnijih problema današnjice za europsko gospodarstvo i društvo u cjelini.

Inicijativom Čipovi za Europu 2.0 uspostavljaju se mehanizmi potrebni za osiguravanje dugoročne konkurentnosti i inovacijskog kapaciteta europske industrije pomoću: (i) kapaciteta za istraživanje i projektiranje, (ii) pilot-linija za testiranje i eksperimentiranje, (iii) kapaciteta za kvantne čipove i fotoničke integrirane krugove (iv) centara kompetentnosti i (v) fonda za *start-up* i *scale-up* poduzeća te MSP-ove.

U okviru novih aktivnosti u području sigurnosti opskrbe radi povećanja kapaciteta Unije za proizvodnju poluvodiča u drugom stupu postrojenju se može priznati status europske inicijative za poluvodičke tehnologije. Temeljem tog statusa od država članica zahtijeva se da za ta postrojenja i tvornice čipova dozvole izdaju ubrzanim postupkom.

Nove mjere pripravnosti iz trećeg stupa temelje se na praćenju i razmjeni informacija između država članica i Unije kako bi se predvidjeli poremećaji u lancu opskrbe. U slučaju (predviđenih) poremećaja mogu se poduzeti koordinirane mjere za ublažavanje ili sprečavanje nestašica poluvodiča i drugih poremećaja.

- **Odabir instrumenta**

Uredba se smatra najprikladnijim instrumentom jer omogućuje utvrđivanje zahtjeva koji se primjenjuju izravno na nacionalna tijela i relevantne gospodarske subjekte. Time će se osigurati pravodobna i usklađena provedba zahtjeva, što će dovesti do veće pravne sigurnosti i zajamčiti kontinuitet prvog Akta o čipovima.

Prijedlog dolazi u obliku uredbe Europskog parlamenta i Vijeća. To je najprikladniji pravni instrument za prvi stup prijedloga o uspostavi inicijative Čipovi za Europu 2.0. To je zato što se samo uredbom, čije su pravne odredbe izravno primjenjive, može jamčiti stupanj ujednačenosti potreban za nastavak i provedbu inicijative Unije usmjerene na potporu industrijskom sektoru na cijelom unutarnjem tržištu. Odabir uredbe kao pravnog instrumenta za drugi stup opravdan je potrebom za ujednačenom primjenom novih pravila, posebno definicije europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata te za jedinstvenim postupkom za njihovo priznavanje i potporu. Nadalje, uredba je najprikladniji instrument za treći stup jer bi taj dio trebao osigurati mehanizam za predviđanje i uklanjanje

ozbiljnih poremećaja u opskrbi poluvodičima u Uniji. Uz to, taj mehanizam nije potrebno prenositi nacionalnim mjerama i bit će izravno primjenjiv.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva

U skladu s člankom 40. Akta o čipovima Komisija je Europskom parlamentu i Vijeću podnijela prvo izvješće o evaluaciji i preispitivanju Uredbe prije 20. rujna 2026. Svrha evaluacije bila je donijeti kritičnu, nepristranu i na dokazima utemeljenu prosudbu o napretku Akta o čipovima i njegovoj sposobnosti da ojača Unijin ekosustav poluvodiča²⁶.

Evaluacija je obuhvatila tri stupa Akta o čipovima i elemente iz više stupova. Ispitan je učinak Akta o čipovima na gospodarstvo, upravljanje i socijalne čimbenike, a uključena je i procjena učinka Akta o čipovima 2.0. Utvrđeni su i kvantificirani troškovi i koristi Akta o čipovima u okviru svakog stupa. Navedena su i iskustva stečena provedbom te su osim stalnih istaknuti i novi problemi koji utječu na funkcioniranje Uredbe. Obuhvaćeno je razdoblje od stupanja na snagu Akta o čipovima 21. rujna 2023. do kraja studenog 2025.

U evaluaciji je zaključeno da je **Akt o čipovima bio instrumentalan za stvaranje europskog regulatornog i političkog okvira za poluvodiče**, koji prije nije postojao, i to u kratkom roku. Zahvaljujući njemu mobilizirana su znatna javna i privatna ulaganja, uvedena je najsuvremenija infrastruktura na razini EU-a i uspostavljeni su mehanizmi upravljanja za koordinaciju i pripravnost na krizu. Povjerenje dionika u opći strateški smjer i dalje je veliko, a Akt se općenito smatra nužnim odgovorom na geopolitičke, tehnološke i gospodarske pritiske.

Istodobno, **prelazak s pojedinačnih ostvarenja na rezultate i učinke na razini cijelog sustava još je u tijeku**. Glavna su ograničenja strukturna i gospodarska, a ne operativna. Odnose se na sposobnost Unije da industrijalizira inovacije, financira *scale-up* poduzeća, ojača otpornost lanca opskrbe i generira obavještajne podatke na razini sustava.

Akt je imao **ključnu ulogu u izgradnji tehnološke infrastrukture i proizvodnih kapaciteta u ranoj fazi**. Uspostavom pilot-linija, centara kompetentnosti i zajedničke infrastrukture na razini EU-a omogućena je koordinacija aktivnosti. Te inicijative već poboljšavaju pristup naprednim alatima i podupiru intenzivnu prekograničnu suradnju. Učinak drugih komponenti (tj. pilot-projekata za kvantne čipove i platforme za projektiranje) postat će očigledan tek u kasnijoj fazi. U svakom slučaju, brojni dionici prepoznaju doprinos Akta jačanju europske baze za istraživanja i inovacije te poboljšanju koordinacije među državama članicama.

U usporedbi s tim, **napredak u uvođenju proizvodnje i posljedična povećana strateška autonomija još su u ranoj fazi**, djelomično zbog dugog vremena između donošenja odluka o ulaganju i stvarne proizvodnje u postrojenjima. Europa je i dalje strukturno ovisna o dobavljačima izvan EU-a u ključnim segmentima, posebno za napredne tehnološke čvorove. Gubitak ili kašnjenje velikih ulagačkih projekata također ukazuje na to da se suverenitet još nije znatno poboljšao.

S obzirom na evaluacijske kriterije, **raskorak između istraživanja i prijenosa u proizvodnju postaje velik problem**. Zahvaljujući provedbi Akta tehnologije su već dosegle višu razinu spremnosti te se, s obzirom na njegovo nedavno stupanje na snagu, očekuje da će

²⁶

Poveznica na Prilog radnom dokumentu službi Komisije s evaluacijskim izvješćem.

u narednim godinama put prema serijskoj proizvodnji biti posve otvoren. Mnogi rezultati učinkoviti su na tehničkoj razini i stvorit će industrijske kapacitete potrebne za osiguravanje kasnije europske opskrbe. Prepreka na koju EU nailazi više nije prvenstveno stvaranje inovacija, već **industrijalizacija i razmjeri**.

Evaluacijom je utvrđeno i da **ograničeni privatni kapital i dalje ograničava rast europskih poduzeća u sektoru poluvodiča**. Aktom su mobilizirane dosad nezabilježene razine javnog financiranja, ali privatna ulaganja (posebno ulaganja u kasnoj fazi i institucionalna ulaganja) i dalje su nedostatna u usporedbi s konkurentskim regijama. Potpora za *scale-up* poduzeća ograničena je strukturnim značajkama europskog financijskog sustava, uključujući nepostojanje stvarne unije tržišta kapitala, postojeća pravila za mirovinske fondove i konzervativne prakse ulaganja. Time se smanjuje zadržavanje dodane vrijednosti u Europi i potiče *scale-up* poduzeća da premjeste poslovanje ili ga prodaju poduzećima izvan EU-a. Aktom je poboljšana inovacijski kapacitet u ranoj fazi, ali sredstva dodijeljena Fondu za čipove (dio EIC-ova Akceleratora) iskorištena su u prve dvije godine i pokazala su se nedovoljnima. Tematski instrumenti sa strpljivim kapitalom nužni su kako bi se *start-up* poduzećima u području poluvodiča pomoglo da se prošire, a potrebno je osmisliti šire mjere da bi se stvorili uvjeti potrebni za osnivanje tehnoloških poduzeća s velikim potencijalom.

Osim toga, evaluacijom je utvrđeno da su postojeći **instrumenti na razini EU-a za uklanjanje ranjivosti po pitanju sigurnosti opskrbe i gospodarske sigurnosti korisni, ali da bi ih trebalo dodatno ojačati**. S jedne strane, na uvođenje proizvodnje prvenstveno utječu odluke industrije o ulaganjima koje se podupiru iz nacionalnih okvira financiranja. Slabosti na strani potražnje dodatno narušavaju otpornost. S druge strane, rascjepkana tržišta, mala proizvodnja u ključnim sektorima i ograničena koordinacija javne nabave smanjuju komercijalnu održivost europske proizvodnje. Bez objedinjavanja potražnje i pouzdanih tržišnih signala postoji rizik od nedovoljne iskorištenosti novih kapaciteta.

Naposljetku, u evaluaciji je zaključeno da je **uvid EU-a u vlastite i globalne lance opskrbe poluvodičima previše ograničen da bi se postigla visoka razina pripravnosti na krizu**. Europski odbor za poluvodiče znatno je poboljšao koordinaciju te su pokrenuti mehanizmi ranog upozoravanja. Međutim, trebalo bi razmotriti integriraniji pristup praćenju materijala, opreme, alata za projektiranje i daljnjih korisnika. Prikupljanje podataka i dalje je fragmentirano i osjetljivo, što ograničava sposobnost predviđanja poremećaja. Trećim stupom stoga se osigurava samo djelomična vidljivost na razini sustava.

Aktom o čipovima općenito je brzo i vjerodostojno ostvaren njegov početni cilj izgradnje europskih kapaciteta. Međutim, učinkovitost u smislu autonomije i otpornosti ovisi o tome može li Europa sada pretvoriti infrastrukturu u industrijsku proizvodnju, inovacije u širi opseg, a koordinaciju u provedive obavještajne podatke.

- **Savjetovanja s dionicima**

U skladu sa Smjernicama za bolju regulativu Komisija je provela sveobuhvatan postupak savjetovanja s dionicima kako bi prikupila pouzdane informacije, pri čemu je primijenila više metoda i alata te pozvala na sudjelovanje različite strane.

Komisija je provela više aktivnosti: **javno savjetovanje** od 5. rujna 2025. do 28. studenog 2025. (podneseno 105 odgovora i 39 dokumenata o stajalištu); **poziv na očitovanje** za procjenu učinka (podneseno je 209 odgovora i 85 dokumenata o stajalištu); ciljanu **anketu među dionicima** (64 odgovora); **razgovore** (s ispitanicima koji predstavljaju širok, strateški odabran spektar organizacija koje su uključene u europski ekosustav

poluvodiča ili na koje taj ekosustav utječe); od rujna do prosinca 2025. održano je **16 tematskih radionica** na kojima su sudjelovali razni dionici iz cijelog europskog ekosustava poluvodiča; od siječnja do ožujka 2026. održano je **šest radionica s državama članicama**.

Dionici su istaknuli prekomjernu ovisnost o neeuropskim dobavljačima, posebno za čipove visokih performansi. Ključne prepreke razvoju vrijednosnog lanca čipova za umjetnu inteligenciju u EU-u uključuju nedostatne proizvodne kapacitete, ograničene investicijske instrumente, nedostatak kvalificirane radne snage i slabu domaću potražnju velikih pružatelja usluga u oblaku i poduzeća koja se bave umjetnom inteligencijom. U cijelom vrijednosnom lancu zabilježeni su i strukturni troškovni nedostaci: postrojenja za proizvodnju poluvodiča sa sjedištem u EU-u pogođena su višim troškovima izgradnje i rada, duljim rokovima za izdavanje dozvola, izgradnju i puštanje u rad te slabijim učincima aglomeracije u usporedbi s konkurentima u istočnoj Aziji.

Financijska ograničenja to dodatno pogoršavaju. Nedostatak poduzetničkog kapitala i rizičnog financiranja utvrđen je kao glavna prepreka za projektna poduzeća, dok su proizvođači integriranih uređaja i druga poduzeća usmjerena na proizvodnju kao znatne prepreke istaknuli dugotrajne postupke izdavanja dozvola i visoke troškove energije. Osim toga, i dalje postoje sustavne prepreke u obliku manjka financijskih sredstava u kasnoj fazi, fragmentiranog upravljanja i ovisnosti o tvornicama čipova izvan EU-a, što umanjuje sposobnost poduzeća da prošire prototipove na komercijalne proizvode, a to je problem potvrđen u okviru javnog savjetovanja.

Dionici su identificirali nedostatak vještina kao međusektorski problem. Istaknuto je da su za portfelje vještina u području poluvodiča potrebna desetogodišnja razdoblja ulaganja, no mnogi relevantni programi provode se u kraćim proračunskim ciklusima, što ograničava njihov dugoročni učinak. Dionici su istaknuli i da ima prostora za poboljšanje u pogledu koordinacije između EU-a i nacionalnih razina.

Sažetak rezultata javnog savjetovanja nalazi se u izvješću sa sažetkom činjenica koje je objavljeno s odgovorima na poziv na očitovanje na portalu „Iznesite svoje mišljenje”.

• **Procjena učinka**

U skladu sa Smjernicama za bolju regulativu ovaj regulatorni prijedlog temelji se na procjeni učinka u kojoj se analiziraju glavni problem i sporedni problemi povezani s potrebom da se ojača konkurentnost poluvodičkih ekosustava EU-a. U procjeni učinka utvrđuju se moguće opcije politike za otklanjanje uzroka problema i procjenjuju se njihovi mogući učinci. Struktura procjene učinka uzima u obzir savjetovanje s međusektorskom upravljačkom skupinom Komisije o Aktu o čipovima.

Odbor za nadzor regulative dao je 28. siječnja 2026. negativno mišljenje o procjeni učinka. Odbor je preporučio da se:

- proširi analiza problema, što uključuje sveobuhvatniju procjenu postojećih i potrebnih sposobnosti i proizvodnih kapaciteta EU-a u ključnim elementima lanca vrijednosti poluvodiča, i za zrele i za najsuvremenije čipove,
- razjasne i bolje definiraju ciljevi, posebno s obzirom na razinu i opseg tehnološke suverenosti koja se nastoji postići za pojedine vrste čipova,
- učvrsti logika intervencije jasnim dokazivanjem međusobne povezanosti pojedinih mjera, uključujući instrumente na strani opskrbe i na strani potražnje, te načina na koji se njima zajednički doprinosi postizanju željene razine suverenosti,

- detaljnije definiraju predložene mjere kako bi se omogućila pravilna procjena njihova učinka, uključujući jasnije informacije o ukupnim troškovima intervencije, njihovoj raspodjeli i rizicima povezanim s mogućim neučinkovitostima u raspodjeli sredstava te
- poboljša transparentnost s obzirom na nesigurnosti povezane sa sljedećim VFO-om i temeljitije analizira dosljednost mjera s postojećim i budućim inicijativama politike.

Sve prethodno navedene točke razmotrene su u najvećoj mogućoj mjeri. Nakon što je revidirana procjena učinka ponovno podnesena, Odbor je 30. ožujka 2026. dao pozitivno mišljenje sa zadržkama. Zadržke Odbora odnosile su se na sljedeće aspekte:

- mjera za poticanje pouzdanih čipova nije opisana dovoljno detaljno kako bi se njezin učinak pravilno procijenio,
- u izvješću se ne analizira u dovoljnoj mjeri dosljednost s postojećim i budućim inicijativama i instrumentima politike te se ne objašnjava jasno kako će se međudjelovanjem mjera na strani opskrbe i mjera na strani potražnje osigurati sinergije,
- analiza rizika od neučinkovitog dodjeljivanja sredstava nije dovoljno razrađena.

Mišljenja Odbora, konačna procjena učinka i sažetak objavljuju se zajedno s ovim Prijedlogom.

Procjena učinka temelji se na skupu od tri specifična cilja kojima se rješavaju utvrđeni uzroci problema. U njoj su opisane tri opcije politike za svaki specifični cilj na temelju razine intervencije politike, područja primjene, učinkovitosti i usklađenosti te načela proporcionalnosti i supsidijarnosti.

Opcija politike 0 uključivala bi nastavak provedbe postojećeg Akta o čipovima bez izmjena. Zadržali bi se postojeći program za istraživanje, razvoj i inovacije u okviru prvog stupa te isti pristup podupiranju ulaganja državnim potporama (primjenom okvira „prvi svoje vrste” u skladu s postojećim pravilima o državnim potporama). U okviru drugog stupa ne bi bilo dodatnog proračuna Unije. U okviru trećeg stupa zadržao bi se postojeći mehanizam za odgovor na krizu, koji funkcionira na temelju sustava dobrovoljnog prikupljanja podataka iz privatnog sektora (osim u slučaju krize). Ta opcija politike ne bi uključivala nikakve mjere politike izvan područja primjene postojećeg Akta o čipovima.

Opcija politike 1 – horizontalni pristup politici („omogućivanje tržišta”) – primarno bi se bavila poboljšanjem općih okvirnih uvjeta. To bi uključivalo veću potporu istraživanju, razvoju i inovacijama, ulaganje u vještine i stvaranje povoljnog ulagačkog okruženja. **Ne bi se uvodila dodatna financijska sredstva na razini Unije za masovnu proizvodnju i projektiranje, posebno za čipove za umjetnu inteligenciju.** U okviru tog pristupa EU bi se dugoročno oslanjao na privlačenje dobavljača izvan EU-a koji mogu proizvoditi najsuvremenije čipove i globalnih poduzeća za projektiranje.

Opcija politike 2 – vertikalni („proaktivni”) pristup industrijskoj politici – temeljila bi se na horizontalnim mjerama, koje bi se dopunile ciljanim financijskim intervencijama, posebno pomoću **strateških projekata** koji se mogu podupirati u okviru predloženog **Europskog fonda za konkurentnost**. Taj se pristup temelji na europskim tehnološkim sredstvima uspostavljenima na temelju prvog akta o čipovima, posebno pilot-linijama, i zahvaljujući njima omogućuje industrijsko uvođenje. Uvođenjem jasne dimenzije na razini EU-a za financiranje industrijskih projekata i omogućivanjem prekograničnih ulaganja na razini lanca vrijednosti tim bi se pristupom nastojala smanjiti rascjepkanost uz istodobno jačanje

konkurentnosti, otpornosti i tehnološke suverenosti Europe. Dodanu vrijednost donio bi pokušaj stvaranja tehnologije „proizvedene u Europi”.

Općenito, **najpoželjnija je opcija politike 2**, jer se njome pruža najdjelotvorniji i najproporcionalniji odgovor na utvrđene probleme, uz poštovanje supsidijarnosti i smanjenje administrativnog opterećenja na najmanju moguću mjeru. Njome se odgovara na nalaze evaluacije u kojima se poziva na snažniju integraciju aktivnosti istraživanja i inovacija te industrijskog uvođenja, brže načine industrijalizacije i učinkovitije mehanizme obavješćivanja u lancu opskrbe.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Najpoželjnijom opcijom politike (opcija politike 2) ostvaruje se pojednostavnjenje tako što se na razini EU-a uvodi koordinirani okvir za strateške projekte. Jedinstvenim portfeljem projekata za velika ulaganja u poluvodiče izbjegavaju se udvostručivanje administrativnih koraka i ponovljene obveze dostave dokumentacije. Pojašnjenjem područja primjene okvira „prvi svoje vrste” dodatno se pojednostavnjuju postupci povezani s tim konceptom i za države članice i za trgovačka društva. Osim toga, koncept europskog konzorcija za infrastrukturu za čipove („ECIC”) izbrisat će se iz Akta o čipovima 2.0 radi pojednostavnjenja jer nikad nije upotrijebljen u okviru postojećeg akta. Još jedno povećanje učinkovitosti proizlazi iz bržih i predvidljivijih postupaka izdavanja dozvola. Faze izdavanja dozvola i projektiranja za napredna postrojenja za poluvodiče u EU-u u prosjeku su 7,5 mjeseci dulje nego u glavnim konkurentnim jurisdikcijama. Pod pretpostavkom da se za svaku godinu kašnjenja ukupni trošak projekta povećava za oko 5 %, to podrazumijeva dodatni trošak od oko 3,125 % ukupnog ulaganja. Na primjer, to bi odgovaralo iznosu od oko 625 milijuna EUR za napredno proizvodno postrojenje u vrijednosti od 20 milijardi EUR. Smanjenjem iterativnih razmjena s nadležnim tijelima i pojašnjavanjem načina izdavanja dozvola, opcijom politike 2 ostvaruju se znatne implicitne uštede troškova koje nadmašuju troškove povezane s usklađenošću. Pojednostavnjenje će donijeti dodatne koristi tako što će *ad hoc* zahtjeve za informacije potaknute krizom zamijeniti strukturirana **Platforma za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima**. Time se smanjuje udvostručivanje i poboljšava koordinacija među državama članicama.

U okviru pristupa „jedan za jedan” opcija politike 2 stvara ograničeno dodatno administrativno opterećenje, koje se uglavnom kompenzira strukturnim pojednostavnjenjem. Nove obveze za poduzeća nastaju prvenstveno u vezi s otkrivanjima ranjivosti lanca opskrbe. S tim povezano opterećenje procjenjuje se na do 10 radnih dana po osobi po zahtjevu, što odgovara približno 2783 EUR po velikom poduzeću, a ukupni troškovi mogu doseći 1,34 milijuna EUR po zahtjevu u sveobuhvatnom scenariju. To opterećenje kompenziraju ukinute obveze u obliku manjeg broja hitnih i dvostrukih poziva na dostavu podataka povezanih s krizom, pojednostavnjene razmjene informacija i smanjenog unutarnjeg praćenja zbog toga što su aktivnosti istraživanja tržišta djelomično eksternalizirane Platformi. Poduzeća su izložena neto administrativnom opterećenju koje se sastoji od početka sudjelovanja u Platformi i objavljivanja informacija. Međutim, to će se u velikoj mjeri nadoknaditi sigurnošću opskrbe koja će proizići iz te razmjene podataka. Osim toga, u prvoj fazi procjene će se provoditi samo na kvalitativnoj osnovi, osim u slučaju formalne krize.

- **Temeljna prava**

Člankom 16. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) predviđena je sloboda poduzetništva. Mjerama u okviru prvog i drugog stupa ovog Prijedloga stvara se inovacijski kapacitet i potiče sigurnost opskrbe poluvodičima, čime se može ojačati sloboda poduzetništva u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonima i praksama. Međutim, neke

mjere u okviru trećeg stupa koje su potrebne za uklanjanje ozbiljnih poremećaja u opskrbi poluvodičima u Uniji mogle bi privremeno ograničiti slobodu poduzetništva i slobodu ugovaranja, zaštićene člankom 16., te pravo na vlasništvo, zaštićeno člankom 17. Povelje. U skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje svako ograničenje tih prava u ovom Prijedlogu mora biti predviđeno zakonom, mora poštovati bit tih prava i sloboda te mora biti usklađeno s načelom proporcionalnosti.

Obveza otkrivanja određenih informacija Komisiji, ako su ispunjeni određeni uvjeti, u skladu je s bit slobode poduzetništva i neće nerazmjerno utjecati na nju (članak 16. Povelje). Svaki zahtjev za informacije služi cilju od općeg interesa Unije jer omogućuje utvrđivanje mogućih mjera za ublažavanje krize zbog nestašice poluvodiča. Ti su zahtjevi za informacije primjereni i efikasni za postizanje cilja jer se odnose na informacije potrebne za procjenu aktualne krize. Komisija u načelu traži informacije samo od predstavničkih organizacija. Dodatne zahtjeve pojedinačnim poduzećima može upućivati samo ako je to potrebno. S obzirom na ozbiljne gospodarske i društvene posljedice nestašice poluvodiča i odgovarajuću važnost mjera ublažavanja, zahtjevi za informacije razmjerni su željenom cilju. Nadalje, ograničenje slobode poduzetništva i prava vlasništva kompenzira se odgovarajućim zaštitnim mjerama. Svaki zahtjev za informacije može se uputiti samo u kriznoj situaciji u kojoj je Komisija provedbenim aktom proglasila krizno stanje.

Obveza da se prihvate prioritetne narudžbe i da im se da prednost poštuje bit slobode poduzetništva i ugovorne slobode i neće nerazmjerno utjecati na te slobode (članak 16. Povelje) ni na pravo vlasništva (članak 17. Povelje). Ta obveza služi cilju od općeg interesa Unije jer se njome osigurava nastavak rada kritičnih sektora pogođenih poremećajima u opskrbi zbog nestašice poluvodiča. Obveza je primjerena i djelotvorna za postizanje tog cilja jer osigurava povlašteno iskorištavanje dostupnih resursa za proizvode koji se isporučuju tim sektorima. Nijedna druga mjera nije jednako djelotvorna. U kriznoj situaciji razmjerno je obvezati određena poduzeća da prihvate određene narudžbe i daju im prednost pri izvršavanju. Ta poduzeća uključuju postrojenja za proizvodnju poluvodiča koja su podnijela zahtjev da ih se prizna kao „europske inicijative za poluvodičke tehnologije”, druga postrojenja za proizvodnju poluvodiča koja su prihvatila takvu mogućnost u zamjenu za primanje javne potpore i poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima koja podliježu obvezi prioritetne narudžbe iz treće zemlje u mjeri u kojoj to utječe na sigurnost opskrbe kritičnih sektora. Odgovarajućim zaštitnim mjerama osigurava se da negativan učinak obveze određivanja prioriteta na slobodu poduzetništva, slobodu ugovaranja i pravo na vlasništvo ne predstavlja kršenje tih prava. Svaka obveza davanja prednosti određenim narudžbama može se nametnuti samo u kriznoj situaciji u kojoj je Komisija provedbenim aktom proglasila krizno stanje. Predmetni poduzetnik može zatražiti od Komisije da preispita prioritetnu narudžbu ako tu narudžbu ne može ispuniti ili bi mu ispunjavanje narudžbe predstavljalo nerazumno ekonomsko opterećenje i prouzročilo posebne poteškoće. Nadalje, subjekt obveze oslobođen je odgovornosti za naknadu štete zbog kršenja ugovornih obveza koje proizlazi iz ispunjavanja obveze.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Utjecaj na proračun odnosi se na zapošljavanje osoblja u službama Komisije i potporu uspostavi Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima. Prijedlog zahtijeva ljudske resurse za zadaće iz Prijedloga za koje bi bila odgovorna Komisija. Neke od zadaća mogu se provesti preraspodjelom postojećeg osoblja koje trenutačno radi na sličnim zadaćama, npr. u vezi s nadzorom programa, povezivanjem dionika i izvješćivanjem za aktivnosti istraživanja i razvoja te izgradnje kapaciteta u okviru prvog stupa. Dodatno osoblje bit će potrebno za

obavljanje drugih zadaća, npr. nadzor strateških projekata, uključujući praćenje ključnih etapa i rezultata, provjere usklađenosti (državne potpore, javna nabava), prekograničnu koordinaciju s državama članicama, administrativni (nefiskalni) nadzor i izvješćivanje Vijeća/Parlamenta. Osim toga, Prijedlog podrazumijeva dodatne zadaće povezane s Platformom za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima, npr. praćenje lanaca opskrbe poluvodičima, funkcije analize i pripravnosti na krizu, obradu zahtjeva za informacije te provjeru i objedinjavanje podataka u fazi prije krize i međusektorsku koordinaciju s dionicima iz industrije.

Za potporu uspostavi i radu Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima potrebni su rashodi poslovanja u iznosu od 70 milijuna EUR. Komisija bi podupirala Platformu.

Dodatne pojedinosti o utjecaju na proračun navedene su u izvještaju o financijskim i digitalnim aspektima priloženom ovom zakonodavnom prijedlogu.

Osim prethodno navedenog utjecaja na proračun, operativni i administrativni proračuni za provedbu inicijative Čipovi za Europu 2.0 i strateških projekata u VFO-u za razdoblje 2028. – 2034. mogu se zatražiti tek u kasnijoj fazi.

5. OSTALI ASPEKTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će biti odgovorna za redovito praćenje provedbe intervencije. Tome mogu pridonijeti vanjske studije i podaci država članica i tržišta. Komisija će provesti sveobuhvatnu evaluaciju djelotvornosti, učinkovitosti, usklađenosti, proporcionalnosti i supsidijarnosti Akta o čipovima 2.0. **Izvješće o evaluaciji** s glavnim zaključcima dostavit će se Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija u roku od **četiri do pet godina** od datuma početka primjene zakonodavnog akta. Prema potrebi, Komisija tom izvješću može priložiti prijedloge za poboljšanje ili prilagodbu Akta o čipovima 2.0.

Taj mehanizam preispitivanja slijedi pristup utvrđen prvim Aktom o čipovima. Osigurava kontinuitet, usporedivost rezultata i dugoročnu perspektivu za rezultate politika. Komisija će u bliskoj suradnji s državama članicama redovito pratiti provedbu i primjenu pravnih odredaba, posvećujući posebnu pozornost učinkovitosti donesenih mjera. Aktivnosti praćenja oslanjat će se na kvantitativne i kvalitativne pokazatelje na temelju podataka koje dostave dionici iz cijelog lanca vrijednosti poluvodiča, države članice i relevantna tijela EU-a. Ukupni uspjeh inicijative procijenit će se na temelju dokaza o ojačanoj **sigurnosti opskrbe**. U njih se ubraja napredak u pogledu relevantnih mjerljivih aspekata kao što su udio EU-a u globalnoj proizvodnji poluvodiča i promjene u tržišnoj koncentraciji. Provedbom Akta o čipovima 2.0 i njegovih popratnih mjera omogućit će se sustavno praćenje posebnih ciljeva, očekivanih koristi i povezanih učinaka.

Države članice i nadležna nacionalna tijela Komisiji će na zahtjev dostaviti potrebne i relevantne informacije za evaluaciju.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

1.1. Poglavlje I. – Opće odredbe

U **poglavlju I.** utvrđuje se predmet Uredbe. Utvrđuju se i definicije koje se upotrebljavaju u cijelom instrumentu. Uredbom se nastavlja i dalje razvija inicijativa Čipovi za Europu (sada inicijativa Čipovi za Europu 2.0). U okviru prvog stupa stvaraju se uvjeti potrebni za jačanje kapaciteta Unije za industrijske inovacije i utvrđuju mjere za poticanje potražnje. U okviru

drugog stupa utvrđuju se kriteriji za priznavanje europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije koje su prve inicijative svoje vrste i strateških projekata kojima se potiču sigurnost opskrbe i otpornost Unijina ekosustava poluvodiča. U okviru trećeg stupa utvrđuju se mjere za poboljšanje mehanizma za koordinaciju između država članica i Komisije, koji je izvorno uspostavljen Uredbom (EU) 2023/1781 (Akt o čipovima).

1.2. Poglavlje II. – Inicijativa Čipovi za Europu 2.0

Poglavlje II. posvećeno je inicijativi Čipovi za Europu 2.0, kojom će se ojačati konkurentnost, otpornost i inovacijski kapacitet Unije. Ulaganjima u inicijativu Čipovi za Europu 2.0 Unija bi trebala postati djelotvornija u pretvaranju istraživanja i tehnoloških postignuća u sigurne i energetske učinkovite poluvodičke tehnologije vrhunske kvalitete koje odgovaraju na potražnju i usmjerene su na primjenu. Istodobno, Unija bi svojoj opskrbenoj industriji trebala pružiti priliku da ostvari koristi od takvih ulaganja.

U tu svrhu to poglavlje sadržava opće odredbe i ciljeve inicijative Čipovi za Europu, koja je izvorno uspostavljena Uredbom (EU) 2023/1781. Cilj je inicijative Čipovi za Europu 2.0 poduprijeti izgradnju kapaciteta velikih razmjera u cijeloj Uniji u području postojećih najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija te onih sljedeće generacije. Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 sada se sastoji od šest komponenti: 1. kapaciteti za projektiranje za integrirane poluvodičke tehnologije; 2. pilot-linije za pripremu inovativne proizvodnje i za objekte za testiranje i eksperimentiranje; 3. izgradnja naprednih tehnoloških i inženjerskih kapaciteta za ubrzanje razvoja kvantnih čipova; 4. mreža centara kompetentnosti i razvoj vještina; 5. aktivnosti Fonda za čipove za pristup kapitalu za *start-up* i *scale-up* poduzeća te MSP-ove; i 6. izgradnja i jačanje naprednih kapaciteta za projektiranje, izradu prototipova i industrijsko uvođenje tehnologija za fotoničke integrirane krugove u cijeloj Uniji. Fokus inicijative Čipovi za Europu 2.0 je na mjerama za industrijalizaciju i poticanje potražnje kao što su veliki pothvati, Forum za potražnju i akceleratori potražnje.

Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 poduprijet će se sredstvima iz programa Obzor Europa i Digitalna Europa u okviru trenutačnog VFO-a, prije svega u okviru novog specifičnog cilja 6 programa Digitalna Europa, i provoditi u skladu s uredbama o uspostavi tih programa i, prema potrebi i ne dovodeći u pitanje pregovore o VFO-u, njihovim sljednicima.

Uredbom se utvrđuje postupovni okvir za olakšavanje kombiniranog financiranja koje osiguravaju države članice, ne dovodeći u pitanje pravila o državnim potporama, te iz proračuna Unije i privatnih ulaganja.

To poglavlje sadržava i odredbe o provedbi. Provedba inicijative Čipovi za Europu 2.0 prvenstveno će se povjeriti i Zajedničkom poduzeću za čipove i, ako je primjenjivo, zajedničkom poduzeću ili bilo kojem drugom sličnom subjektu ili inicijativi koji ga naslijede, a bit će uspostavljeni pravom Unije na temelju sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira. Tehnički opis aktivnosti sadržan je u Prilogu I. Prilog III. sadržava mjerljive pokazatelje za praćenje provedbe i izvješćivanje o napretku u ostvarenju ciljeva inicijative Čipovi za Europu 2.0. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene popisa mjerljivih pokazatelja. Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 temelji se na postojećim prednostima Europe u globalnom lancu vrijednosti poluvodiča, a u okviru nje jačaju se sinergije s mjerama koje trenutačno podupiru Unija i države članice. Kako bi se što više povećali njezini pozitivni učinci, inicijativa Čipovi za Europu 2.0 stoga bi trebala omogućiti stvaranje sinergija s programima Unije opisanima u Prilogu IV.

1.3. Poglavlje III. – Sigurnost opskrbe i potražnje

U **odjeljku 1. poglavlja III.** utvrđuje se okvir za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte. Komisija može projekte u lancu vrijednosti poluvodiča u Uniji ili trećoj zemlji priznati kao strateške ako ispunjavaju sljedeće kriterije: stvaraju dodanu vrijednost EU-a jer uvelike doprinose ciljevima od zajedničkog interesa Unije; imaju jasnu prekograničnu dimenziju; doprinose poboljšanju nezamjenjivosti, otpornosti i napretka Unijina lanca vrijednosti poluvodiča; te doprinose znatnom povećanju europske tehnološke suverenosti i tehnološkog vodstva.

Tehnološka područja utvrđena kao potencijalna područja za priznavanje strateških projekata navedena su u Prilogu II.

U **odjeljku 2.** tog poglavlja utvrđuju se odredbe za ubrzane postupke izdavanja dozvola za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte. Opisuje se i upotreba europskih poslovnih lisnica kao jedinstvenih pristupnih portala za podnošenje jedinstvenog zahtjeva za dozvolu za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte.

U **odjeljku 3.** poglavlja III. opisuju se ciljevi oznake regije izvrsnosti za poluvodiče te se utvrđuju vizija i područje primjene europskog regionalnog plana ulaganja u poluvodiče.

Odjeljak 4. poglavlja III. odnosi se na mjere za povećanje otpornosti lanca opskrbe, i to posebno u okviru javne nabave kritične infrastrukture i u određenim sektorima gospodarstva za koje je utvrđeno da su rizični.

1.4. Poglavlje IV. – Praćenje i odgovor na krizu

Poglavlje IV. obuhvaća mehanizam za koordinirano praćenje lanca vrijednosti poluvodiča i odgovor na poremećaje u opskrbi poluvodičima koji utječu na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

U **odjeljku 1.** utvrđuje se sveobuhvatan sustav strateškog mapiranja za poluvodički sektor EU-a, osmišljen za utvrđivanje ranjivosti, ovisnosti i budućih potreba kako bi se povećala otpornost lanca opskrbe. Komisija mora u suradnji s Europskim odborom za poluvodiče (ESB) provesti dubinsku analizu ključnih aspekata. To uključuje ključne industrije i infrastrukture koje ovise o poluvodičima (npr. zdravstveni, obrambeni i digitalni sektor), segmente lanca opskrbe (od projektiranja do proizvodnje i materijala), tehnološke ovisnosti (posebno o trećim zemljama), nedostatak vještina i potencijalne rizike, uključujući one koji proizlaze iz nedovoljnih ulaganja ili geopolitičkih poremećaja. Mapiranjem se procjenjuju i mogući učinci kriznih intervencija (npr. prioritetne narudžbe ili kontrole izvoza na temelju članaka od 41. do 43.). Rezultati se redovito dijele s ESB-om kako bi se iskoristili za donošenje političkih odluka.

Kako bi proaktivno pratila rizike, Komisija mora izraditi i redovito ažurirati popis pokazatelja za rano upozoravanje (npr. uska grla u opskrbi, porast potražnje ili geopolitičke napetosti) na temelju nalaza mapiranja. Taj se postupak prvenstveno oslanja na javno dostupne podatke i ulazne podatke iz industrije koji nisu povjerljivi. Međutim, ako su ti podaci nepotpuni, Komisija može od poduzeća u sektoru poluvodiča zatražiti dodatne dobrovoljne informacije koristeći se standardiziranim i sigurnim kanalima za zaštitu povjerljivosti. Sa svim prikupljenim podacima postupa se u skladu sa strogim pravilima o povjerljivosti (članak 50.), a Komisija daje smjernice kako bi osigurala dosljednu i sigurnu razmjenu informacija. Okvir i metodologija za mapiranje također se periodično preispituju kako bi se prilagodili promjenama u sektoru. Naposljetku, cilj je tog sustava predvidjeti poremećaje, usmjeriti strateška ulaganja i ojačati autonomiju EU-a u području poluvodiča.

Uz to, u **odjeljku 1.** opisani su ustroj i ciljevi Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima. Platforma će biti digitalni blizanac lanca opskrbe poluvodičima čiji je cilj

povećati njegovu transparentnost i otpornost. Pravni zastupnik Platforme obavješćivat će Komisiju o trenutačnim ili očekivanim poremećajima u lancu opskrbe poluvodičima.

U **odjeljku 2.** utvrđena su pravila za proglašenje stanja poluvodičke krize i detaljno opisane hitne mjere koje se mogu uvesti kao odgovor na nju.

Prvi je aspekt obveza nadležnih nacionalnih tijela da što prije obavijeste Komisiju ako utvrde rizik od ozbiljnog poremećaja u opskrbi ili drugih vjerodostojnih prijetnji dostupnosti poluvodiča. Time se pokreće preventivna faza u kojoj Komisija mora brzo sazvati izvanredni sastanak ESB-a. Uloga ESB-a uključuje procjenu ozbiljnosti poremećaja, među ostalim izdavanjem preventivnih zahtjeva za informacije i raspravom o pokretanju službenog kriznog postupka. Osim toga, Komisija se može savjetovati s trećim zemljama kako bi pronašla kooperativna rješenja i zatražila od nacionalnih tijela da ocijene pripravnost ključnih aktera na tržištu.

Ako se zaključi da je potrebna zajednička nabava, ona mora biti u skladu s pravilima EU-a o javnoj nabavi (direktive 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU), čime se osiguravaju transparentnost i tržišno natjecanje. Prikupljanje informacija još je jedno važno sredstvo. Komisija može Platformi za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima izdati preventivne zahtjeve za informacije, uz zaštitne mjere za osjetljive poslovne informacije. Također može uputiti preventivne zahtjeve za informacije pojedinačnim poduzećima ako ne sudjeluju u Platformi. Odgovori se dijele s ESB-om i relevantnim državama članicama kako bi svi bili upućeni.

Okvir prelazi u krizno stanje samo ako su ispunjena dva uvjeta: 1. ozbiljni poremećaji lanca opskrbe uzrokuju znatne nestašice i 2. ozbiljni učinci na kritične sektore (npr. zdravstvo, obranu ili digitalnu infrastrukturu) ugrožavaju društvenu, gospodarsku ili sigurnosnu stabilnost. Komisija nakon savjetovanja s ESB-om može Vijeću predložiti proglašenje kriznog stanja, a ono o tome odlučuje kvalificiranom većinom. Krizno stanje traje najviše 12 mjeseci, uz moguća produljenja ako je to opravdano, i zahtijeva redovito izvješćivanje ESB-a i Europskog parlamenta. Tijekom te faze države članice moraju koordinirati nacionalne mjere preko ESB-a kako bi se izbjegli fragmentirani odgovori. Nakon završetka krize Komisija mora ažurirati praćenje lanca opskrbe u roku od šest mjeseci, uzimajući u obzir stečena iskustva. Odredbe kojima se uređuje proglašenje kriznog stanja ostaju nepromijenjene u odnosu na odredbe utvrđene u Aktu o čipovima kao rezultat dogovora suzakonodavaca te su i dalje svrsishodne.

U **odjeljku 3.** utvrđuju se mjere potrebne za rješavanje poluvodičkih kriza u Uniji.

U skladu s člankom 41. Komisija može od poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima zahtijevati podatke o proizvodnji i poremećajima kako bi ocijenila krizu i moguća rješenja. Zahtjevi moraju biti strogo nužni i ne smiju ugroziti nacionalnu sigurnost.

Člankom 42. Komisiji se omogućuje da proizvođače poluvodiča obveže da narudžbama proizvoda potrebnih tijekom krize daju prednost nad postojećim ugovorima.

Člankom 43. uvodi se zajednička nabava, pri čemu Komisija djeluje kao središnji kupac za više država članica koje se suočavaju s ozbiljnim nestašicama. Tim se mehanizmom jača pregovaračka moć i sprečava natjecanje zemalja EU-a za ograničenu ponudu.

Komisija je ovlaštena za proglašenje kriznog stanja provedbenim aktom ako postoje konkretni, ozbiljni i pouzdani dokazi o poluvodičkoj krizi. Poluvodička kriza nastupa ako postoje ozbiljni poremećaji u opskrbi poluvodičima zbog kojih nastaju znatne nestašice. One imaju izrazito negativne učinke na jedan ili više važnih sektora Unije ili sprečavaju opskrbu, popravak i održavanje osnovnih proizvoda koje upotrebljavaju kritični sektori. Trajanje kriznog stanja ili njegovo produljenje utvrđuje se provedbenim aktom. Prije prestanka kriznog

stanja Komisija procjenjuje, uzimajući u obzir mišljenje ESB-a, treba li produljiti razdoblje njegova trajanja. Za vrijeme kriznog stanja Europski odbor za poluvodiče održavat će izvanredne sastanke kako bi se državama članicama omogućila bliska suradnja s Komisijom i koordinacija bilo kakvih nacionalnih mjera poduzetih u pogledu lanca opskrbe poluvodičima.

1.5. Poglavlje V. – Upravljanje

U **poglavlju V.** utvrđuje se okvir za nastavak rada ESB-a, koji se sastoji od predstavnika država članica i kojim predsjedava Komisija. ESB će odboru javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove (prvi stup) pružati savjete o inicijativi Čipovi za Europu 2.0. Pružat će savjete i pomoć Komisiji u vezi s ocjenjivanjem zahtjeva za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte (drugi stup). Razmjenjivat će mišljenja s Komisijom o napretku u provedbi regionalnog plana ulaganja u poluvodiče; razmotriti i pripremiti utvrđivanje specifičnih kritičnih sektora i tehnologija; te se baviti pitanjima praćenja i odgovora na krizu (treći stup). Naposljetku, podupirat će dosljednu provedbu predložene uredbe i olakšavati suradnju među državama članicama. ESB će podupirati Komisiju u međunarodnoj suradnji i strateškim partnerstvima u području poluvodiča. Usto će koordinirati i razmjenjivati informacije s relevantnim kriznim strukturama uspostavljenima na temelju prava Unije. ESB će se sastajati u različitim sastavima i održavati zasebne sastanke za zadaće u okviru prvog stupa te za zadaće u okviru drugog i trećeg stupa. Komisija može osnovati stalne ili privremene podskupine Europskog odbora za poluvodiče i pozvati organizacije koje zastupaju interese industrije poluvodiča i druge dionike da u takvim podskupinama sudjeluju kao promatrači. ESB bi trebao osigurati da se upravljački odbor Industrijskog saveza za poluvodiče, koji će preuzeti rad Industrijskog saveza za procesore i poluvodičke tehnologije, pozove da najmanje jednom godišnje predstavi novosti.

Za potrebe provedbe Uredbe države članice na nacionalnoj će razini odrediti jedno ili više nadležnih nacionalnih tijela i, među njima, nacionalnu jedinstvenu kontaktanu točku.

1.6. Poglavlja VI., VII., VIII. – Završne odredbe

U **poglavlju VI.** naglašava se obveza svih strana da poštuju povjerljivost osjetljivih poslovnih informacija i poslovnih tajni. Obveza se primjenjuje na Komisiju, nadležna nacionalna tijela i druga tijela država članica te na sve predstavnike i stručnjake koji prisustvuju sastancima ESB-a i Odbora. U tom se poglavlju utvrđuju i pravila o učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama i novčanim kaznama za nepoštovanje obveza iz ove Uredbe, podložno odgovarajućim zaštitnim mjerama. Komisija može izreći periodične penale ako relevantna poduzeća za vrijeme poluvodičke krize ne prihvate određene narudžbe i ne daju im prednost. Nadalje, Komisija može izreći novčane kazne poduzetniku koji dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije ili ne dostavi informacije u propisanom roku.

U **poglavlju VII.** utvrđuju se pravila i uvjeti za izvršavanje delegiranih i provedbenih ovlasti. Komisija se Prijedlogom ovlašćuje za donošenje, prema potrebi, provedbenih akata radi utvrđivanja postupaka i postizanja ujednačene primjene Uredbe i delegiranih akata o izmjeni Priloga I. (aktivnosti utvrđene u njemu u skladu su s ciljevima inicijative Čipovi za Europu 2.0) i Priloga III. (mjerljivi pokazatelji i odredbe o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju kojima se dopunjuje ova Uredba).

U **Poglavlju VIII.** utvrđuje se obveza Komisije da Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja redovita izvješća radi evaluacije i preispitivanja Uredbe.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o okviru mjera za jačanje Unijina ekosustava poluvodiča i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2023/1781 (Akt o čipovima 2.0)**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3. i članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²⁸,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹ o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima) uspostavljen je sveobuhvatan okvir na razini Unije za potporu ekosustavu poluvodiča u cilju jačanja tehnoloških kapaciteta Unije, povećanja otpornosti i osiguravanja sigurnosti opskrbe.
- (2) Evaluacija³⁰ Uredbe (EU) 2023/1781 pokazuje da je zahvaljujući njoj omogućena mobilizacija znatnih javnih i privatnih ulaganja, uvođenje napredne infrastrukture i uspostava mehanizama za koordinaciju i pripravnost na krizu, što je doprinijelo boljoj suradnji među državama članicama i funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Evaluacija je pokazala da je Uredba (EU) 2023/1781 poslužila kao katalizator za koordinirani pristup Unije poluvodičima jer su ojačani istraživački i inovacijski kapaciteti, omogućen pristup tehnološkoj infrastrukturi, uspostavljen okvir za proizvodne kapacitete te mehanizam za odgovor na krizu radi predviđanja mogućih poremećaja. S druge strane, u okviru evaluacije utvrđeni su strukturni nedostaci i trajne prepreke koji ograničavaju njezinu djelotvornost u ispunjavanju promjenjivih industrijskih i gospodarskih potreba.
- (3) Iako se okvir uspostavljen Uredbom (EU) 2023/1781 pokazao učinkovitim u podupiranju inovacija i kapaciteta u ranoj fazi, prelazak s tehnološkog razvoja na

²⁷ SL C , , str. .

²⁸ SL C , , str. .

²⁹ Uredba (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima) (SL L 229, 18.9.2023., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj>).

³⁰ [dodati upućivanje na objavljeno izvješće o evaluaciji].

industrijsko uvođenje velikih razmjera i dalje je u početnom stadiju. Dugotrajni ciklusi ulaganja, strukturne ovisnosti u ključnim segmentima lanca vrijednosti i ograničenja u povećanju proizvodnje i dalje utječu na sposobnost Unije da uspostavi otporan i konkurentan ekosustav poluvodiča.

- (4) Osim toga, evaluacija je pokazala da ograničena dostupnost privatnog kapitala, posebno za financiranje u kasnijoj fazi, i strukturne značajke financijskih tržišta ograničavaju rast i povećanje opsega poslovanja poduzeća u poluvodičkom sektoru u Uniji. Fragmentacija potražnje u industrijskim sektorima, ograničen opseg tržišta i nedovoljna koordinacija među kupcima istovremeno smanjuju komercijalnu održivost ulaganja u proizvodnju i predstavljaju rizik od nedovoljne iskorištenosti novih kapaciteta.
- (5) Nadalje, poluvodički sektor postao je važan element gospodarske stabilnosti, tehnološke suverenosti i sigurnosti Unije. Sve brža integracija naprednih digitalnih tehnologija, a posebno umjetne inteligencije, znatno je povećala globalnu potražnju za poluvodičima i istodobno zaoštrila konkurenciju na međunarodnim tržištima. Ta su kretanja razotkrila strukturne slabosti u Unijinim lancima opskrbe poluvodičima, uključujući ovisnosti o ograničenim vanjskim dobavljačima, nedostatne domaće proizvodne kapacitete i rascjepkanost među državama članicama.
- (6) Sve veća važnost primjene umjetne inteligencije dovela je do porasta potražnje za visokospecijaliziranim čipovima, kao što su napredni logički i memorijski poluvodiči, koji su ključni za treniranje i uvođenje složenih modela umjetne inteligencije. Očekuje se nastavak tog trenda, što će povećati postojeće neravnoteže između ponude i potražnje te dodatno opteretiti ionako krhke globalne lance opskrbe. S druge strane, geopolitičke napetosti, ograničenja izvoza i poremećaji uslijed globalnih kriza dodatno su naglasili rizike povezane s prekomjernim oslanjanjem na proizvodnju iz trećih zemalja i ograničenom diversifikacijom.
- (7) S obzirom na te promjene potrebno je ojačati i dopuniti okvir uspostavljen Uredbom (EU) 2023/1781 kako bi se podržao prelazak s inovacija na industrijsku razinu, povećala otpornost i gospodarska sigurnost te osiguralo djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Uredbu (EU) 2023/1781 stoga bi trebalo staviti izvan snage i zamijeniti ovom Uredbom.
- (8) Budući da se ovom Uredbom jača i dopunjuje okvir uspostavljen Uredbom (EU) 2023/1781, a da se pritom ne mijenjaju njegovi temeljni ciljevi, pravne osnove na kojima se temelji taj okvir ostaju nepromijenjene.
- (9) Stoga bi se i ova Uredba trebala temeljiti na članku 173. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) kako bi se Uniji omogućilo da poduzme mjere za daljnje održavanje i izgradnju kapaciteta te jačanje svojeg ekosustava poluvodiča. Te mjere ne bi trebale podrazumijevati usklađivanje nacionalnih zakona i drugih propisa. U tom bi pogledu Unija trebala povećati konkurentnost i otpornost poluvodičke tehnološke i industrijske baze te pritom ojačati inovacijski kapacitet svojeg ekosustava poluvodiča u cijeloj Uniji, smanjiti ovisnost o ograničenom broju poduzeća i geografskih lokacija trećih zemalja te poboljšati svoje mogućnosti projektiranja i proizvodnje, pakiranja, ponovne upotrebe i recikliranja naprednih poluvodiča. Inicijativom Čipovi za Europu, koja je prvi put uspostavljena Uredbom (EU) 2023/1781, trebalo bi nastaviti podupirati te ciljeve na temelju ove Uredbe daljnjim intenziviranjem djelovanja koje nadilazi premošćivanje jaza između naprednih istraživačkih i inovacijskih sposobnosti Unije i njihova održivog industrijskog iskorištavanja te jamčenjem djelotvornog prenošenja takvih sposobnosti

u proizvodnju na industrijskoj razini i uvođenje na tržište unutar Unije. Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 trebala bi nastaviti promicati izgradnju kapaciteta kako bi se omogućili projektiranje, proizvodnja i integracija sustava u području poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije te nastaviti poboljšavati suradnju među ključnim akterima u cijeloj Uniji, jačati Unijine lance opskrbe poluvodičima i lance vrijednosti poluvodiča, unapređivati ključne industrijske sektore i stvarati nova tržišta.

- (10) Osim toga, kako bi se osiguralo djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ovom bi se Uredbom trebalo doprinijeti uspostavi dosljednog okvira Unije kojim se usklađuju određeni uvjeti i mehanizmi koordinacije, u skladu s člankom 114. UFEU-a. Takav okvir potreban je kako bi se spriječile prepreke funkcioniranju unutarnjeg tržišta, smanjila rascjepkanost i osigurao dosljedan i djelotvoran odgovor na rizike u lancu opskrbe, uz istodobno zadržavanje usklađenosti s pravom Unije i međunarodnim obvezama. To je posebno važno s obzirom na to da su poluvodiči temeljna tehnologija za širok raspon gospodarskih djelatnosti i kritične infrastrukture u cijeloj Uniji. U kontekstu povećanih geopolitičkih napetosti, strateškog globalnog tržišnog natjecanja i sve ozbiljnijih pitanja gospodarske sigurnosti ekosustav poluvodiča postao je ključan čimbenik stabilnosti i funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Poluvodički sektor karakteriziraju složene prekogranične međuovisnosti u cijelom lancu vrijednosti, pri čemu su visokospecijalizirane aktivnosti koncentrirane na više geografskih područja, dok su korisničke industrije na kraju proizvodnog lanca široko rasprostranjene u cijeloj Uniji. To znači da će poremećaji, ograničenja ili narušavanja koja utječu na lance opskrbe poluvodičima vjerojatno imati znatne prekogranične učinke i utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Različite nacionalne mjere za uklanjanje takvih rizika mogu dovesti do fragmentacije, narušiti tržišno natjecanje i ugroziti jednake uvjete na unutarnjem tržištu, posebno s obzirom na integriranu prirodu proizvodnih i distribucijskih mreža. Stoga države članice ne mogu same dostatno ostvariti ciljeve osiguravanja otpornosti, sigurnosti i pravilnog funkcioniranja lanaca opskrbe poluvodičima u Uniji, nego se zbog svojeg opsega i prekograničnih učinaka ti ciljevi mogu potpuno ostvariti na razini Unije.
- (11) Kako bi se olakšale neometana, djelotvorna i usklađena provedba ove Uredbe te suradnja i razmjena informacija, postizanje tih ciljeva trebao bi i dalje podupirati Europski odbor za poluvodiče, koji se sastoji od predstavnika država članica i kojim predsjedava Komisija. Europski odbor za poluvodiče trebao bi pružati savjete Komisiji i pomagati joj u vezi s određenim pitanjima, uključujući dosljednu provedbu ove Uredbe, olakšavanje suradnje među državama članicama i razmjenu informacija o pitanjima povezanim s ovom Uredbom. Europski odbor za poluvodiče također bi trebao savjetovati Komisiju o međunarodnoj suradnji povezanoj s poluvodičima, uključujući strateška partnerstva za poluvodiče, i o zadaćama prikupljanja informacija. Sastanci mogu uključivati razne podskupine.
- (12) S obzirom na globaliziranu prirodu lanca opskrbe poluvodičima, međunarodna suradnja s trećim zemljama važan je element za postizanje otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča. Djelovanja poduzeta na temelju ove Uredbe Uniji bi također trebala omogućiti da kao središte izvrsnosti preuzme istaknutiju ulogu u funkcionalnijem globalnom i međuovisnom ekosustavu poluvodiča. Prema potrebi, trebalo bi uzeti u obzir stajališta Industrijskog saveza za poluvodiče³¹, koji preuzima rad Industrijskog saveza za procesore i poluvodičke tehnologije, i drugih dionika. U skladu s međunarodnim obvezama Unija i države članice mogle bi, među ostalim na

³¹ Referentni okvir – <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/78326>.

diplomatskoj razini, surađivati s međunarodnim strateškim partnerima koji imaju prednosti u industriji poluvodiča kako bi se pronašla rješenja za jačanje sigurnosti opskrbe i reagiralo na buduće poremećaje u lancu opskrbe poluvodičima, kao što su oni koji proizlaze iz izvoznih ograničenja trećih zemalja, te utvrdila dostupnost sirovina i međuproizvoda. Komisija i države članice trebale bi koordinirati svoje međunarodne aktivnosti, posebno uz potporu Europskog odbora za poluvodiče. To, prema potrebi, može uključivati koordinaciju u relevantnim međunarodnim forumima, sklapanje sporazuma o ulaganjima i trgovini ili druge diplomatske aktivnosti ili suradnju s relevantnim dionicima.

- (13) Za jačanje kritične infrastrukture, sigurnosti, industrijske baze i tehnološkog vodstva Unije potreban je siguran i pouzdan pristup najsuvremenijim i standardnim poluvodičkim tehnologijama, uključujući procesore, memorije, analogne čipove, čipove za napajanje i senzore, radiofrekvencijske čipove i čipove za povezivost, koji su neophodni za otpornost na buduće promjene u strateškim sektorima kao što su energetika, obrana, automobilska industrija, zrakoplovstvo, telekomunikacije, zdravstvo, računalstvo u oblaku te industrijska automatizacija. Unija ima snažne kapacitete u velikom broju zrelih tehnoloških čvorova, među ostalim u području čipova za automobilsku industriju te energetski učinkovitih i sigurnih čipova, i trebala bi i dalje jačati svoju konkurentnost, otpornost i stratešku autonomiju u cijelom lancu vrijednosti poluvodiča.
- (14) U industriji poluvodiča postoje znatne potrebe za ulaganja u aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija te u izgradnju najsuvremenijih postrojenja namijenjenih testiranju i validaciji radi potpore proizvodnji na industrijskoj razini. Ti troškovno intenzivni elementi izravno utječu na sposobnost Unije da se natječe i uvodi inovacije, kao i na sigurnost opskrbe i opću otpornost njezina ekosustava poluvodiča. S druge strane, konkurentnost i otpornost Unije ovise o stalnoj dostupnosti i razvoju standardnih i zrelih poluvodičkih tehnologija, uključujući analogne čipove, čipove za napajanje, čipove za senzore i za povezivost te čipove za automobilsku industriju i aeronautiku, koji su i dalje neophodni u strateškim industrijskim lancima vrijednosti i kritičnoj infrastrukturi. U trenutačnom kontekstu povećane globalne konkurencije, geopolitičkih napetosti i strukturnih slabosti u lancu opskrbe poluvodiči su postali strateška prednost na kojoj se temelje gospodarska sigurnost, tehnološko vodstvo i industrijska otpornost Unije. S obzirom na iskustva stečena tijekom prošlih nestašica i poremećaja u lancu opskrbe u Uniji i svijetu, kao i na ograničenja izvoza ili regulatorne mjere trećih zemalja i brz razvoj tehnoloških izazova i inovacijskih ciklusa koji utječu na lanac vrijednosti poluvodiča, potrebno je ojačati postojeće prednosti Unije, uključujući njezin vodeći položaj u nekoliko segmenata standardnih poluvodiča, te na taj način dodatno jačati inicijativu Čipovi za Europu i tako povećati prihvaćanje na tržištu, konkurentnost, otpornost i istraživačke i inovacijske kapacitete.
- (15) U okviru poboljšane inicijative Čipovi za Europu 2.0 trebalo bi uzeti u obzir iskustvo stečeno provedbom inicijative Čipovi za Europu kako bi se ona nastavila i ojačala u cilju uklanjanja preostalih strukturnih slabosti i odgovora na nove strateške potrebe. Posebno je potrebno pojačati djelovanje kako bi se zajamčilo da se napredne istraživačke i inovacijske sposobnosti Unije učinkovito pretvaraju u industrijsko uvođenje, rast i proizvodnju na komercijalnoj razini unutar Unije.
- (16) Za održavanje snažne industrijske, konkurentne, održive i inovativne baze Unije ponajprije su odgovorne države članice. Međutim, priroda i opseg istraživačkih i inovacijskih izazova u vezi s poluvodičima zahtijevaju zajedničko djelovanje na razini Unije. Kako bi Unija izgradila kapacitete za istraživanja i inovacije u području

poluvodičke tehnologije koji su potrebni da bi zadržala vodeću ulogu u svojim ulaganjima u vrhunska istraživanja i industriju te na temelju iskustva stečenog provedbom inicijative Čipovi za Europu, potrebno je dodatno ojačati i proširiti te kapacitete kako bi se zajamčilo njihovo učinkovito industrijsko uvođenje, rast i proizvodnja na komercijalnoj razini u Uniji. U tu bi svrhu Unija i države članice trebale nastaviti koordinirati svoje aktivnosti i zajednički ulagati.

- (17) S obzirom na povećanu globalnu konkurenciju, geopolitičke napetosti i rizik od poremećaja u lancu opskrbe poluvodičima, uključujući one koji proizlaze iz regulatornih mjera koje su donijele treće zemlje i koje mogu utjecati na pristup ključnim poluvodičkim tehnologijama i povezanim ulaznim elementima, jačanje kapaciteta Unije za razvoj, proizvodnju i uvođenje takvih tehnologija na njezinu području postalo je strateški prioritet za konkurentnost, gospodarsku sigurnost i tehnološku suverenost Unije, kako je istaknuto u izvješću Marija Draghija naslovljenom „Budućnost europske konkurentnosti”. Te prijetnje Unijinu ekosustavu poluvodiča zahtijevaju izgradnju kapaciteta velikih razmjera i zajedničko djelovanje država članica, uz Unijinu potporu razvoju i uvođenju kapaciteta velikih razmjera u cijelom inovacijskom i industrijskom lancu vrijednosti, uključujući pilot-linije, povećanje proizvodnje i komercijalnu primjenu, čime se osigurava učinkovito pretvaranje istraživačke izvrsnosti u industrijsko vodstvo i održive proizvodne kapacitete u Uniji.
- (18) Kako je zaključeno u evaluaciji Uredbe (EU) 2023/1781, instrumenti uspostavljeni u okviru inicijative Čipovi za Europu predviđene tom uredbom, odnosno platforma za projektiranje, pilot-linije, pilot-projekti za kvantne čipove i širenje znanja, akademija EU-a za vještine u području čipova u okviru saveza za sektorsku suradnju u području vještina i Pakta za vještine te kompetencije u korist cijelog ekosustava poluvodiča svrsishodni su i trebalo bi ih i dalje podupirati na temelju ove Uredbe. Ta bi nastojanja trebala doprinijeti i širem cilju Unije da se ojačaju njezina dugoročna konkurentnost, inovacijski kapaciteti i industrijske baze, među ostalim sinergijom s budućim programima Unije za potporu istraživanju i inovacijama te industrijskom uvođenju, kao što su predloženi³² okvirni program koji će naslijediti Okvirni program za istraživanje i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća³³ (Obzor Europa) (FP10) i predloženi Europski fond za konkurentnost³⁴, dok bi inicijativa Čipovi za Europu 2.0 trebala u svim komponentama i aktivnostima, u mjeri u kojoj je to moguće, integrirati i maksimalno povećati koristi od primjene poluvodičkih tehnologija koje mogu biti snažni pokretači prelaska na održivost, uroditi novim proizvodima te pokrenuti učinkovitiju, djelotvorniju, čistu i trajnu upotrebu resursa, uključujući energiju i materijale potrebne za proizvodnju poluvodiča i njihovu upotrebu tijekom cijelog životnog ciklusa.

³² Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/695.

³³ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

³⁴ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („ECF”), uključujući posebni program za istraživačke i inovacijske aktivnosti u području obrane, o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/783 i o izmjeni uredaba (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 i (EU) [EDIP].

- (19) Kako bi se postigao njezin opći cilj i prevladale poteškoće trenutnog ekosustava poluvodiča u ponudi i u potražnji te na temelju iskustva stečenog provedbom Uredbe (EU) 2023/1781, koje je ukazalo na stalnu potrebu za jačanjem kapaciteta Unije ne samo u području istraživanja i inovacija nego i u području industrijskog uvođenja i povećanja proizvodnje, inicijativa Čipovi za Europu 2.0 trebala bi i dalje podupirati i dodatno jačati pet operativnih ciljeva utvrđenih na temelju Uredbe (EU) 2023/1781. U okviru te inicijative trebalo bi također uvesti novi operativni cilj usmjeren na jačanje sposobnosti Unije u području fotoničkih tehnologija i poduprijeti „velike pothvate” kao instrumente za potporu velikim međusektorskim inicijativama za svladavanje glavnih tehnoloških i industrijskih izazova koji su za Uniju strateški važni. Primarna provedba inicijative Čipovi za Europu 2.0 i dalje bi trebala biti povjerena Zajedničkom poduzeću za čipove i, ako je primjenjivo, zajedničkom poduzeću ili bilo kojem drugom sličnom subjektu ili inicijativi koji će ga naslijediti, a koji će se uspostaviti pravom Unije na temelju sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira.
- (20) Prvo, inicijativa Čipovi za Europu 2.0 trebala bi ojačati kapacitet Unije za projektiranje. U tu bi svrhu trebala nastaviti podupirati virtualnu platformu za projektiranje uspostavljenu u okviru inicijative Čipovi za Europu kako bi se okupile zajednice projektantskih kuća, *start-up* poduzeća, malih i srednjih poduzeća (MSP-ova), dobavljača intelektualnog vlasništva i alata te istraživačkih i tehnoloških organizacija radi pružanja virtualnih prototipnih rješenja koja se temelje na zajedničkom razvoju tehnologije te kako bi se olakšao prelazak s projektiranja na industrijsku proizvodnju i komercijalnu primjenu u Uniji.
- (21) Drugo, kako bi se postavila osnova za jačanje sigurnosti opskrbe i Unijina ekosustava poluvodiča, inicijativa Čipovi za Europu 2.0 trebala bi i dalje podupirati poboljšanje postojećih i razvoj novih naprednih pilot-linija kako bi se omogućili razvoj i uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija i poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije. Pilot-linije trebale bi industriji omogućiti testiranje, eksperimentiranje i validaciju poluvodičkih tehnologija, kao i koncepata projektiranja sustava, uz istodobno smanjenje utjecaja na okoliš u najvećoj mogućoj mjeri, kako bi se ubrzao prelazak na industrijsku proizvodnju poluvodiča u Uniji. Ulaganja Unije, zajedno s onima država članica i privatnog sektora, u pilot-linije i dalje su potrebna za uklanjanje trajnih strukturnih prijetnji i tržišnih nedostataka, uključujući nedovoljnu dostupnost kapaciteta Unije za testiranje, validaciju i povećanje proizvodnje poluvodiča na industrijskoj razini, koja i dalje stoji na putu inovacijama, industrijskom uvođenju i globalnoj konkurentnosti.
- (22) Treće, kako bi se ubrzao inovativni razvoj kvantnih čipova i povezanih poluvodičkih tehnologija, uključujući one koje se temelje na poluvodičkom materijalu ili su integrirane s fotonikom, koje pogoduju razvoju poluvodičkog sektora, inicijativa Čipovi za Europu 2.0 trebala bi poduprijeti aktivnosti koje se odnose na, među ostalim, biblioteke za projektiranje kvantnih čipova, pilot-linije za proizvodnju kvantnih čipova te postrojenja za testiranje i validaciju za kvantne čipove proizvedene u pilot-linijama u cilju omogućivanja njihova industrijskog uvođenja i jačanja vodećeg položaja Unije u području novih poluvodičkih tehnologija.
- (23) Četvrto, kako bi se promicala primjena poluvodičkih tehnologija, omogućio pristup postrojenjima za projektiranje i pilot-linije te odgovorilo na problem nedostatka vještina u cijeloj Uniji, Inicijativom Čipovi za Europu 2.0 državama članicama trebala bi se nastaviti pružati mogućnost da podupiru barem jedan centar kompetentnosti za poluvodiče u svakoj državi članici, i to poboljšanjem postojećih ili otvaranjem novih postrojenja.

- (24) Peto, fotonika i fotonički integrirani sklopovi ključne su razvojne tehnologije za brojne strateške sektore, uključujući telekomunikacije, podatkovne centre, umjetnu inteligenciju, senzorske tehnologije, zdravstvo, automobilsku industriju, aeronautiku i kvantne tehnologije. Omogućuju prijenos podataka velike brzine, energetske učinkovitu obradu i napredne senzorske kapacitete te su stoga ključni za tehnološko vodstvo, konkurentnost i sigurnost opskrbe Unije. Unija je uspostavila snažne istraživačke i inovacijske kapacitete te drži vodeći položaj u nekoliko segmenata lanca vrijednosti fotonike. Međutim, potrebno je i dalje raditi na jačanju kapaciteta Unije za projektiranje, izradu prototipa, industrijalizaciju i proizvodnju fotoničkih integriranih krugova i povezanih fotoničkih poluvodičkih tehnologija u većim razmjerima. Kako bi se unaprijedio tehnološki razvoj fotonike i fotoničkih integriranih krugova, potrebno je stoga poduprijeti razvoj biblioteka i alata za projektiranje, unaprijediti proizvodne tehnologije i platforme za materijale te ojačati pilot-linije i proizvodna postrojenja s otvorenim pristupom za razne bazne materijale. Te bi aktivnosti trebale olakšati izradu prototipova, testiranje, validaciju i industrijsku primjenu, među ostalim naprednom integracijom i tehnologijama pakiranja, te doprinijeti rastu fotoničkog ekosustava Unije, jačanju njezine tehnološke suverenosti i bržem uvođenju inovativnih fotoničkih tehnologija u industriju u cijeloj Uniji.
- (25) Šesto, Komisija bi trebala, u bliskoj suradnji s Grupom Europske investicijske banke i zajedno s drugim partnerima u provedbi kao što su nacionalne razvojne banke i institucije, nastaviti podupirati Fond za čipove, odnosno namjenski instrument za ulaganja u poluvodiče čija je svrha jačanje europskog ekosustava poluvodiča podupiranjem *start-up* i *scale-up* poduzeća te MSP-ova i koji nudi rješenja u obliku vlasničkog kapitala i zaduživanja, uključujući mehanizam mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵ i, ako je primjenjivo, bilo koji drugi relevantni program ulaganja u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034. Aktivnostima u okviru Fonda za čipove trebao bi se podupirati razvoj dinamičnog i otpornog ekosustava poluvodiča, i to pružanjem mogućnosti da se poveća dostupnost sredstava za potporu rastu *start-up* poduzeća i MSP-ova te ulaganja uzduž cijelog lanca vrijednosti poluvodiča, među ostalim za ostala poduzeća u lancu vrijednosti poluvodiča. U tom pogledu trebalo bi pružiti potporu i jasne smjernice, posebno MSP-ovima, kako bi im se pomoglo u postupku podnošenja zahtjeva. U tom kontekstu očekuje se da će Europsko vijeće za inovacije visokorizičnim inovatorima koji stvaraju tržišta pružiti dodatnu namjensku potporu u obliku bespovratnih sredstava i ulaganja u vlasnički kapital.
- (26) U cilju dodatnog jačanja tehnološkog vodstva i industrijske konkurentnosti Unije u području poluvodiča primjereno je u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0 uvesti koncept „velikih pothvata”. Oni bi trebali biti usmjereni na razvoj, integraciju i industrijsko uvođenje obećavajućih i ključnih poluvodičkih i povezanih tehnologija od iznimne važnosti za Uniju. Trebali bi podupirati napredne aktivnosti istraživanja i razvoja koje su potrebne za sljedeće generacije poluvodičkih tehnologija, uključujući one na kojima se temelje umjetna inteligencija, računalstvo u oblaku, podatkovni centri i rubne infrastrukture, s posebnim naglaskom na povećanju energetske učinkovitosti, osiguranju kapaciteta u najsuvremenijim tehnologijama i povećanju proizvodnih prednosti Unije. Trebali bi se također baviti najvažnijim tehnološkim

³⁵ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

preprekama, uključujući probleme povezane s minijaturizacijom, energetskom učinkovitošću, održivošću, heterogenom integracijom, sigurnošću, pouzdanošću i mogućnošću proizvodnje. Kako bi se maksimalno povećao njihov učinak, veliki pothvati trebali bi doprinijeti jačanju ekosustava poluvodiča u cijeloj Uniji poticanjem suradnje duž lanca vrijednosti poluvodiča, među ostalim s relevantnim vertikalnim sektorima. Posebno bi se trebala podupirati strukturirana suradnja između subjekata koji razvijaju poluvodiče i korisničkih industrija kako bi se postigla konkurentska prednost u primjenama koje su ključne za tehnološku suverenost i industrijsku bazu Unije. Naposljetku, veliki pothvati trebali bi uz to jamčiti integraciju i usklađivanje aktivnosti u okviru postojeće infrastrukture, uključujući pilot-linije, te promicati njihovu usmjerenost na industrijsku upotrebu. Trebali bi olakšati prijenos, sazrijevanje i prihvaćanje tehnologija razvijenih u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0, među ostalim aktivnostima povezanim s izradom prototipa, testiranjem, validacijom, demonstracijama, početnim industrijskim uvođenjem i integracijom u proizvodna okruženja.

- (27) Centri kompetentnosti trebali bi doprinijeti održavanju vodeće uloge Unije u području istraživanja, razvoja i inovacija čipova te kapaciteta za projektiranje. Promicanje ljudskog potencijala i vještina obrazovanjem u područjima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike do postdoktorske razine ključno je za postizanje tog cilja. Centri kompetentnosti posebno bi trebali pružati usluge dionicima u sektoru poluvodiča, uključujući *start-up* poduzeća i MSP-ove. Primjeri uključuju olakšavanje pristupa pilot-linijama i virtualnoj platformi za projektiranje, osiguravanje osposobljavanja i razvoja vještina, potporu pronalaženju ulagača, iskorištavanje postojećih lokalnih kompetencija ili povezivanje s relevantnim vertikalnim industrijama. Usluge bi se trebale pružati na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Svaki centar kompetentnosti trebao bi se povezati i biti dio europske mreže centara kompetentnosti za poluvodiče te bi trebao djelovati kao pristupna točka drugim čvorovima mreže. U tom bi pogledu trebalo maksimalno povećati sinergiju s postojećim sličnim strukturama, kao što su europski centri za digitalne inovacije uspostavljeni u okviru programa Digitalna Europa uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶. Na primjer, države članice mogle bi odrediti postojeći europski centar za digitalne inovacije usmjeren na poluvodiče kao centar kompetentnosti za potrebe ove Uredbe, pod uvjetom da se ne krši zabrana dvostrukog financiranja.
- (28) Kako bi se olakšao pristup tehničkom stručnom znanju i omogućilo širenje znanja u cijeloj Uniji, kao i potpora raznim inicijativama za vještine, mrežu centara kompetentnosti uspostavljenu u okviru inicijative Čipovi za Europu trebalo bi nastaviti podupirati u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0. U tu bi svrhu Zajedničko poduzeće za čipove uspostavljeno Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085³⁷ trebalo utvrditi postupak za nastavak pružanja potpore centrima kompetentnosti, uključujući kriterije odabira, kao i dodatne pojedinosti o provedbi zadaća i funkcija navedenih u ovoj Uredbi. Zajedničko poduzeće za čipove trebalo bi odabrati centre kompetentnosti koji čine mrežu, a ti bi centri trebali imati znatnu ukupnu autonomiju u utvrđivanju svoje

³⁶ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³⁷ Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014 (SL L 427, 30.11.2021., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj>).

organizacije, sastava i metoda rada. Međutim, njihova bi organizacija, sastav i metode rada trebali biti u skladu s ciljevima ove Uredbe te doprinositi ostvarenju tih ciljeva.

- (29) Rad na vještinama i obrazovanju koji obavlja Unija ključan je za daljnji procvat Unijina ekosustava poluvodiča. U tu bi svrhu trebalo iskoristiti strateški plan za obrazovanje u području STEM-a³⁸ i njegove mjere, a inicijative kao što su Pakt za vještine³⁹, akademije za vještine⁴⁰, zajednički europski studijski programi⁴¹, Inicijativa za prenosivost vještina⁴² i savezi europskih sveučilišta⁴³ trebale bi doprinijeti razvoju posebnih mjera za poluvodički sektor. Slično tome, kako bi se u Uniju privukli vanjski talenti, trebalo bi istražiti sinergije s inicijativama koje olakšavaju međunarodno zapošljavanje kao što je Baza talenata EU-a⁴⁴.
- (30) Pristup javno financiranoj infrastrukturi, kao što su pilot-linije i postrojenja za testiranje, te centrima kompetentnosti, trebao bi biti otvoren velikom broju korisnika te bi se velikim poduzećima trebao odobravati na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi i po tržišnim uvjetima (ili uz plaćanje troškova uvećanih za razumnu maržu), dok MSP-ovi i akademski instituti mogu imati povlašteni pristup ili ga ostvarivati po sniženim cijenama, čime se olakšava šire sudjelovanje u inovacijama u području poluvodiča i podupire razvoj i širenje industrijskih kapaciteta u cijeloj Uniji. Nadalje, istraživačke i inovacijske aktivnosti u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0, uključujući tehnološku infrastrukturu, trebale bi donijeti koristi i obrambenom sektoru, ne dovodeći u pitanje daljnje aktivnosti za razvoj obrambenih proizvoda i tehnologija koje se mogu odvijati na temelju Uredbe (EU) 2025/2643.
- (31) Uspjeh inicijative Čipovi za Europu 2.0 može se temeljiti samo na zajedničkim naporima koje države članice i Unija ulažu u podupiranje znatnih kapitalnih troškova kako bi proširile dostupnost resursa za virtualno projektiranje, testiranje i pokusno izvođenje te širenje znanja, vještina i kompetencija. S obzirom na posebnosti tih djelovanja, ciljeve Inicijative Čipovi za Europu 2.0, a osobito aktivnosti u okviru Fonda za čipove, trebalo bi prema potrebi podupirati i putem mehanizma mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU. Potpora u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0 trebala bi se iskoristiti za rješavanje, na razmjern i troškovno učinkovit način, problema nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne kao posljedica visokog intenziteta kapitala, visokog rizika te složenog okruženja u ekosustavu poluvodiča, a djelovanja ne bi smjela udvostručiti ni istisnuti privatno financiranje niti narušiti tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Djelovanja bi trebala imati jasnu dodanu vrijednost za cijelu Uniju.
- (32) Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 trebala bi se i dalje temeljiti na čvrstoj bazi znanja i povećati sinergije s aktivnostima koje Unija i države članice trenutačno podupiru

³⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Strateški plan za obrazovanje u području STEM-a: vještine za konkurentnost i inovacije”.

³⁹ https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_hr.

⁴⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/news/new-digital-skills-academies-support-eus-technological-sovereignty-competitiveness-and-preparedness>.

⁴¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Plan za europsku diplomu”.

⁴² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/15892-Paket-za-pravednu-mobilnost-radne-snage-Prenosivost-vjestina-mjera-1-Digitalizirana-prekogranicna-prenosivost-kvalifikacija-i-vjestina_hr.

⁴³ <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/european-universities-initiative/map>.

⁴⁴ Uredba (EU) 2026/1047 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2026. o uspostavi Baze talenata EU-a.

putem programa i mjera u području istraživanja i inovacija poluvodiča te razvoja dijela lanca vrijednosti, posebno putem programa Obzor Europa i Digitalna Europa, s ciljem jačanja Unije kao globalnog aktera u poluvodičkoj tehnologiji i njezinim primjenama, sa sve većim globalnim udjelom u proizvodnji, u skladu s komunikacijom Komisije naslovljenom „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće“⁴⁵. Nadalje, očekuje se da će se mobilizirati privatna ulaganja kako bi se dopunilo financiranje Inicijative Čipovi za Europu 2.0 i doprinijelo ostvarenju njezinih ciljeva. U okviru Inicijative Čipovi za Europu 2.0 te bi se aktivnosti dopunile bliskom suradnjom s drugim važnim dionicima, uključujući Industrijski savez za poluvodiče.

- (33) Istraživanje i razvoj u Uniji sve su izloženiji praksama čiji je cilj neovlašteno prisvajanje povjerljivih informacija, poslovnih tajni i zaštićenih podataka, u što se ubrajaju krađa intelektualnog vlasništva, prisilni prijenosi tehnologije i gospodarska špijunaža. Kako bi se spriječili negativni učinci na interese Unije i ciljeve Inicijative Čipovi za Europu 2.0, potrebno je zauzeti stav kojim se osigurava da su pristup poslovno osjetljivim informacijama ili rezultatima te njihova upotreba zaštićeni, uključujući podatke i znanje i iskustvo, sigurnost i prijenos vlasništva nad rezultatima i sadržaj zaštićen pravima intelektualnog vlasništva koja su nastala u vezi s djelovanjima koja se podupiru u okviru Inicijative Čipovi za Europu 2.0 ili kao njihov rezultat. Kako bi se zajamčila ta zaštita, sva djelovanja koja se podupiru u okviru Inicijative Čipovi za Europu 2.0 i koja se financiraju u okviru programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa, kao i ona koja se na njih nadovezuju u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira, trebala bi biti u skladu s relevantnim odredbama tih programa, kao što su one koje se odnose na sudjelovanje subjekata s poslovnim nastanom u trećim zemljama pridruženima programu, sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava, vlasništvo i zaštitu, sigurnost, iskorištavanje i širenje rezultata, prijenos i licenciranje te prava pristupa. Moguće je utvrditi posebne odredbe pri provedbi tih programa, posebno u pogledu ograničenjâ prijenosâ i licenciranja u skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2021/695 te ograničenja sudjelovanja pravnih subjekata s poslovnim nastanom u određenim pridruženim ili ostalim trećim zemljama iz razloga koji se temelje na strateškoj imovini, interesima, autonomiji ili sigurnosti Unije i njezinih država članica, u skladu s člankom 22. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/695 i člankom 12. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/694. Osim toga, postupanje s poslovno osjetljivim informacijama, sigurnost, povjerljivost, zaštita poslovnih tajni i prava intelektualnog vlasništva trebali bi biti uređeni pravom Unije, uključujući direktive (EU) 2004/48/EZ i (EU) 2016/943⁴⁶ Europskog parlamenta i Vijeća, i nacionalnim pravom. Komisija i države članice mogu zaštititi prijenose tehnologije iz razloga povezanih s Unijinim i nacionalnim sigurnosnim interesima u vezi s ulaganjima u postrojenja obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (34) Kako bi se proširilo prihvaćanje poluvodiča projektiranih u Uniji, proizvedenih u Uniji, ili oboje, u industrijskim lancima vrijednosti, potrebno je promicati užu povezanost između opskrbe poluvodičima i industrijske potražnje na kraju proizvodnog lanca, a pritom zadržati usklađenost s međunarodnim obvezama i pravilima Unije o tržišnom natjecanju. Konkretno, poboljšana koordinacija između

⁴⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće”, COM(2021) 118 final, 9. ožujka 2021.

⁴⁶ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj>).

dobavljača poluvodičke tehnologije i korisnika trebala bi olakšati utvrđivanje objedinjene potražnje, razvoj zajedničkih tehničkih zahtjeva i razvoj rješenja prilagođenih industrijskim potrebama Unije. Takva je koordinacija posebno važna u ključnim sektorima kao što su računalstvo u oblaku, automobilska industrija, aeronautika, telekomunikacije, obrana i robotika, koje karakteriziraju visoki zahtjevi u pogledu performansi, sigurnosti, pouzdanosti i energetske učinkovitosti te u kojima su poluvodiči ključna razvojna tehnologija za inovacije, digitalnu transformaciju i stratešku autonomiju. U tim se sektorima ranim uključivanjem korisnika u fazu projektiranja i razvoja može znatno skratiti vrijeme potrebno za stavljanje na tržište, poboljšati integracija sustava i postići da poluvodička rješenja budu svrsishodna i usklađena s promjenjivim industrijskim standardima i operativnim ograničenjima. U tu bi svrhu Komisija, u suradnji s državama članicama i relevantnim dionicima, trebala osigurati potrebne uvjete kako bi Savez za poluvodiče olakšao industrijsko povezivanje, aktivnosti zajedničkog projektiranja i suradničke inicijative, među ostalim u obliku Foruma za potražnju, s ciljem premošćivanja jaza između ponude i potražnje, poticanja inovacijskih ekosustava i ubrzavanja uvođenja poluvodičkih rješenja u Uniji, u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju i na način koji je u skladu s međunarodnim obvezama Unije. Kad je riječ o poluvodičima koji se koriste u obrambenom i svemirskom sektoru, koji su visokospecijalizirani i moraju pouzdano funkcionirati u ekstremnim i neprijateljskim okruženjima, Komisija bi trebala i dalje koordinirati aktivnosti u okviru Opservatorija EU-a za ključne tehnologije u svemirskom i obrambenom sektoru.

- (35) U svemirskom i obrambenom sektoru i dalje će se provoditi aktivnosti za utvrđivanje nedostataka, ranjivosti i potreba u okviru već uspostavljenog Opservatorija EU-a za ključne tehnologije. Program rada EU-a za svemirske i obrambene razvojne aktivnosti temeljit će se na posebnim tehnološkim planovima EU-a za svemir i obranu, uključujući poluvodiče, kojima se odgovara na potrebe Opservatorija za ključne tehnologije i koji obuhvaćaju istraživanje, inovacije i industrijalizaciju.
- (36) Forum za potražnju trebao bi omogućiti potencijalnim otkupljivačima poluvodičkih tehnologija da izraze svoje potrebe i očekivane specifikacije iz objedinjene perspektive ili perspektive cijele industrije, a europskim inicijativama za poluvodičke tehnologije i strateškim projektima da predstavljaju svoje tehnološke kapacitete i predložena rješenja. Mjerama u okviru akceleratora potražnje trebale bi se poticati platforme za suradnju, pilot-projekti i projektna partnerstva, čime bi se omogućila rana validacija i uvođenje inovativnih poluvodičkih rješenja u Uniji. Mogu doprinijeti i rastu inovativnih ekosustava i omogućiti nastanak vodećih tržišta u ključnim sektorima te tako ojačati industrijsku konkurentnost i tehnološku suverenost Unije. Sve aktivnosti koje se provode u okviru Foruma za potražnju i akceleratora potražnje trebale bi biti u potpunom skladu s pravom Unije o tržišnom natjecanju i drugim relevantnim odredbama prava Unije, tako da suradnja među poduzetnicima ne dovede do narušavanja tržišnog natjecanja ili razmjene poslovno osjetljivih informacija.
- (37) Kako bi se potaknulo široko uvođenje sustava koji integriraju napredne poluvodičke tehnologije u Uniji, potrebno je poduprijeti ciljne mjere kojima se jačaju suradnja i inovacije. Konkretno, olakšavanje uspostave prekograničnih aranžmana za zajedničku nabavu među javnim naručiteljima ili naručiteljima može pomoći u objedinjavanju potražnje i smanjenju fragmentacije tržišta te omogućiti učinkovitija ulaganja u složene i skupe sustave koji se temelje na poluvodičima. S druge strane, potpora integraciji i uvođenju inovativnih poluvodičkih tehnologija neophodna je za ubrzanje njihova prihvaćanja u ključnim sektorima, uključujući digitalnu infrastrukturu,

umjetnu inteligenciju i industrijske primjene, čime se jačaju tehnološki kapaciteti i konkurentnost Unije. Kako bi se zajamčila učinkovita provedba takvih mjera, Komisija bi javnim naručiteljima trebala pružiti tehničke i pravne smjernice. One bi trebale pomoći javnim naručiteljima u primjeni kriterija sigurnosti opskrbe, kibernetičke sigurnosti, otpornosti, energetske učinkovitosti, učinkovitosti životnog ciklusa, transparentnosti lanca opskrbe i dodane vrijednosti Unije pri nabavi sustava u koje su integrirani inovativno projektiranje poluvodiča i poluvodička rješenja, u skladu s primjenjivim pravom Unije i međunarodnim obvezama. Njima bi se posebno trebala promicati pretkomercijalna nabava, partnerstva za inovacije i postupci zajedničke nabave koji mogu pridonijeti ranoj potražnji za pouzdanim poluvodičkim tehnologijama koje se razvijaju i/ili proizvode u Uniji.

- (38) Zbog njihove važnosti za postizanje sigurnosti opskrbe i uspostavu otpornog ekosustava poluvodiča trebalo bi smatrati da su europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateški projekti od javnog interesa. Osiguravanje sigurnosti opskrbe poluvodičima važno je i za digitalizaciju, koja omogućuje zelenu tranziciju mnogih drugih sektora. Kako bi se privukla ulaganja u poluvodički sektor Unije i doprinijelo sigurnosti opskrbe poluvodičima i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča, države članice mogu primijeniti mjere potpore, uključujući poticaje, i pružati administrativnu potporu u nacionalnim postupcima izdavanja dozvola za europske inicijative za poluvodičke tehnologije. U višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2028. – 2034. planovi za nacionalno i regionalno partnerstvo mogu biti dio potpore, podložno odredbama tih planova. Mogućnost država članica da pružaju potporu ne bi trebala dovoditi u pitanje nadležnost Komisije u području državnih potpora na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a, ako je to relevantno. Kako bi se osigurala pravilna i učinkovita primjena pravila o državnim potporama, Komisija je u svojoj Komunikaciji „Akt o čipovima za Europu”⁴⁷ već prepoznala potrebu za pojedinačnom procjenom državnih potpora koje se dodjeljuju postrojenjima za proizvodnju poluvodiča kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe i otpornost lanca opskrbe u Uniji uz istodobno stvaranje znatnih pozitivnih učinaka na šire gospodarstvo. Nadalje, postupci za priznavanje statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije i za odobravanje državne potpore, ako je to primjenjivo, trebali bi se voditi usporedno kako bi se ubrzao postupak donošenja odluka. Države članice trebale bi podupirati uspostavu europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije u skladu s pravom Unije. Pri pružanju mjera potpore za europske inicijative za poluvodičke tehnologije države članice trebale bi razmotriti postavljanje nediskriminirajućih zahtjeva u pogledu zaštite i sigurnosti intelektualnog vlasništva, uključujući kibernetičku sigurnost, i povjerljivosti te bi mogle preporučiti mjere ublažavanja za uklanjanje posebnih rizika povezanih s ometanjem, prisilnim prijenosima tehnologije i krađom intelektualnog vlasništva od strane subjekata iz trećih zemalja.
- (39) Kako bi se potaknula uspostava potrebnih povezanih kapaciteta za projektiranje, države članice mogu pružiti potporu takvim aktivnostima u skladu s pravilima o državnim potporama, među ostalim na temelju okvira za državne potpore za istraživanje, razvoj i inovacije⁴⁸ ili Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014⁴⁹.

⁴⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Akt o čipovima za Europu, COM(2022) 45 final, 8.2.2022.

⁴⁸ Komunikacija Komisije – Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (C/2022/7388) (SL C 414, 28.10.2022., str. 1.).

- (40) Javna potpora mogla bi biti primjerena za poticanje uspostave potrebnih proizvodnih kapaciteta i povezanih mogućnosti projektiranja, a time i osiguravanje sigurnosti opskrbe u Uniji i jačanje otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča, pod uvjetom da se takvom potporom ne narušava unutarnje tržište. U tom je pogledu potrebno uskladiti određene uvjete u skladu s kojima bi operatori provodili posebne projekte na razini Unije kojima se doprinosi postizanju ciljeva ove Uredbe i uspostavljanju okvira za priznavanje europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije.
- (41) Europske inicijative za poluvodičke tehnologije trebale bi osigurati kapacitete koji su prvi svoje vrste u Uniji i doprinijeti nezamjenjivosti, otpornosti, napretku, konkurentnosti i sigurnosti opskrbe Unijina ekosustava poluvodiča. Odlučujući čimbenik da bi inicijativa bila prva svoje vrste jest uvođenje inovativnog elementa na unutarnje tržište u smislu proizvodnih procesa ili konačnog proizvoda, koji bi se mogli temeljiti na novim ili postojećim tehnološkim čvorovima, uključujući zrele i najsuvremenije tehnološke čvorove. Inicijativa kojom se uvodi inovacija proizvodnog procesa ili konačnog proizvoda koja je slična inovaciji koja već postoji ili se već planira u Uniji svejedno se može priznati kao prva svoje vrste ako se može dokazati da je potrebna kako bi se zajamčile otpornost i sigurnost opskrbe Unije smanjenjem prekomjernih strateških ovisnosti o uvozu iz trećih zemalja. Sve takve inicijative trebale bi se procjenjivati na temelju vlastitih zasluga, uzimajući u obzir, na primjer, relevantnu analizu tržišta, stupanj koncentracije ovisnosti i rizik od stvaranja prekomjernog kapaciteta.
- (42) Relevantni inovativni elementi u prvim inicijativama svoje vrste mogu se odnositi na tehnološki čvor ili materijal supstrata, ili pristupe koji vode prema poboljšanju računalne snage ili drugih odlika učinkovitosti, energetske učinkovitosti, razine sigurnosti, zaštite ili pouzdanosti te integracije novih funkcionalnosti kao što su umjetna inteligencija, kapacitet memorije ili drugo. Integracija raznih postupaka koji dovode do povećanja učinkovitosti ili automatizacija pakiranja i sklapanja također su primjeri inovacija. Kad je riječ o koristima za okoliš, inovacijski elementi uključivali bi mjerljivo smanjenje upotrebe energije, vode ili kemikalija ili poboljšanje mogućnosti recikliranja.
- (43) Kako bi se osiguralo da javna ulaganja u europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte rezultiraju stvarnim povećanjem sigurnosti opskrbe i otpornosti Unije, poduzeća koja podnose zahtjev za priznavanje ili potporu na temelju ove Uredbe trebala bi dokazati da će svoj lanac opskrbe ustrojiti tako da se smanji njegova ovisnost o inozemnim poduzećima. Takve bi informacije trebale uključivati, ako je to primjenjivo na aktivnosti inicijative, podrijetlo osnovne opreme za proizvodnju poluvodiča i supstrata te mjeru u kojoj je potrebna nabava od poduzeća iz trećih zemalja zbog pitanja tehničke učinkovitosti. U pogledu glavnog ili završnog postupka u proizvodnji poluvodiča, poduzeća bi trebala navesti i druge relevantne glavne ili završne postupke u proizvodnji koji im prethode ili predstoje a povezani su s ulaganjem u Uniji i izvan nje.
- (44) Kako bi se olakšala ulaganja u proizvodnju poluvodiča, javna tijela trebala bi uzeti u obzir potrebne uvjete koji omogućuju održiv rad takvih postrojenja, uključujući pristup energiji, vodi i drugim kritičnim infrastrukturnim resursima. Kako bi se poduprla dugoročna otpornost i održivost ekosustava poluvodiča u Uniji, trebalo bi na

⁴⁹ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

odgovarajući način uzeti u obzir očekivane potrebe za resursima i učinke na okoliš povezane s takvim ulaganjima.

- (45) Ako europska inicijativa za poluvodičke tehnologije nudi proizvodni kapacitet poduzećima koja nisu povezana s operatorom postrojenja, trebala bi uspostaviti, provesti i održavati odgovarajuću i djelotvornu funkcionalnu razdvojenost kako bi se spriječio protok povjerljivih informacija između unutarnje i vanjske proizvodnje. To bi se trebalo primjenjivati na sve informacije prikupljene u postupku projektiranja te u glavnom proizvodnom postupku ili završnom proizvodnom postupku.
- (46) Kako bi ispunila kriterije za status europske inicijative za poluvodičke tehnologije, inicijativa koju uspostavi domaće poduzeće trebala bi imati jasan pozitivan učinak, s učincima prelijevanja izvan okvira tog poduzeća ili države članice, na Unijin lanac vrijednosti poluvodiča u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju u cilju jačanja otpornosti, konkurentnosti i inovativnosti ekosustava poluvodiča, uključujući rast *start-up* poduzeća i MSP-ova, te doprinosa zelenoj i digitalnoj tranziciji Unije. Nadalje, u skladu s istim obrazloženjem, sudjelovanje u Platformi za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima („Platforma”) trebalo bi biti obvezno za proizvodna postrojenja, kao što su proizvodna postrojenja za glavni i završni postupak, ali i druga proizvodna postrojenja, kao što su ona za proizvodnju opreme, supstrata ili materijala za proizvodnju poluvodiča. Ta obveza doprinosi jačanju otpornosti, konkurentnosti i inovativnosti lanaca opskrbe u ekosustavu poluvodiča. U svrhu ispunjavanja kriterija za europske inicijative za poluvodičke tehnologije mogu se razmotriti razne aktivnosti domaćih poduzeća kojima se nastoje stvarati pozitivni učinci prelijevanja. Primjeri uključuju omogućivanje pristupa proizvodnim postrojenjima uz tržišnu naknadu, davanje alata za projektiranje postupka manjim poduzećima za projektiranje ili virtualnoj platformi za projektiranje, širenje rezultata njihovih aktivnosti u području istraživanja i razvoja, sudjelovanje u istraživačkoj suradnji s europskim sveučilištima i istraživačkim institutima, suradnju s nacionalnim tijelima ili obrazovnim i strukovnim ustanovama kako bi se doprinijelo razvoju vještina, doprinos istraživačkim projektima na razini EU-a i pružanje namjenske potpore *start-up* poduzećima i MSP-ovima. Učinak na nekoliko država članica, među ostalim u odnosu na kohezijske ciljeve, trebalo bi smatrati jednim od pokazatelja jasnog pozitivnog učinka europske inicijative za poluvodičke tehnologije na lanac vrijednosti poluvodiča u Uniji.
- (47) Kako bi se osigurala pravna jasnoća i dosljedna primjena ove Uredbe, potrebno je pojasniti uvjete pod kojima se poduzeće može priznati kao europska inicijativa za poluvodičke tehnologije. Iskustvo s provedbom okvira za integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom na temelju Uredbe (EU) 2023/1781 pokazalo je da među poduzećima i državama članicama postoje dvojbe oko toga je li status postrojenja za poluvodičke tehnologije uvjetovan primanjem javne potpore. Stoga bi trebalo izričito pojasniti da bi se zahtjev za takav status trebao odnositi na prvu inicijativu svoje vrste, ali dodjela statusa ne bi trebala ovisiti o primitku mjera potpore ili administrativne pomoći. Iz toga proizlazi da prve inicijative svoje vrste mogu dobiti status europske inicijative za poluvodičke tehnologije neovisno o tome primaju li javna sredstva, pod uvjetom da ispunjavaju relevantne zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.
- (48) Važno je da europske inicijative za poluvodičke tehnologije ne podliježu izvanteritorijalnoj primjeni obveza pružanja javne usluge koje su uvele treće zemlje, a koje bi mogle ugroziti njihovu sposobnost uporabe ili ponovnog izvoza konačnog proizvoda koji proizlazi iz njihove infrastrukture, softvera, usluga, postrojenja, imovine, resursa, intelektualnog vlasništva ili znanja i iskustva potrebnih za

ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Uredbe, posebno onih koje se odnose na sigurnost opskrbe.

- (49) S obzirom na brz razvoj poluvodičkih tehnologija i radi jačanja buduće industrijske konkurentnosti Unije, europske inicijative za poluvodičke tehnologije trebale bi ulagati u kontinuirane inovacije u Uniji s ciljem postizanja konkretnog napretka u poluvodičkoj tehnologiji ili pripreme tehnologija sljedeće generacije. Takve inicijative trebale bi moći testirati i eksperimentirati na novim postignućima koristeći prioritetni pristup pilot-linijama uspostavljenima u okviru inicijative Čipovi za Europu u Uredbi (EU) 2023/1781 i inicijative Čipovi za Europu 2.0 koji ostvaruju putem ubrzanih postupaka podnošenja zahtjeva. Nijednim takvim povlaštenim pristupom ne bi se smio isključivati niti sprečavati učinkovit pristup drugih zainteresiranih poduzeća pilot-linijama pod poštenim uvjetima, osobito *start-up* poduzeća i MSP-ova. Uzimajući u obzir važnost kvalificirane i stručne radne snage za postizanje ciljeva ove Uredbe, europske inicijative za poluvodičke tehnologije trebale bi podupirati portfelj talenata Unije osmišljavanjem i uvođenjem osposobljavanja u području obrazovanja i vještina te povećanjem broja kvalificirane i stručne radne snage.
- (50) Kako bi ujednačeni i transparentni postupak mogao dobiti status europske inicijative za poluvodičke tehnologije, odluku o dodjeli tog statusa trebala bi donijeti Komisija na temelju zahtjeva pojedinačnog poduzeća ili konzorcija nekoliko poduzeća. Dobivanje statusa trebalo bi biti moguće i za pokretanje nove inicijative za proizvodnju poluvodiča i za znatno proširenje ili inovativnu transformaciju postojeće inicijative za proizvodnju poluvodiča. Kako bi se uzela u obzir važnost koordiniranog i suradničkog pokretanja planiranog postrojenja, ako je to relevantno, Komisija bi u svojoj ocjeni trebala razmotriti spremnost jedne ili više država članica u kojima podnositelj zahtjeva namjerava uspostaviti inicijative da podupre njihovu uspostavu. Nadalje, pri ocjeni održivosti poslovnog plana Komisija bi mogla uzeti u obzir cjelokupne rezultate podnositelja zahtjeva te postojanje odgovarajućih mjera za zaštitu intelektualnog vlasništva i poslovno osjetljivih informacija.
- (51) S obzirom na prava povezana s priznanjem statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije, Komisija bi trebala pratiti ispunjavaju li inicijative kojima je taj status dodijeljen i dalje zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi. Ako to više nije slučaj, Komisija bi trebala imati pravo ponovno ispitati i, prema potrebi, ukinuti status i, u skladu s tim, prava povezana s tim statusom. Sve odluke o ukidanju statusa trebale bi se donijeti tek nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče te bi trebale biti propisno obrazložene. U skladu s tim, poduzeće koje upravlja europskom inicijativom za poluvodičke tehnologije trebalo bi imati mogućnost da proaktivno zatraži da se preispita trajanje statusa ili provedbenih planova ako bi nepredviđene vanjske okolnosti, kao što su ozbiljni poremećaji s izravnim gospodarskim učinkom na priznatu inicijativu, mogle utjecati na njegovu sposobnost ispunjavanja primjenjivih kriterija.
- (52) Kako bi se ojačala tehnološka suverenost, otpornost, nezamjenjivost, konkurentnost i napredak Unije u poluvodičkom sektoru, potrebno je da domaća poduzeća utvrde i podupiru projekte od strateške važnosti u cijelom lancu vrijednosti poluvodiča. Strateškim projektima u području poluvodiča trebalo bi dodijeliti potporu iz programa, fondova i financijskih instrumenata Unije, u skladu s ciljevima utvrđenima u uredbi o uspostavi tih fondova i programa i ne dovodeći u pitanje sljedeći višegodišnji financijski okvir (2028. – 2034.). Konkretno, tim strateškim projektima trebalo bi dodijeliti pečat konkurentnosti ako ispunjavaju uvjete utvrđene Uredbom (EU) 2026/XXX [o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost] (ECF) ([1]) kao

visokokvalitetni projekti koji doprinose cilju Europskog fonda za konkurentnost. Strateški projekti trebali bi doprinositi ciljevima od zajedničkog interesa Unije i jačati kapacitet Unije za projektiranje, proizvodnju i integraciju naprednih poluvodičkih tehnologija te dokazati jasnu dodanu vrijednost Unije i prekograničnu dimenziju, posebno suradnjom među državama članicama ili koordiniranom javnom potporom. Trebali bi doprinositi jačanju otpornosti i izdržljivosti Unijina ekosustava poluvodiča, među ostalim uklanjanjem uskih grla, jačanjem lanaca opskrbe poluvodičima te unapređivanjem inovacija i industrijskog uvođenja. Potiče se sudjelovanje inovativnih MSP-ova i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u strateškim projektima.

- (53) Strateški projekti i europske inicijative za poluvodičke tehnologije trebali bi se moći primarno baviti ne samo najsuvremenijim poluvodičkim čvorovima, već i inovativnim postojećim i zrelim tehnološkim čvorovima ako je to potrebno za očuvanje i jačanje konkurentnosti, otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u svim strateški važnim poluvodičkim tehnologijama i industrijskim primjenama. Kako bi se osiguralo da strateški projekti djelotvorno doprinose dugoročnoj konkurentnosti Unije, takvi bi projekti trebali podupirati razvoj ili uvođenje ključnih kapaciteta, tehnologija ili sposobnosti unutar Unije. To bi posebno trebalo uključivati aktivnosti kojima se smanjuju strateške ovisnosti i jača tehnološko vodstvo Unije u ključnim segmentima lanca vrijednosti poluvodiča, među ostalim omogućivanjem, unapređenjem ili osiguravanjem ključnih tehnologija i sposobnosti unutar Unije.
- (54) Ako se strateški projekti provode na više lokacija, trebao bi ih provoditi jedan konzorcij i trebali bi funkcionirati kao integrirani subjekt kako bi se osigurala usklađenost, učinkovitost i djelotvorna koordinacija aktivnosti.
- (55) S obzirom na stratešku prirodu poluvodičkog sektora i njegovu važnost za sigurnost, sudjelovanje u strateškim projektima trebalo bi podlijegati odgovarajućim uvjetima. U skladu s člankom 136. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰ bilo bi moguće ograničiti ili isključiti sudjelovanje određenih subjekata ako bi ono bilo u suprotnosti sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom ili sigurnošću Unije. Sudjelovanje u strateškim projektima u pravilu bi trebalo biti ograničeno na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Uniji. Međutim, u iznimnim slučajevima i ako je to propisno opravdano, sudjelovanje se može proširiti na subjekte s poslovnim nastanom u trećim zemljama, pod uvjetom da je takvo sudjelovanje u skladu s primjenjivim uvjetima i zaštitnim mjerama te da se njime ne ugrožavaju strateška imovina, interesi, autonomija ili sigurnost Unije.
- (56) Kako bi se osigurala fleksibilnost i uzeo u obzir tehnološki razvoj i promjenjive potrebe tržišta, ovom bi se Uredbom trebao utvrditi popis okvirnih tehnoloških područja za strateške projekte. Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za izmjenu tog popisa u skladu s člankom 290. UFEU-a kako bi se ta područja ažurirala s obzirom na tehnološke promjene i tržišna kretanja relevantna za poluvodički sektor. Kako bi se zajamčilo dosljedno i učinkovito utvrđivanje i odabir strateških projekata, Komisija bi, uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče, trebala utvrditi prioritetna područja i sastaviti popis tema potencijalnih projekata. Mjere kojima se podupiru takvi projekti trebale bi se, prema potrebi, provoditi preko Zajedničkog poduzeća za čipove, u skladu s Uredbom kojom se uređuje provedba i programima rada. Kako bi se ojačao suverenitet Unije i zajamčila sigurnost opskrbe

⁵⁰ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

najsuvremenijim poluvodičima, primjereno je dati prednost uspostavi tvornice čipova s otvorenim pristupom i s kapacitetom za proizvodnju naprednih poluvodiča smještenoj u Uniji, koja bi, prema potrebi, trebala funkcionirati na temelju otvorenog pristupa za različite korisnike. Taj strateški projekt mogao bi se dopuniti drugim strateškim projektima u području, primjerice, memorije, projektiranja i drugih poluvodičkih tehnologija.

- (57) Zajedničko poduzeće za čipove trebalo bi mjere kojima se podupiru strateški projekti provoditi u okviru svojeg programa rada, među ostalim pozivima na podnošenje prijedloga u skladu sa svojim primjenjivim pravilima. Prijedlozi bi se trebali evaluirati u skladu s postupcima i kriterijima utvrđenima u upravljačkom okviru Zajedničkog poduzeća za čipove. Kako bi se osigurala učinkovitost i izbjeglo dvostruko ocjenjivanje, Komisija bi se pri dodjeli statusa strateških projekata trebala osloniti na ishod evaluacije koju je provelo Zajedničko poduzeće za čipove. Projekti koje Zajedničko poduzeće za čipove odabere za financiranje i koji ispunjavaju kriterije utvrđene u ovoj Uredbi trebali bi biti prihvatljivi za dodjelu statusa strateških projekata.
- (58) Dodjelom statusa strateškog projekta ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod odluka o financiranju donesenih u okviru Zajedničkog poduzeća za čipove. Projekti koji nisu odabrani za financiranje sredstvima Unije ipak bi trebali moći dobiti status strateškog projekta, podložno suglasnosti podnositelja zahtjeva, kako bi ostvarili koristi od prava i obveza povezanih s tim statusom na temelju ove Uredbe. Prava obuhvaćaju uključivanje strateških projekata u Forum za potražnju, mogućnost primanja javne i administrativne potpore te dodjelu statusa od prevladavajućeg javnog interesa i eventualno statusa od najveće nacionalne važnosti, koji je relevantan za postupke izdavanja dozvola; obveze obuhvaćaju one koje se primjenjuju i na europske inicijative za poluvodičke tehnologije, kao što su sudjelovanje u Platformi za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima i obveza prihvaćanja prioriternih narudžbi. Strateški projekti trebali bi imati ista prava i podlijevati istim obvezama kao i europske inicijative za poluvodičke tehnologije, ako ispunjavaju relevantne zahtjeve, kako bi se zajamčio dosljedan regulatorni okvir i maksimalno povećao njihov doprinos ciljevima Unije u poluvodičkom sektoru. Prema potrebi, dodjelom tog statusa trebao bi se potvrditi i njihov status prvih inicijativa svoje vrste i utvrditi trajanje tog statusa na temelju očekivanog trajanja projekta.
- (59) Kako bi se zajamčilo da strateški projekti i dalje ispunjavaju kriterije utvrđene u ovoj Uredbi, Komisija bi trebala moći oduzeti status strateškog projekta ako ti kriteriji više nisu ispunjeni ili ako se dodjela statusa temeljila na netočnim informacijama. Prije donošenja takve odluke Komisija bi se trebala pobrinuti da se predmetnim poduzetnicima pruži prilika da budu saslušani, u skladu s načelom dobrog upravljanja, te bi trebala uzeti u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče. Ako se status strateškog projekta oduzme, taj bi projekt trebao izgubiti sva prava i obveze povezane s tim statusom na temelju ove Uredbe. Međutim, takvi projekti trebali bi u ograničenom razdoblju i dalje podlijevati posebnim obvezama povezanim sa sigurnošću opskrbe, ako je to predviđeno ovom Uredbom.
- (60) Kako bi se zajamčilo jednostavno i brzo izdavanje dozvola, države članice trebale bi omogućiti da se postupci izdavanja dozvola za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte organiziraju u okviru jedinstvenog postupka na temelju jedinstvenog zahtjeva. Osim toga, države članice trebale bi odrediti jedinstvenu kontaktnu točku za projekt kako bi se olakšala i koordinirala učinkovita, transparentna i pravodobna obrada zahtjeva.

- (61) Europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte treba uspostaviti što prije, a administrativno opterećenje treba svesti na najmanju moguću mjeru. Zbog toga bi države članice trebale što brže obrađivati zahtjeve povezane s planiranjem, izgradnjom i radom takvih postrojenja. Kako bi se dodatno ubrzalo uvođenje europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata, trebalo bi utvrditi jasne i obvezujuće rokove za postupke izdavanja dozvola. Konkretno, ukupno trajanje takvih postupaka ne bi smjelo biti dulje od utvrđenog razdoblja od 12 mjeseci od podnošenja potpunog zahtjeva, ne dovodeći u pitanje kraće rokove koje su utvrdile države članice.
- (62) S obzirom na potencijalnu prekograničnu prirodu europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata, države članice trebale bi se posebno zalagati za djelotvornu suradnju i koordinaciju na razini relevantnih tijela, među ostalim među određenim jedinstvenim kontaktnim točkama, kako bi se olakšali usklađeni i pravodobni postupci donošenja odluka.
- (63) Digitalizacija postupaka izdavanja dozvola neophodna je za povećanje transparentnosti, učinkovitosti i pravne sigurnosti. Države članice stoga bi trebale uspostaviti jedinstvene pristupne portale na nacionalnoj razini koji podnositeljima zahtjeva omogućuju podnošenje i upravljanje zahtjevima u potpuno digitalnom okruženju. Korištenje interoperabilnih digitalnih rješenja, uključujući europske poslovne lisnice, trebalo bi olakšati sigurnu razmjenu podataka, ponovnu uporabu postojećih informacija i neometanu interakciju između podnositelja zahtjeva i nadležnih tijela, uz istodobno jamčenje visoke razine kibernetičke sigurnosti i cjelovitosti podataka. Kako bi se poboljšale transparentnost i predvidljivost za podnositelje zahtjeva, jedinstveni pristupni portal trebao bi prikazivati ažurirane informacije o statusu zahtjeva, primjenjivim postupcima i rokovima te obavijesti o odlukama koje su donijela nadležna tijela.
- (64) Slično tome, kako bi se poduprle odluke o ulaganjima i smanjila neravnoteža u pogledu informacija, države članice trebale bi relevantne informacije o postupcima izdavanja dozvola, mogućnostima financiranja, uslugama poslovne potpore i primjenjivim regulatornim zahtjevima staviti na raspolaganje na internetu na centraliziran i lako dostupan način. Trebale bi zajamčiti i odgovarajuću primjenu postojećih studija, dozvola i odobrenja povezanih s planiranjem, izgradnjom i funkcioniranjem europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata, ako je to u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, kako bi se izbjeglo udvostručivanje administrativnih postupaka i smanjila kašnjenja. S obzirom na stratešku važnost i vremensku osjetljivost europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata, države članice trebale bi osigurati da se upravni i sudski postupci povezani s izdavanjem dozvola smatraju hitnima, ako i u mjeri u kojoj je to predviđeno nacionalnim pravom, uz potpuno poštovanje prava na obranu i prava pogođenih pojedinaca i zajednica.
- (65) Uredbom (EU) [202X/XX] od [...] ⁵¹ uspostavlja se zajednički okvir za ubrzanje procjena utjecaja na okoliš kako bi se potaknulo uvođenje ključnih tehnologija u Uniji, smanjile ovisnosti i ojačala konkurentnost. Postupke povezane s procjenama utjecaja planova, programa i projekata u svim sektorima gospodarstva na okoliš trebalo bi ubrzati i pojednostavniti, pri čemu bi trebalo održati visoku razinu zaštite zdravlja ljudi i okoliša. Međutim, za neke će sektore možda trebati još brže procjene utjecaja na

⁵¹ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o ubrzanju procjena utjecaja na okoliš (COM(2025) 984 final, 10.12.2025.).

okoliš. U skladu s tim te kako bi se zaštitila usklađenost pravnog okvira za procjene utjecaja na okoliš i omogućile dodatne potrebe za ubrzanjem u određenim strateškim sektorima, Uredbom (EU) [202X/XX] uspostavlja se namjenski paket instrumenata koji bi se trebao koristiti u kontekstu ove Uredbe. S obzirom na ključnu ulogu poluvodičkih tehnologija u postizanju klimatskih ciljeva Unije uvođenjem novih, održivijih tehnologija, proizvodnih procesa i integracije poluvodiča u tehnologije s nultom neto stopom emisija te njihov doprinos otpornosti i gospodarskoj sigurnosti Unije, europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateški projekti u smislu ove Uredbe također bi se trebali smatrati strateškim projektima u smislu Uredbe (EU) [202X/XX] te bi stoga trebali imati koristi od namjenskog paketa mjera uspostavljenog na temelju te uredbe.

- (66) U poluvodičkom sektoru poduzeća napreduju u specijaliziranim lokalnim klasterima koji mogu privući ulaganja, poticati inovacije i izgraditi otporne industrijske ekosustave. Regije i regionalni industrijski klasteri ključni su za razvoj i olakšavanje uspostave takvih ekosustava. Trebalo bi uspostaviti oznaku europske regije izvrsnosti za poluvodiče u cilju utvrđivanja, priznavanja i poticanja regija u Uniji koje imaju dugoročnu koordiniranu strategiju za primanje, privlačenje i širenje ulaganja povezanih s poluvodičima i lancima vrijednosti poluvodiča. Međunarodni ulagači trebali bi u europskoj regiji izvrsnosti za poluvodiče moći pronaći idealno okruženje za razvoj poslovanja u području poluvodiča. Takvu oznaku trebala bi dodijeliti Komisija na zahtjev regionalnih tijela, na temelju usklađenosti i vjerodostojnosti regionalnog plana ulaganja u poluvodiče i razine predanosti relevantnih tijela, a zahtjev bi trebala potvrditi relevantna država članica kako bi se osigurala politička koordinacija među pojedinim razinama vlasti.
- (67) Regije koje se prijavljuju trebale bi izraditi regionalni plan ulaganja za poluvodiče. Mjere predložene u tom planu trebale bi prije svega biti usmjerene na okvirne uvjete za jačanje proizvodnje poluvodiča, suradnju u području istraživanja i razvoja, razvoj vještina ili održivu infrastrukturu te bi trebale odražavati spremnost te regije za ulaganja u poluvodiče.
- (68) Nakon što dobije oznaku, regiji bi se trebale otvoriti određene mogućnosti, među ostalim snažnija partnerstva s industrijom i istraživačkim institucijama te veća privlačnost međunarodnim ulagačima koji traže pouzdane lokacije s velikim potencijalom. Priznate regije trebale bi se moći pridružiti Mreži europskih regija izvrsnosti u području poluvodiča, što bi im omogućilo razmjenu znanja, sklapanje saveza i povećanje njihova učinka u cijeloj Uniji, dok bi međunarodno priznavanje njihovih strategija ojačalo njihov ugled kao glavnih odredišta za inovacije i ulaganja u području poluvodiča.
- (69) Poluvodiči su ključne komponente ugrađene u infrastrukture, opremu i sustave koje koriste kritični subjekti, uključujući one obuhvaćene Direktivom (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća⁵². Funkcioniranje, sigurnost i kontinuitet takvih kritičnih subjekata sve više ovise o dostupnosti, cjelovitosti i pouzdanosti poluvodičkih komponenti i njihovih dobavljača. Kako bi se smanjila izloženost Unije šokovima u lancu opskrbe i ovisnosti o ograničenom broju dobavljača iz trećih zemalja, potrebno je povećati transparentnost i otpornost u nabavi poluvodiča koji se

⁵² Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2) (SL L 333, 27.12.2022., str. 80., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

koriste u javnoj nabavi kritičnih infrastruktura i usluga. Javna nabava uređena direktivama 2014/23/EU⁵³, 2014/24/EU⁵⁴ i 2014/25/EU⁵⁵ Europskog parlamenta i Vijeća čini znatan udio potražnje u Uniji i može imati stratešku ulogu u promicanju pouzdanih i otpornih lanaca opskrbe poluvodičima. Javni naručitelji ili naručitelji-koji nabavljaju kritičnu infrastrukturu trebali bi uključiti pitanja sigurnosti opskrbe u cijeli postupak nabave te bi također trebali uzeti u obzir kako poluvodiči ugrađeni u nabavljenu opremu ili sustave stvaraju dodanu vrijednost za otpornost Unijina lanca opskrbe poluvodičima zahvaljujući svojim fazama projektiranja i proizvodnje. Takvim se razmatranjima ne dovodi u pitanje zakonodavstvo Unije o kibernetičkoj sigurnosti.

- (70) Poticanjem javnih naručitelja i naručitelja da od gospodarskih subjekata zahtijevaju da dostave izjavu o sigurnosti opskrbe koja se odnosi na nabavu poluvodiča povećala bi se transparentnost u svim lancima opskrbe i omogućilo informirano donošenje odluka u postupcima nabave, bez nametanja nerazmjernog administrativnog opterećenja i ostavljajući javnim naručiteljima i naručiteljima diskrecijsko pravo da odluče hoće li zatražiti takvu izjavu u svim postupcima nabave. Takva bi izjava, prema potrebi, trebala sadržavati ključne elemente koji omogućuju procjenu otpornosti lanca opskrbe, uključujući utvrđivanje uključenih poduzeća, raznolikost dobavljača, dodanu vrijednost za otpornost Unijina lanca opskrbe poluvodičima, strategije za povećanje otpornosti, primjerice nabavom iz dvaju izvora od domaćih poduzeća, i procjenu ranjivosti na moguće poremećaje te, ako je primjenjivo, relevantne procjene rizika provedene u skladu s ovom Uredbom. Kako bi se omogućilo da se pitanja otpornosti, sigurnosti i dodane vrijednosti europskog lanca opskrbe učinkovito integriraju u odluke o nabavi, javni naručitelji i naručitelji mogu u dokumentaciji o nabavi navesti zahtjeve koji se odnose na sigurnost opskrbe povezane s nabavom poluvodiča ugrađenih u infrastrukturu, opremu ili sustave obuhvaćene ugovorom o javnoj nabavi. U tu svrhu mogu uključiti tehničke specifikacije, kriterije za odabir, kriterije za dodjelu ili odredbe o izvršenju ugovora.

Okvir za javnu nabavu uspostavljen direktivama 2014/24/EU, 2014/25/EU i 2009/81/EZ sadržava odredbe kojima se javnim naručiteljima omogućuje da isključe gospodarske subjekte koji su krivi za ozbiljno lažno prikazivanje činjenica, koji su uskratili relevantne informacije ili su dostavili lažne ili obmanjujuće informacije u kontekstu sudjelovanja u postupku nabave. Te se odredbe primjenjuju i na postupke nabave koje provode nacionalni javni naručitelji obuhvaćeni ovom Uredbom.

- (71) U tom kontekstu, s obzirom na to da sporazumi o slobodnoj trgovini, carinske unije i Sporazum WTO-a o javnoj nabavi⁵⁶ sadržavaju obveze u pogledu pristupa javnoj nabavi, trebalo bi smatrati da su poduzeća iz trećih zemalja koja su s Unijom sklopila takve međunarodne sporazume kojima se jamči takav pristup obuhvaćena definicijom

⁵³ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj>).

⁵⁴ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

⁵⁵ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ, (SL L 94, 28.3.2014., str. 243., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>).

⁵⁶ Protokol o izmjeni Sporazuma o javnoj nabavi (SL L 68, 7.3.2014., str. 2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/prot/2014/115/oj>), koji je stupio na snagu 6. travnja 2014. (SL L 89, 25.3.2014., str. 5.).

domaćih poduzeća. Nadalje, ti međunarodni sporazumi, kao i strateška partnerstva u području poluvodiča, odražavaju uzajamnu predanost Unije i njezinih partnera osiguravanju međunarodnih lanaca opskrbe poluvodičima, zbog čega se poduzećima iz tih partnera Unije priznaje jednakovrijednost u odnosu na domaća poduzeća.

- (72) Za potrebe ove Uredbe pri ocjenjivanju je li poduzeće domaće ili jednakovrijedno trebalo bi uzeti u obzir vlasničku strukturu i kontrolu nad tim poduzećem. Pri ocjenjivanju kontrole trebalo bi smatrati da su poduzeća pod kontrolom treće zemlje ili pravnog subjekta iz treće zemlje ako ta treća zemlja ili pravni subjekt mogu neposredno ili posredno imati prevladavajući utjecaj na njihove strateške odluke, osobito zato što imaju pravo ili ovlast imenovati ili smijeniti većinu članova upravnog, izvršnog ili nadzornog tijela poduzeća koje se ocjenjuje; imenovali su, isključivo na temelju vlastitih glasačkih prava, većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela poduzeća koje se ocjenjuje koji su obavljali dužnost u tekućoj i prethodnoj financijskoj godini; sami kontroliraju, u skladu sa sporazumom s drugim dioničarima ili članovima poduzeća koje se ocjenjuje, većinu glasačkih prava dioničara ili članova u tom poduzeću; imaju pravo prevladavajućeg utjecaja na poduzeće koje se ocjenjuje, u skladu sa sporazumom koji je sklopljen s tim poduzećem ili s odredbom u njegovu društvenom ugovoru ili statutu ako pravo koje se primjenjuje na to poduzeće dopušta da bude predmetom takvog sporazuma ili odredbe; imaju ovlast *de facto* iskoristiti pravo prevladavajućeg utjecaja na poduzeće koje se ocjenjuje iako nisu nositelji tog prava; imaju pravo koristiti u cijelosti ili djelomično imovinu poduzeća koje se ocjenjuje; upravljaju poslovima poduzeća koje se ocjenjuje na jedinstvenim osnovama i objavljuju konsolidirane financijske izvještaje ili preuzimaju solidarnu odgovornost ili jamstva za financijske obveze poduzeća koje se ocjenjuje.
- (73) Uredba (EU) br. 654/2014 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁷ omogućuje Uniji da suspendira ili povuče koncesije ili druge obveze u okviru međunarodnih trgovinskih sporazuma kako bi odgovorila na kršenje međunarodnih trgovinskih pravila od strane trećih zemalja koje utječe na trgovinske interese Unije. Ostvarivanje prava Unije na temelju Uredbe (EU) 2021/167 trebalo bi se uzeti u obzir i pri tumačenju definicije domaćeg poduzeća u skladu s ovom Uredbom.
- (74) Osim poteškoća povezanih sa sigurnošću opskrbe poluvodičima sve veću pozornost privlače rizici povezani s kibernetičkom sigurnošću nabave kritične infrastrukture, opreme ili sustava od određenih dobavljača. Takvi kibernetičkosigurnosni rizici ne bi trebali biti obuhvaćeni područjem primjene navedene izjave koju gospodarski subjekti dostavljaju u postupcima nabave koji se odnose na isporuku ili upotrebu poluvodiča i regulirani su primjenjivim pravnim okvirom Unije o kibernetičkoj sigurnosti. Unatoč tome, gospodarski subjekti moraju poštovati i djelovati u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije o kibernetičkoj sigurnosti.
- (75) S obzirom na složenost i dinamičnu prirodu lanaca opskrbe poluvodičima Komisija bi uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče i relevantnim dionicima iz industrije po potrebi trebala izdavati preporuke u kojima utvrđuje specifične infrastrukture, opremu ili sustave za koje je otpornost lanca opskrbe posebno važna zbog potencijalnih rizika u lancu opskrbe, a javni naručitelji i naručitelji te bi

⁵⁷

Uredba (EU) br. 654/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o ostvarivanju prava Unije na primjenu i provedbu međunarodnih trgovinskih pravila i o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 3286/94 o utvrđivanju postupaka Zajednice u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije (SL L 189, 27.6.2014., str. 50., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/654/oj>).

preporuke trebali uzeti u obzir u pripremi i provedbi postupaka nabave te tako pridonijeti dosljednoj provedbi u cijeloj Uniji.

- (76) Kako bi se očuvala fleksibilnost i izbjegla prekomjerna ograničenja u postupcima nabave, javnim naručiteljima i naručiteljima trebalo bi dopustiti da u opravdanim slučajevima ne primjenjuju taj zahtjev, uključujući kad je riječ o nabavi iz dvaju izvora za domaća poduzeća, među ostalim ako nema konkurencije ili prikladnih ponuditelja ili ako bi primjena tog zahtjeva uzrokovala nerazmjerne troškove ili tehničke neusklađenosti. Takva bi odstupanja trebalo usko tumačiti i primjenjivati na transparentan način kako bi se izbjeglo ugrožavanje ciljeva jačanja otpornosti lanca opskrbe poluvodičima i očuvanja funkcioniranja kritičnih subjekata.
- (77) Kako bi se osigurala učinkovita i dosljedna primjena mjera za jačanje otpornosti i sigurnosti opskrbe poluvodičima u javnoj nabavi, Komisija može pružati smjernice i olakšavati koordinaciju među relevantnim sudionicima. Takvim bi se smjernicama trebala potaknuti primjena preporuka u kojima se utvrđuju infrastruktura, oprema ili sustavi za koje je opskrba poluvodičima iz domaćih poduzeća posebno relevantna kao i priprema i ocjena izjava o sigurnosti opskrbe, uključujući elemente povezane s mapiranjem lanca opskrbe, udjelom uključenih domaćih poduzeća, strategijama otpornosti, kao što je nabava iz dvaju izvora, i procjenom ranjivosti i rizika. Smjernice bi trebale olakšati i primjenu zajedničkih metodologija za procjenu rizika u lancu opskrbe, osobito u sektorima izloženima većim ranjivostima, i promicati razmjena primjera dobre prakse i relevantnih informacija kako bi se osigurao dosljedan pristup u cijeloj Uniji i podržalo učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (78) Kako bi se povećala transparentnost i zaštitila sigurnost opskrbe poluvodičima u kritičnim sektorima, potrebno je omogućiti Uniji da poduzme dodatne mjere ako se utvrđeni rizici nisu pokušali ukloniti na odgovarajući način. Ako Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče zaključi da mjere preporučene javnim naručiteljima ili naručiteljima radi uklanjanja rizika nisu dovoljne, trebala bi biti ovlaštena donijeti provedbene odluke o tome koja će javna tijela za koje postupke i proizvode od gospodarskih subjekata zahtijevati da dostave izjavu o sigurnosti opskrbe.
- (79) Lanac opskrbe poluvodičima suočava se s poremećajima koji mogu nanijeti gospodarsku štetu određenim sektorima na kraju lanca opskrbe. Kritični sektori povezani s javnom sigurnošću, kao što su energetika, obrana ili javna uprava, i sektori u kojima poluvodiči čine veliki postotak vrijednosti konačnog proizvoda, kao što su automobilska industrija, podatkovni centri i industrijska automatizacija, posebno su izloženi poremećajima u lancima opskrbe poluvodičima. Komisija bi stoga trebala imati mogućnost za te sektore utvrditi da su rizični.
- (80) Kako bi objasnila koje informacije treba uključiti, Komisija bi prema potrebi trebala izdati metodološke smjernice za provedbu procjena rizika u kojima se u obzir uzimaju izrada strategije nabave iz dvaju izvora, mapiranje lanca opskrbe na njegovu početku i kraju te analiza ranjivosti i osjetljivost na poremećaje u opskrbi. Komisija u tu svrhu može izdati preporuke o metodologiji provedbe procjena rizika za te sektore.
- (81) Kako bi se zajamčila visoka otpornost Unijina lanca opskrbe poluvodičima, potrebno je omogućiti Uniji da poduzme dodatne mjere se utvrđeni rizici nisu pokušali ukloniti na odgovarajući način. Ako Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče zaključi da preporučene mjere za uklanjanje takvih rizika nisu dostatne, trebala bi biti ovlaštena donijeti provedbene odluke u kojima se navode prikladne mjere za ublažavanje rizika. Takve mjere mogu uključivati, ako je to opravdano i

proporcionalno, zahtjeve za diversifikaciju izvora opskrbe, uključujući nabavu iz dvaju izvora, ili povećanje strateških zaliha. Te bi mjere trebale biti ciljane i proporcionalne te bi trebale uzeti u obzir posebnosti dotičnih sektora i poduzeća, kao i potrebu da se očuva funkcioniranje unutarnjeg tržišta i izbjegne nerazmjerno administrativno opterećenje. Procjena rizika za lanac opskrbe poluvodičima trebala bi se temeljiti na objektivnim i pouzdanim dokazima. Komisija bi u tu svrhu trebala uzeti u obzir, među ostalim, javno dostupne informacije, podatke prikupljene na temelju zahtjeva za informacije te naznake ponovljenih ili trajnih poremećaja lanca opskrbe. Zahvaljujući takvim dokazima donesene mjere bi trebale biti utemeljene, transparentne i proporcionalne utvrđenim rizicima te istodobno čuvati tajnost osjetljivih poslovnih informacija.

- (82) Imajući u vidu kontinuitet opskrbe i pouzdanost, javni naručitelji i naručitelji ovlašteni su zatražiti procjene rizika za lance opskrbe poluvodičima gospodarskih subjekata koji sudjeluju u javnoj nabavi ili drugim postupcima javnog financiranja koji se odnose na rizične sektore.
- (83) Cilj strateškog mapiranja poluvodičkog sektora trebala bi biti analiza prednosti i nedostataka Unije u globalnim poluvodičkim sektorima koja bi poslužila kao temelj za mjere za osiguravanje sigurnosti opskrbe i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča. U tu bi svrhu strateškim mapiranjem trebalo utvrditi čimbenike kao što su ključni proizvodi i kritična infrastruktura na unutarnjem tržištu koji ovise o opskrbi poluvodičima, glavne korisničke industrije i njihove trenutačne i očekivane potrebe, ključni segmenti Unijina lanca opskrbe poluvodičima, tehnološke značajke, ovisnosti o tehnologiji i dobavljačima iz trećih zemalja te uska grla poluvodičkog sektora Unije, trenutačne i očekivane potrebe za vještinama i pristupom kvalificiranoj radnoj snazi nastavljajući se na rad Europskog opservatorija za vještine uspostavljenog u okviru Unije vještina te, prema potrebi, mogući učinak mjera iz paketa mjera za izvanredne situacije. Strateško mapiranje trebalo bi se temeljiti na javno i komercijalno dostupnim informacijama.
- (84) Radi pripreme za buduće poremećaje u raznim fazama lanca vrijednosti poluvodiča u Uniji i u trgovini unutar Unije Komisija bi, uz pomoć Europskog odbora za poluvodiče i na temelju ishoda strateškog mapiranja, trebala utvrditi pokazatelje za rano upozoravanje i izraditi njihov popis. Takvi pokazatelji mogli bi uključivati netipična povećanja vremena isporuke, dostupnost sirovina, međuproizvoda i ljudskog kapitala potrebnih za proizvodnju poluvodiča ili odgovarajuće proizvodne opreme, predviđenu potražnju za poluvodičima na tržištu Unije i svjetskom tržištu, porast cijena koji premašuje uobičajenu fluktuaciju cijena, posljedice nesreća, napada, prirodnih katastrofa ili drugih ozbiljnih događaja, učinak trgovinskih politika, carine, ograničenja izvoza, trgovinskih prepreka i drugih mjera povezanih s trgovinom te posljedice zatvaranja poduzeća, njihova premještanja ili preuzimanja ključnih sudionika na tržištu. Aktivnosti praćenja koje provodi Komisija trebale bi biti usmjerene na te pokazatelje za rano upozoravanje.
- (85) Zbog složenosti, brzog razvoja i međusobne povezanosti lanaca vrijednosti poluvodiča, u kojima sudjeluju razni akteri, potreban je koordinirani pristup praćenju kako bi se povećala sposobnost ublažavanja rizika koji bi mogli negativno utjecati na opskrbu poluvodičima i kako bi se povećalo razumijevanje dinamike lanca vrijednosti poluvodiča. Komisija bi uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče trebala pratiti lanac vrijednosti poluvodiča s naglaskom na pokazatelje za rano upozoravanje i utvrđivanje najboljih praksi za ublažavanje rizika i veću transparentnost u lancu vrijednosti poluvodiča na način koji ne bi predstavljao prekomjerno administrativno

opterećenje za poduzeća, posebno MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije. Relevantne nalaze, uključujući informacije koje su dostavili relevantni dionici i industrijska udruženja, trebalo bi dostaviti Europskom odboru za poluvodiče kako bi se omogućila redovita razmjena informacija s njime te kako bi se te informacije uvrstile u pregled praćenja lanaca vrijednosti poluvodiča.

- (86) Platforma za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima („Platforma”) trebala bi biti digitalni blizanac lanca opskrbe poluvodičima čiji je cilj povećati njegovu transparentnosti bolje informirati poduzeća da bi postala otpornija. Rad te platforme trebao bi se odvijati na inicijativu industrije, a uključena poduzeća bi zahvaljujući njoj trebala postati otpornija na poremećaje u lancu opskrbe poluvodičima i snositi manje troškove istraživanja tržišta. Dodana vrijednost koju će ostvariti zahvaljujući Platformi poduzećima bi trebala biti poticaj da joj se priključe i dostavljaju visokokvalitetne ulazne podatke. Rezultati platforme mogu uključivati smjernice koje na temelju analize tržišta izradi neovisna treća strana, sažete uvide o rizicima u lancu opskrbe poluvodičima, rezultate testiranja otpornosti na stres lanca opskrbe poluvodičima, rana upozorenja i smjernice o proaktivnim mjerama kojima je jedina svrha pridonijeti smanjenju rizika lanca opskrbe poluvodičima. Sudjelovanje u Platformi trebalo bi potaknuti poduzeća da poduzmu proaktivne mjere za povećanje otpornosti lanca opskrbe bez intervencije javnog sektora. Proaktivan i otporan privatni sektor za Komisiju bi značio manji rizik od proglašenja kriznog stanja i uvođenja paketa mjera za izvanredne situacije.
- (87) Komisija bi putem poziva na podnošenje prijedloga trebala osigurati početna sredstva za uspostavu Platforme i pokrivanje troškova njezina pokretanja. U pozivu bi trebalo utvrditi samo minimalni skup zahtjeva bez propisivanja konkretnih tehničkih rješenja ili točnih zahtjeva za prikupljanje podataka. Korisnik odabran u okviru poziva na podnošenje prijedloga i uključena poduzeća trebali bi odabrati model financiranja utemeljen na poslovnom modelu koji će Platformi omogućiti da postane samoodrživa u srednjem roku. Vrijednost i korist takve vrste platforme može se mjeriti uspjehom sličnih inicijativa koje već postoje na regionalnoj ili međunarodnoj razini ili u drugim sektorima.
- (88) Platforma bi trebala biti oblikovana na način da jamči iznimnu povjerljivost poslovno osjetljivih informacija i usklađenost [platforme] s Unijinim pravom tržišnog natjecanja. Platforma bi osobito trebala uspostaviti prikladnu zaštitu kako bi se razmjena informacija među uključenim poduzećima strogo ograničila na ono što je objektivno potrebno i razmjerno za postizanje ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi i izbjegla protutržišna razmjena poslovno osjetljivih informacija među konkurentima. U tom pogledu uključena poduzeća trebala bi imati pristup samo vlastitim podacima i anonimiziranim agregiranim izvješćima.
- (89) Sastanci, rasprave ili razmjene informacija među uključenim poduzećima u okviru Platforme trebali bi biti ograničeni na ono što je neophodno za postizanje njezinih ciljeva i primjereno dokumentirani. Razmjena poslovno osjetljivih informacija među sudionicima, uključujući informacije o trenutnim i budućim cijenama, troškovima, maržama, prodajnim količinama, razinama proizvodnje, kapacitetima ili tržišnim udjelima pojedinačnih poduzeća, trebala bi biti isključena⁵⁸. Platforma bi trebala funkcionirati tako da čuva neovisnost donošenja komercijalnih odluka uključenih

⁵⁸ Za više informacija vidjeti Poglavlje 6. Smjernica o primjenjivosti članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na sporazume o horizontalnoj suradnji (Horizontalne smjernice).

poduzeća. Uključena poduzeća i dalje bi trebala biti odgovorna za poštovanje Unijinih i nacionalnih pravila o tržišnom natjecanju, među ostalim članka 101. UFEU-a.

- (90) Platforma bi trebala snažno poticati sudjelovanje glavnih sektora krajnjih korisnika poluvodiča zbog znatne dodane vrijednosti koju će im to sudjelovanje donijeti. Prednosti sudjelovanja poduzeća iz sektora krajnjih korisnika mogle bi uključivati stjecanje opsežnijeg znanja o rizicima u njihovu vlastitom lancu opskrbe poluvodičima, što bi im omogućilo poduzimanje proaktivnih mjera upravljanja tim lancem. Popis glavnih sektora krajnjih korisnika poluvodiča trebao bi sadržavati postojeće sektore koji kupuju poluvodiče kako bi svoje proizvode proizvodili izravno ili neizravno pomoću njihovih komponenti. Pružatelji usluge proizvodnje i distributeri elektronike trebali bi biti uvršteni na popis zbog važne uloge koju imaju u ekosustavu poluvodiča u Uniji.
- (91) Iz perspektive javnog sektora i u svrhu osiguranja brzog protoka informacija u slučaju poremećaja u lancu opskrbe nadležna nacionalna tijela država članica trebala bi održavati ažurirani popis kontakata relevantnih poduzeća koja posluju u lancu opskrbe poluvodičima s poslovnim nastanom na njihovu državnom području. Taj bi popis trebao omogućiti identifikaciju odgovarajućih poduzeća koja su odgovorila na dobrovoljne zahtjeve za informacije. Popis ne bi morao biti iscrpan, a s njime bi trebalo postupati na način da se u potpunosti poštuju primjenjiva pravila o povjerljivosti.
- (92) Pretpostavlja se da je niz poduzetnika koji isporučuju usluge ili robu u području poluvodiča ključan za učinkovit lanac opskrbe poluvodičima u Unijinu ekosustavu poluvodiča zbog broja poduzetnika u Uniji koji se oslanjaju na njihove proizvode, svojeg udjela na tržištu Unije ili na svjetskom tržištu, važnosti koju imaju za osiguravanje dostatne razine opskrbe ili mogućeg učinka poremećaja u opskrbi njihovim proizvodima ili uslugama. Države članice trebale bi u suradnji s Komisijom utvrditi i voditi ažurirani popis tih ključnih sudionika na tržištu na svojim državnim područjima. Države članice bi kao dio praćenja trebale posebno razmotriti integritet aktivnosti koje provode ključni sudionici na tržištu. Država članica koja ustanovi da postoje problemi mogla bi na njih upozoriti Europski odbor za poluvodiče.
- (93) Kako bi se omogućilo predviđanje mogućih nestašica, nadležna nacionalna tijela trebala bi upozoriti Komisiju ako postanu svjesna rizika od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili imaju konkretne i pouzdane informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja. Kako bi se osigurao koordinirani pristup, Komisija bi trebala, ako sazna za rizik od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ima konkretne i pouzdane informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja, na temelju upozorenja ili od međunarodnih partnera, sazvat i izvanredni sastanak Europskog odbora za poluvodiče kako bi se raspravilo o ozbiljnosti poremećaja i eventualnom pokretanju postupka za proglašenje kriznog stanja te o tome može li biti primjereno, potrebno i razmjerno da države članice provedu koordiniranu zajedničku nabavu kao preventivnu mjeru te da započnu dijalog s dionicima u cilju utvrđivanja, pripreme i moguće koordinacije takvih preventivnih mjera. Europski odbor za poluvodiče i Komisija trebali bi u okviru tog dijaloga uzeti u obzir stajališta dionika u lancu vrijednosti poluvodiča. Europski odbor za poluvodiče trebao bi savjetovati Komisiju o tome treba li Platformi izdati preventivni zahtjev za informacije. Komisija bi se trebala savjetovati i surađivati s relevantnim trećim zemljama u cilju zajedničkog uklanjanja poremećaja u lancu opskrbe poluvodičima, u skladu s međunarodnim obvezama.

- (94) Nakon primitka savjeta od Europskog odbora za poluvodiče Komisija bi trebala moći poduzećima i Platformi izdavati zahtjeve za informacije. Kao što je pokazalo prošlo iskustvo s nekoliko poremećaja lanca opskrbe i poteškoćama pribavljanja potrebnih informacija za njihovo uklanjanje, svrha je preventivnih zahtjeva za informacije u stanju uzbune adekvatno odgovoriti na poremećaje lanca opskrbe prije aktivacije kriznog stanja i prikupiti informacije za preciznu procjenu moguće poluvodičke krize.
- (95) Za poduzeća koja aktivno sudjeluju u Platformi trebalo bi se smatrati da su ispunila svoje obveze dostave informacija Komisiji u slučaju poremećaja lanca opskrbe i stoga bi ih trebalo izuzeti od izravnog primitka zahtjeva za informacije prije kriznog stanja. Aktivnim sudjelovanjem u Platformi ta poduzeća dokazuju snažnu predanost proaktivnom smanjenju rizika u svojem lancu opskrbe. Poduzeća koja aktivno sudjeluju u Platformi stoga bi trebalo zaštititi od mogućeg dodatnog administrativnog opterećenja zbog obveze odgovaranja na Komisijine zahtjeve za informacije. Komisija bi bez nepotrebne odgode trebala izvijestiti Europski odbor za poluvodiče o najbitnijim nalazima iz odgovora na zahtjeve za informacije prije kriznog stanja. Kako bi se uključena poduzeća zaštitila od neprimjerenog stranog utjecaja i kako bi se očuvale poslovne tajne, Platformi bi trebalo zabraniti odgovaranje na sve zahtjeve za informacije koje nije izdala Komisija, ne dovodeći u pitanje obveze Platforme koje proizlaze iz prava Unije ili nacionalnog prava.
- (96) Poluvodičko krizno stanje trebalo bi proglasiti ako postoje konkretni, ozbiljni i pouzdani dokazi o takvoj krizi. Do poluvodičke krize dolazi u slučaju ozbiljnih poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ozbiljnih prepreka trgovini poluvodičima unutar Unije koji uzrokuju znatne nestašice poluvodiča, međuproizvoda ili sirovina ili prerađenih materijala, a takve znatne nestašice sprečavaju opskrbu, popravak i održavanje osnovnih proizvoda koje upotrebljavaju kritični sektori, primjerice medicinske i dijagnostičke opreme, u mjeri u kojoj bi takva kriza imala ozbiljne štetne učinke na funkcioniranje kritičnih sektora zbog njihova utjecaja na društvo, gospodarstvo i sigurnost Unije.
- (97) Kako bi se osigurao brz i učinkovit odgovor na takvu poluvodičku krizu, Komisija bi, ako postane svjesna moguće poluvodičke krize, trebala procijeniti jesu li ispunjeni uvjeti za proglašenje kriznog stanja. Ako se tom procjenom dobiju konkretni, ozbiljni i pouzdani dokazi o poluvodičkoj krizi, Komisija bi trebala moći Vijeću podnijeti prijedlog za proglašenje kriznog stanja za unaprijed utvrđeno razdoblje od najviše 12 mjeseci, uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče. Komisija bi trebala, uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče, procijeniti potrebu za produljenjem ili ranijim prekidom kriznog stanja i, ako se potvrdi da takva potreba postoji, pokrenuti postupak za produljenje ili prekid.
- (98) Sinergije između mehanizama za sigurnost opskrbe uspostavljenih na temelju Poglavlja VII. Uredbe (EU) 2025/2643 i ove Uredbe trebale bi obrambenom sektoru Unije omogućiti fleksibilnost i širinu djelovanja za reakciju i postizanje sigurnosti opskrbe. Zahvaljujući mogućnosti da Komisija na temelju ove Uredbe i Poglavlja VII. Uredbe (EU) 2025/2643 dade prednost proizvodnji za obranu u skladu s odredbama o prioritetnim narudžbama obiju uredbi poremećaji lanca opskrbe u obrambenom sektoru u vrijeme krize trebali bi se svesti na najmanju moguću mjeru.
- (99) Zbog osjetljive prirode proglašenja kriznog stanja i mogućih mjera koje se mogu poduzeti kao odgovor na to stanje, uključujući znatan učinak koji bi takve mjere mogle imati na privatna poduzeća u Uniji, Vijeću bi trebalo dodijeliti ovlast za donošenje

provedbenog akta u pogledu proglašenja, produljenja i prekida kriznog stanja u poluvodičkoj krizi.

- (100) U kriznom stanju neophodne su bliska suradnja između Komisije i država članica te koordinacija svih nacionalnih mjera poduzetih u pogledu lanca opskrbe poluvodičima kako bi se poremećaji uklonili vodeći računa o usklađenosti, otpornosti i učinkovitosti. U tu bi svrhu Europski odbor za poluvodiče prema potrebi trebao održavati izvanredne sastanke. Sve poduzete mjere trebale bi biti strogo ograničene na razdoblje trajanja kriznog stanja.
- (101) Za brz, učinkovit i koordiniran odgovor Unije na poluvodičku krizu potrebno je Komisiji i državama članicama putem Europskog odbora za poluvodiče pružiti pravodobne i ažurirane informacije o razvoju operativne situacije te osigurati da je moguće poduzeti učinkovite mjere za osiguravanje opskrbe poluvodičima u pogođenim kritičnim sektorima. Pri proglašenju kriznog stanja trebalo bi utvrditi i provesti odgovarajuće, učinkovite i razmjerne mjere, ne dovodeći u pitanje moguću kontinuiranu međunarodnu suradnju s relevantnim partnerima koja ima za cilj ublažiti kriznu situaciju u razvoju. Komisija bi prema potrebi trebala zatražiti informacije od poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima. Nadalje, Komisija bi trebala moći, ako je to potrebno i razmjerno, zahtijevati od europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije da prihvate narudžbu za proizvodnju proizvoda relevantnih u vrijeme krize i daju joj prednost te djelovati kao središnje tijelo za nabavu kad je za to ovlaste države članice. Komisija bi te mjere trebala ograničiti na određene kritične sektore. Europski odbor za poluvodiče također može procijeniti primjerene i djelotvorne mjere te pružati savjete o njima. Nadalje, Europski odbor za poluvodiče može pružati savjete o potrebi uvođenja zaštitnih mjera na temelju Uredbe (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁹. Primjena svih hitnih mjera trebala bi biti razmjerna i ograničena na ono što je potrebno za prevladavanje poluvodičke krize u najboljem interesu Unije. Komisija bi trebala redovito obavješćivati Europski parlament i Vijeće o poduzetim mjerama i razlozima na kojima se one temelje. Komisija može nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče izdati dodatne smjernice o provedbi i primjeni hitnih mjera.
- (102) Za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta kritičan je niz sektora. Za potrebe ove Uredbe te bi kritične sektore trebalo navesti u prilogu ovoj Uredbi. Taj popis trebao bi biti ograničen na sektore i podsektore navedene u Prilogu Direktivi (EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća⁶⁰, uz dodavanje sektora obrane i sigurnosti na temelju njihove važne uloge u osiguravanju vitalnih društvenih funkcija. Određene mjere trebale bi se poduzimati samo radi osiguravanja opskrbe kritičnih sektora. Komisija može hitne mjere ograničiti na neke od tih sektora ili na njihove određene dijelove kad poluvodička kriza poremeti ili prijeti da će poremetiti njihovo funkcioniranje.
- (103) Za vrijeme kriznog stanja od poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima s poslovnim nastanom u Uniji traži se dostava informacija radi omogućavanja precizne procjene poluvodičke krize ili kako bi se utvrdile i pripremile potencijalne mjere ublažavanja ili hitne mjere na razini Unije ili nacionalnoj razini. Takve informacije mogu se odnositi na proizvodnu sposobnost, proizvodni kapacitet te trenutačne glavne poremećaje i uska grla. Ti bi aspekti mogli uključivati uobičajenu i trenutačnu stvarnu zalihu proizvoda relevantnih u vrijeme krize u proizvodnim postrojenjima koja se nalaze u

⁵⁹ Uredba (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za izvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 34., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/479/oj>).

⁶⁰ Direktiva (EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o otpornosti kritičnih subjekata i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2008/114/EZ (SL L 333, 27.12.2022., str. 164., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

Uniji te u proizvodnim postrojenjima koja se nalaze u trećim zemljama u kojima ta poduzeća posluju, od kojih naručuju ili od kojih kupuju zalihe, uobičajeno i trenutačno stvarno prosječno vrijeme isporuke proizvoda koji se najviše proizvode, očekivani obujam proizvodnje u sljedeća tri mjeseca za svako proizvodno postrojenje u Uniji, ili razloge zbog kojih nije moguće ostvariti proizvodni kapacitet. Takve informacije trebale bi biti ograničene na ono što je potrebno za procjenu prirode poluvodičke krize ili mogućih mjera ublažavanja ili hitnih mjera na razini Unije ili nacionalnoj razini. Zahtjevi za informacije ne bi trebali podrazumijevati dostavu informacija čije je otkrivanje u suprotnosti s interesima nacionalne sigurnosti država članica. Konkretno informacije koje treba zatražiti mogu se odrediti na temelju prethodnih odgovora na zahtjeve za informacije prije kriznog stanja ili savjeta reprezentativnog broja relevantnih poduzeća putem dobrovoljnog savjetovanja, u suradnji s Europskim odborom za poluvodiče. Svaki zahtjev trebao bi biti razmjernan, a pri njegovu bi postavljanju trebalo uzeti u obzir legitimne ciljeve poduzeća te troškove i napor koje iziskuje stavljanje podataka na raspolaganje i utvrditi odgovarajuće rokove za dostavljanje traženih informacija. Poduzeća bi trebala biti obvezna odgovoriti na zahtjev i mogu podlijeći sankcijama ako to ne učine ili ako dostave netočne informacije. Sve dobivene informacije trebale bi se koristiti samo za potrebe ove Uredbe i na njih bi se trebala primjenjivati pravila o povjerljivosti. Kako bi se osigurala potpuna uključenost države članice u kojoj poduzeće ima svoj proizvodni pogon, Komisija bi trebala bez odgode proslijediti primjerak zahtjeva za informacije nadležnom nacionalnom tijelu i, na njegov zahtjev, s tim nadležnim nacionalnim tijelom putem sigurnih sredstava podijeliti dobivene informacije. Ako poduzeće primi zahtjev za informacije o svojim aktivnostima u području poluvodiča od treće zemlje, o tome bi trebalo obavijestiti Komisiju kako bi ona mogla ocijeniti je li opravdano da i Komisija dostavi zahtjev za informacije.

- (104) Samo u krajnjoj nuždi kako bi se zajamčilo da kritični sektori mogu nastaviti s radom u vrijeme krize i samo kad je to potrebno i razmjerno za tu svrhu, Komisija može od europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije zahtijevati da prihvate narudžbe proizvoda relevantnih u vrijeme krize i da im daju prednost. Potencijalni korisnici prioritetnih narudžbi trebali bi biti subjekti iz kritičnih sektora ili poduzeća koja opskrbljuju kritične sektore čije su aktivnosti poremećene ili kojima prijeti poremećaj zbog nestašice. Kako bi se osiguralo da se prioritetne narudžbe upotrebljavaju samo onda kada je to potrebno, one bi trebale biti ograničene na korisnike koji, iako su proveli mjere za ublažavanje rizika, nisu mogli izbjeći, primjerice svojom praksom nabave, ni ublažiti učinak nestašice drugim sredstvima, na primjer trošenjem postojećih zaliha. Obveza prihvatanja i davanja prednosti narudžbama proizvoda relevantnih u vrijeme krize može obuhvatiti i strateške projekte i postrojenja za proizvodnju poluvodiča koja su prihvatila takvu mogućnost u okviru primanja javne potpore ako je cilj takve javne potpore stvaranje pretpostavki za povećanje proizvodnih kapaciteta. Odluku o prioritetnoj narudžbi trebalo bi donijeti u skladu sa svim primjenjivim pravnim obvezama Unije, uzimajući u obzir okolnosti pojedinog slučaja. Obveza u pogledu ispunjavanja prioritetnih narudžbi trebala bi imati prednost pred bilo kojom obvezom izvršenja na temelju privatnog ili javnog prava, a njome bi se trebali uzeti u obzir legitimni ciljevi poduzeća te troškovi i napor koje iziskuje bilo kakva promjena u redoslijedu proizvodnje. Svaka bi prioritetna narudžba trebala biti pošteno i razumnoj cijeni. Izračun takve cijene može se temeljiti na prosječnim tržišnim cijenama tijekom posljednjih godina, uz navođenje razloga za svako povećanje, na primjer uzimanjem u obzir inflacije ili povećanja troškova energije.

Poduzećima koja ne ispune obvezu u pogledu prioritetnih narudžbi mogu se izreći sankcije.

- (105) Za postrojenja koja izvršavaju prioritetnu narudžbu može biti korisno da Komisija, uz pomoć Europskog odbora za poluvodiče, i države članice razmjenjuju najbolje prakse, među ostalim najbolje administrativne prakse, u vezi s izvršenjem tih narudžbi.
- (106) Dotično poduzeće trebalo bi biti obvezno prihvatiti prioritetnu narudžbu i dati joj prednost. Kako bi se osiguralo da su prioritetne narudžbe usklađene s kapacitetima i proizvodnim portfeljem postrojenja, Komisija bi dotičnom postrojenju trebala pružiti priliku da se očituje u vezi s izvedivošću i pojedinostima prioritetne narudžbe. Komisija ne bi smjela izdati prioritetnu narudžbu ako postrojenje ne može ispuniti narudžbu čak ni kao prioritetnu, bilo zbog nedovoljne proizvodne sposobnosti ili nedovoljnog proizvodnog kapaciteta ili iz tehničkih razloga, ili ako postrojenje ne isporučuje proizvod ili ne pruža uslugu ili zato što bi to predstavljalo nerazumno ekonomsko opterećenje i prouzročilo bi posebne poteškoće za poduzeće, uključujući znatne rizike povezane s kontinuitetom poslovanja.
- (107) Kako bi se osigurao transparentan i jasan okvir za provedbu prioritetnih narudžbi, Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenog akta kojim se utvrđuju praktični i operativni aranžmani za provedbu prioritetnih narudžbi. Taj provedbeni akt trebao bi sadržavati zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se prioritetne narudžbe provode u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti, kao što su mehanizam kojim se uzimaju u obzir postojeće narudžbe i mehanizam kojim se osigurava da količine iz prioritetnih narudžbi ne prelaze ono što je potrebno.
- (108) U iznimnim okolnostima, ako poduzeće koje posluje u lancu opskrbe poluvodičima u Uniji zaprimi zahtjev za prioritetnu narudžbu od treće zemlje, trebalo bi o takvom zahtjevu obavijestiti Komisiju kako bi se na temelju te informacije moglo procijeniti bi li, ako postoji znatan učinak na sigurnost opskrbe kritičnih sektora i ako su u danom slučaju ispunjeni drugi zahtjevi nužnosti, proporcionalnosti i zakonitosti, i Komisija trebala nametnuti obvezu u pogledu prioritetne narudžbe.
- (109) S obzirom na važnost sigurnosti opskrbe kritičnih sektora koji obavljaju vitalne društvene funkcije, poštovanje obveze u pogledu ispunjavanja prioritetnih narudžbi ne bi trebalo podrazumijevati odgovornost za štetu prema trećim stranama zbog bilo kakvog kršenja ugovornih obveza koje može proizići iz nužnih privremenih promjena operativnih procesa dotičnog proizvođača, u mjeri u kojoj je kršenje ugovornih obveza bilo nužno radi poštovanja obveze davanja prednosti prioritetnim narudžbama. Poduzeća koja su potencijalno obuhvaćena područjem primjene prioritetnih narudžbi trebala bi navesti tu mogućnost u uvjetima svojih poslovnih ugovora. Ne dovodeći u pitanje primjenjivost drugih odredaba, to izuzeće od odgovornosti ne bi smjelo utjecati na odgovornost za neispravne proizvode predviđenu Direktivom Vijeća 85/374/EEZ⁶¹. U skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) obvezom davanja prednosti proizvodnji određenih proizvoda poštuje se bit slobode poduzetništva i ugovorne slobode utvrđene u članku 16. i prava na vlasništvo utvrđenog u članku 17. Povelje te se njome ne utječe nerazmjerno na te slobode i to pravo.

⁶¹ Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 210, 7.8.1985., str. 29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1985/374/oj>).

- (110) Kako bi se povećala sigurnost opskrbe kritičnih sektora koji obavljaju vitalne društvene funkcije, nakon proglašenja kriznog stanja dvije ili više država članica mogu ovlastiti Komisiju da objedini potražnju i djeluje u njihovo ime za javnu nabavu u javnom interesu, u skladu s postojećim pravilima i postupcima u Uniji i oslanjajući se pritom na njezinu kupovnu moć. Zajednička nabava trebala bi se provoditi samo za rješavanje poremećaja u lancu opskrbe poluvodičima tijekom krize. Komisiju bi se mandatom moglo ovlastiti da za određene kritične sektore sklapa sporazume o kupnji proizvoda relevantnih u vrijeme krize. Komisija bi uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče trebala procijeniti korisnost, nužnost i proporcionalnost za svaki zahtjev. Ako ne namjerava postupiti u skladu sa zahtjevom, o tome bi trebala obavijestiti dotične države članice i Europski odbor za poluvodiče te navesti svoje razloge. Pojednostosti o postupku trebalo bi utvrditi u sporazumu između Komisije i država članica sudionica, uključujući obrazloženje za korištenje mehanizmom zajedničke nabave i obveze koje treba preuzeti. Takav sporazum može uključivati broj ugovora koje treba sklopiti i uvjete zajedničke nabave, kao što su cijene, rokovi isporuke, količine i klauzule o sudjelovanju ili izuzimanju. Zajednička nabava može dovesti do potpisivanja jednog ugovora kojim se pokrivaju potrebe svih država članica ili nekoliko ugovora kojima se pokrivaju potrebe jedne ili više država članica. Nadalje, države članice sudionice trebale bi imati pravo imenovati predstavnike koji će pružati smjernice i savjete u postupcima nabave i pregovorima o sporazumima o kupnji. Uvođenje, upotreba ili preprodaja kupljenih proizvoda trebali bi ostati u nadležnosti država članica sudionica.
- (111) Za vrijeme krize zbog nestašice poluvodiča moglo bi se pokazati potrebnim da Unija razmotri zaštitne mjere. Europski odbor za poluvodiče trebao bi moći izraziti svoja stajališta koja bi mogla doprinijeti Komisijinoj procjeni predstavlja li stanje na tržištu znatan nedostatak osnovnih proizvoda u skladu s Uredbom (EU) 2015/479.
- (112) Institucionalni okvir za stručne skupine, uključujući pravila o transparentnosti za subjekt i njegove podskupine, trebao bi se primjenjivati na Europski odbor za poluvodiče, ne dovodeći u pitanje ovu Uredbu. Europski odbor za poluvodiče trebao bi Komisiji pružati savjete i pomagati joj pri kreiranju sveobuhvatne politike u području poluvodiča i u vezi s određenim tehničkim pitanjima. Ta pitanja mogu obuhvaćati savjetovanje odbora javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove o inicijativi Čipovi za Europu 2.0, razmjenu informacija o radu europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata, razmatranje i pripremu utvrđivanja specifičnih sektora i tehnologija s potencijalno visokim društvenim učinkom i važnošću za sigurnost za koje je potrebno certificiranje pouzdanih proizvoda te rad u području koordiniranog praćenja i odgovora na krizu. Nadalje, Europski odbor za poluvodiče trebao bi osigurati dosljednu primjenu ove Uredbe te olakšati suradnju među državama članicama i razmjenu informacija o pitanjima povezanim s ovom Uredbom. Europski odbor za poluvodiče također bi trebao razmjenjivati mišljenja s Komisijom o najboljim načinima za osiguravanje djelotvorne zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva, povjerljivih informacija i poslovnih tajni uz odgovarajuće sudjelovanje dionika u vezi s poluvodičkim sektorom. Europski odbor za poluvodiče trebao bi podupirati Komisiju u međunarodnoj suradnji u skladu s međunarodnim obvezama. Trebao bi služiti kao forum za koordiniranje nacionalnih politika u području poluvodiča i relevantnih ulaganja, međunarodnu suradnju, jačanje suradnje duž globalnog lanca vrijednosti poluvodiča, osobito s naglaskom na istraživanju, razvoju i inovacijama te programima razmjene vještina, ne dovodeći u pitanje ovlasti Europskog parlamenta i Vijeća u skladu s Ugovorima. U tu bi svrhu Europski odbor za poluvodiče trebao uzeti u obzir stajališta Industrijskog saveza za poluvodiče i drugih

dionika. Nadalje, Europski odbor za poluvodiče trebao bi koordinirati, surađivati i razmjenjivati informacije s drugim strukturama Unije za odgovor na krizu i pripravnost na krize kako bi Unija imala koherentan i koordiniran pristup kad je riječ o odgovoru i mjerama pripravnosti u slučaju poluvodičkih kriza.

- (113) Europskim odborom za poluvodiče trebao bi predsjedati predstavnik Komisije. Svaka država članica trebala bi u Europski odbor za poluvodiče imenovati predstavnika na visokoj razini i njegova zamjenika. Također bi mogla imenovati do tri tehnička predstavnika u vezi s različitim zadaćama Europskog odbora za poluvodiče, primjerice ovisno o tome o kojem se dijelu ove Uredbe raspravlja na sastancima Europskog odbora za poluvodiče. Države članice trebale bi nastojati osigurati djelotvornu i učinkovitu suradnju u Europskom odboru za poluvodiče. Države članice trebale bi navesti jedinstvenu kontaktnu točku kako bi se osigurala pouzdana i pravodobna razmjena informacija o radu Europskog odbora za poluvodiče. Kako bi dobio važne savjete o aktivnostima Europskog odbora za poluvodiče i omogućio odgovarajuće sudjelovanje dionika, predsjednik bi trebao moći osnivati podskupine i trebao bi imati pravo organizirati rad tako da poziva stručnjake i promatrače da sudjeluju na sastancima na *ad hoc* osnovi ili pozivati dionike, osobito organizacije koje zastupaju interese poluvodičke industrije Unije, kao što je Industrijski savez za poluvodiče, da sudjeluju u podskupinama kao promatrači.
- (114) Predsjednik bi trebao moći olakšati interakcije Europskog odbora za poluvodiče i drugih tijela, ureda, agencija te stručnih i savjetodavnih skupina Unije. S obzirom na važnost opskrbe poluvodičima za druge sektore i potrebu za koordinacijom koja proizlazi iz toga, predsjednik bi trebao osigurati sudjelovanje drugih institucija i tijela Unije kao promatrača na sastancima Europskog odbora za poluvodiče ako je to relevantno i primjereno u vezi s mehanizmom za praćenje i odgovor na krizu uspostavljenim ovom Uredbom.
- (115) Države članice trebale bi imati ključnu ulogu u primjeni i provedbi ove Uredbe. U tom bi pogledu svaka država članica trebala odrediti jedno ili više nadležnih nacionalnih tijela odgovornih za djelotvornu provedbu ove Uredbe te osigurati da ta tijela imaju odgovarajuće ovlasti i da raspolazu odgovarajućim resursima. Države članice mogu imenovati postojeće tijelo ili postojeća tijela. Kako bi se povećala organizacijska učinkovitost u državama članicama i uspostavila službena kontaktna točka za kontakt s javnošću i drugim dionicima na razini Unije i država članica, uključujući Komisiju i Europski odbor za poluvodiče, svaka država članica trebala bi odrediti, unutar jednog od tijela koje je odredila kao nadležno tijelo na temelju ove Uredbe, jednu nacionalnu jedinstvenu kontaktnu točku odgovornu za koordinaciju pitanja povezanih s ovom Uredbom i prekograničnu suradnju s nadležnim tijelima drugih država članica.
- (116) Unija bi trebala težiti uspostavi strateških partnerstava za poluvodiče s postojećim i novim međunarodnim partnerima kako bi se poboljšala sigurnost opskrbe Unije i suradnja duž globalnog lanca vrijednosti poluvodiča. U okviru tih partnerstava ujedno bi se trebalo nastojati riješiti problem nedostatka znanja i vještina u području poluvodiča koji postoji u Uniji, i to privlačenjem, mobiliziranjem i zadržavanjem novih talenata u Uniji. Za partnere s kojima je Unija uspostavila suradnju u području poluvodiča u okviru digitalnog partnerstva, Vijeća za trgovinu i tehnologiju ili digitalnog dijaloga strateško bi se partnerstvo trebalo temeljiti na političkom smjeru i prioritetima dogovorenima u tim forumima.
- (117) Kako bi se uspostavio koherentan okvir za sklapanje budućih strateških partnerstava u području poluvodiča države članice i Komisija trebale bi u okviru suradnje u

Europskom odboru za poluvodiče raspravljati, među ostalim, o tome ostvaruju li postojeća partnerstva predviđene ciljeve, o partnerima koji imaju prednost pri sklapanju novih partnerstava, o sadržaju takvih partnerstava i njihovoj dosljednosti te mogućim sinergijama s drugim okvirima Komisije za međunarodnu suradnju i bilateralnom suradnjom država članica s relevantnim međunarodnim strateškim partnerima. To bi trebalo učiniti ne dovodeći u pitanje ovlasti Vijeća u skladu s Ugovorima. Unija bi trebala tražiti uzajamno korisna partnerstva s tržištima u nastajanju i gospodarstvima u razvoju u skladu sa strategijom Global Gateway⁶² i Međunarodnom digitalnom strategijom⁶³, koje pridonose diversifikaciji njezina lanca opskrbe poluvodičima i donose dodanu vrijednost tim međunarodnim strateškim partnerima.

- (118) Kako bi se ojačali strateška autonomija i vodeći položaj Unije u području poluvodičkih tehnologija, Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije trebao bi prestati postojati, a njegov bi rad trebao preuzeti Industrijski savez za poluvodiče („Savez”), osnovan ovom Uredbom, pod nadzorom Komisije. Svi članovi i sudionici sadašnjeg Industrijskog saveza za procesore i poluvodičke tehnologije trebali bi automatski postati članovi i sudionici Saveza. Pravilnik u kojem se detaljno opisuju rad, zadaće i sastav Saveza trebalo bi radi jasnoće objaviti na internetskim stranicama Komisije⁶⁴. Savez bi trebao okupiti dionike iz cijelog lanca vrijednosti, uključujući industriju, MSP-ove, istraživačke organizacije i sektore ključnih korisnika, kako bi se utvrdili kritični nedostaci u pogledu sposobnosti Unije i potaknuo tehnološki i industrijski napredak potreban za jačanje konkurentnosti. Poticanjem suradnje i inovacija Savez bi trebao pridonijeti smanjenju ovisnosti i jačanju otpornosti lanca opskrbe te poduprijeti povećanje opsega poslovanja manjih subjekata iz Unije. Kako bi se osigurala usklađenost sa strategijom i prioritetima Unije za poluvodiče i olakšala neometana i djelotvorna provedba ove Uredbe, Upravljački odbor Sveza trebao bi održavati redoviti dijalog s Europskim odborom za poluvodiče, a njegove radne skupine mogu predstavljati novosti na zahtjev. Taj strukturirani oblik suradnje trebao bi omogućiti Odboru da uključi sektorske uvide u političke odluke, osiguravajući usklađenost javnih i privatnih nastojanja da se postigne veći tehnološki suverenitet Unije.
- (119) Kako bi se osigurala pouzdana i konstruktivna suradnja nadležnih tijela na razini Unije i na nacionalnoj razini, sve strane uključene u primjenu ove Uredbe trebale bi poštovati povjerljivost informacija i podataka prikupljenih pri obavljanju svojih zadaća kako bi posebno štitile prava intelektualnog vlasništva, osjetljive poslovne informacije i poslovne tajne. Sve informacije dobivene u okviru zahtjeva za priznanje statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije, u kontekstu zahtjeva za informacije ili obveza obavješćivanja u skladu s ovom Uredbom trebale bi se upotrebljavati samo za potrebe ove Uredbe i trebale bi biti obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne u skladu s člankom 339. UFEU-a, kao i internim pravilima Komisije o sigurnom postupanju s podacima, posebno Odlukom Komisije (EU,

⁶² Europska komisija: Glavna uprava za međunarodna partnerstva, Strategija Global Gateway, Ured za publikacije Europske unije, 2025., <https://data.europa.eu/doi/10.2841/5607451>.

⁶³ Europska komisija: Glavna uprava za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije, Međunarodna digitalna strategija za Europsku uniju, Europska komisija, 2025., <https://data.europa.eu/doi/10.2759/4019528>.

⁶⁴ Europska komisija: Glavna uprava za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije, Savez za procesore i poluvodičke tehnologije, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/alliance-processors-and-semiconductor-technologies>.

Euratom) 2015/443⁶⁵. Komisija i nadležna nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, službenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela te dužnosnici i službenici drugih tijela država članica trebali bi osigurati povjerljivost informacija prikupljenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti. To bi se trebalo primjenjivati i na Europski odbor za poluvodiče i Odbor za poluvodiče. Prema potrebi, Komisija bi trebala moći donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju praktični aranžmani za postupanje s povjerljivim informacijama u kontekstu prikupljanja informacija.

- (120) Ispunjavanje obveza nametnutih ovom Uredbom trebalo bi biti izvršivo pomoću novčanih kazni i periodičnih penala. U tu bi svrhu trebalo utvrditi odgovarajuće razine novčanih kazni za nepoštovanje zahtjeva za informacije i obveza obavješćivanja u skladu s ovom Uredbom, uzimajući u obzir različite razine težine neusklađenosti između obiju obveza i uz različite gornje granice za MSP-ove. Nadalje, trebalo bi utvrditi periodične penale za nepoštovanje obveze prihvaćanja i ispunjavanja prioritetnih narudžbi, koji bi trebali biti razmjerni i odražavati razine cijena na tržištu tijekom posljednjih 90 dana, uz različite gornje granice za MSP-ove. Rokovi zastare trebali bi se primjenjivati na izricanje novčanih kazni i periodičnih penala, kao i na izvršenje sankcija. Osim toga, Komisija bi dotičnom poduzeću ili predstavničkim organizacijama poduzeća trebala dati pravo na očitovanje.
- (121) Kako bi se uzele u obzir tehnološke promjene i tržišna kretanja relevantna za sektor poluvodiča te osigurale djelotvorna provedba i evaluacija inicijative Čipovi za Europu 2.0, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi izmjene ove Uredbe u pogledu djelovanja koja se podupiru u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0 na način koji je u skladu s njezinim ciljevima i u pogledu mjerljivih pokazatelja za praćenje provedbe inicijative Čipovi za Europu 2.0 i za izvješćivanje o njezinu napretku u ostvarenju njezinih ciljeva, te radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem postupka za podnošenje zahtjeva i utvrđivanjem zahtjeva i uvjeta za dodjelu, praćenje i oduzimanje oznake centara izvrsnosti za projektiranje. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.⁶⁶ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (122) Komisija bi, ne dovodeći u pitanje proračunski postupak i svoju administrativnu autonomiju, trebala optimalno iskoristavati resurse kako bi osigurala da može djelotvorno obavljati svoje dužnosti i izvršavati svoje ovlasti na temelju ove Uredbe.
- (123) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest uspostavu okvira za jačanje ekosustava poluvodiča na razini Unije, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (124) Uredbu (EU) 2023/1781 trebalo bi stoga staviti izvan snage,

⁶⁵ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj>).

⁶⁶ SL L 123, 12.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom uspostavlja okvir za jačanje ekosustava poluvodiča te za uklanjanje i sprečavanje ovisnosti koje mogu ugroziti sigurnost opskrbe poluvodičima na razini Unije, posebno sljedećim mjerama:
 - (a) nastavak i poboljšanje inicijative Čipovi za Europu, koja je izvorno uspostavljena Uredbom (EU) 2023/1781, a u ovoj se Uredbi naziva „inicijativa Čipovi za Europu 2.0”;
 - (b) utvrđivanje kriterija za priznavanje i podupiranje europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije koje su prve inicijative svoje vrste i strateških projekata za poticanje nezamjenjivosti, otpornosti i napretka ekosustava poluvodiča Unije;
 - (c) poboljšanje koordinacijskog mehanizma između država članica i Komisije izvorno uspostavljenog Uredbom (EU) 2023/1781 za mapiranje i praćenje poluvodičkog sektora Unije, sprečavanje kriza i odgovor na nestašice poluvodiča te, ako je to relevantno, zahtjeve za informacije i savjetovanje s dionicima iz lanca opskrbe poluvodičima.
1. Prvi je opći cilj ove Uredbe osigurati uvjete potrebne za konkurentnost i inovacijski kapacitet Unije u području poluvodičkih tehnologija te osigurati prilagodbu industrije strukturnim promjenama.
2. Drugi opći cilj, koji je zaseban i nadopunjuje prvi opći cilj utvrđen u stavku 2., jest poboljšati pripravnost na krizu kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe u EU-u i poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom jedinstvenog pravnog okvira Unije za povećanje njezine nezamjenjivosti, otpornosti i napretka u području poluvodičkih tehnologija.
3. Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje posebne postupke nabave i kvalifikacijske standarde koji se primjenjuju u obrambenom sektoru iz Uredbe (EU) 2025/2643.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „poluvodič” znači jedno od sljedećeg:
 - (a) materijal, uključujući napredne materijale, u elementarnom obliku ili kao spoj, kojem se može mijenjati električna vodljivost;
 - (b) komponenta koja se sastoji od niza slojeva poluvodičkih, izolacijskih i vodljivih materijala u skladu s unaprijed određenim uzorkom i koja je

namijenjena za obavljanje jasno definiranih elektroničkih i/ili fotoničkih funkcija;

- (2) „čip” znači elektronički uređaj koji čine razni funkcionalni elementi na jednom komadu poluvodičkog materijala, obično u obliku memorijskih, logičkih, procesorskih, optoelektroničkih i analognih uređaja;
- (3) „kvantni čip” znači uređaj koji obrađuje informacije na razini pojedinačnih kvantnih sustava s različitom razinom integracije komponenti na čipu ovisno o korištenoj kvantnoj platformi, uključujući platforme za kvantno računalstvo, komunikaciju, opažanje ili mjeriteljstvo;
- (4) „tehnološki čvor” znači određeni proces proizvodnje poluvodiča i njegova pravila za projektiranje;
- (5) „lanac opskrbe poluvodičima” znači sustav aktivnosti, organizacija, aktera, tehnologije, informacija, resursa i usluga uključenih u proizvodnju poluvodiča, uključujući sirovine i prerađene materijale, kao što su plinovi, opremu za proizvodnju poluvodiča, projektiranje, među ostalim razvoj povezanog softvera, proizvodnju, sklapanje, testiranje i pakiranje;
- (6) „lanac vrijednosti poluvodiča” znači skup aktivnosti povezanih s poluvodičkim proizvodom od njegova koncipiranja do njegove krajnje upotrebe, uključujući sirovine i prerađene materijale, kao što su plinovi, opremu za proizvodnju poluvodiča, istraživanje, razvoj i inovacije, projektiranje, među ostalim razvoj povezanog softvera, proizvodnju, testiranje, sklapanje i pakiranje do ugradnje i integracije u gotove proizvode, te postupke na kraju životnog vijeka, kao što su ponovna upotreba, rastavljanje i recikliranje;
- (7) „pilot-linija” znači postrojenje za testiranje i eksperimentiranje u odnosu na više razine tehnološke spremnosti sve do industrijske primjene namijenjeno testiranju, demonstraciji, validaciji i ugađanju proizvodâ, opreme, procesâ ili sustavâ;
- (8) „mala i srednja poduzeća” ili „MSP-ovi” znači mala ili srednja poduzeća kako su definirana u Prilogu Preporuci Komisije 2003/361/EZ⁶⁷;
- (9) „malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije kako je definirano u Prilogu Preporuci 2025/1099/EZ;
- (10) „prva inicijativa svoje vrste” znači bilo koja od sljedećih inicijativa koja u Uniji stvara inovacije proizvodnog procesa ili konačnog proizvoda ako te inovacije još nisu u dovoljnoj mjeri prisutne ili planirane za realizaciju u Uniji da bi osigurale otpornost i sigurnost opskrbe Unije, uključujući inovacije koje se odnose na poboljšanja računalne snage ili razine sigurnosti, zaštite ili pouzdanosti, energetske i okolišne učinkovitosti, tehnološkog čvora ili materijalâ supstrata ili poboljšanja u provedbi proizvodnih procesa koja povećavaju učinkovitost ili mogućnost recikliranja ili smanjuju ulazne elemente za proizvodnju:
 - (a) novo ili znatno unaprijeđeno postrojenje za proizvodnju poluvodiča;
 - (b) novo ili znatno unaprijeđeno postrojenje ili proces za proizvodnju opreme;

⁶⁷ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (priopćeno pod brojem dokumenta C(2003) 1422)(SL L 124, 20.5.2003., str. 36., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (c) novo ili znatno unaprijeđeno postrojenje ili proces za proizvodnju ili ključnih komponenti za takvu opremu ili proizvodnju drugih ulaznih elemenata koji se uglavnom upotrebljavaju u proizvodnji poluvodiča, kao što su materijali;
 - (d) novo ili znatno unaprijeđeno postrojenje ili proces za proizvodnju ili integraciju elektronike;
 - (e) nove aktivnosti projektiranja čipova usmjerene na proizvodnju;
- (11) „proizvodno orijentirane aktivnosti projektiranja čipova” znači priprema projekata za proizvodnju, kooptimizacija proces-projekt i slanje projekta čipa u proizvodnju radi izrade fizičkog prototipa za validaciju prije proizvodnje većih količina (engl. *tape-out*);
 - (12) „poluvodičke tehnologije sljedeće generacije” znači poluvodičke tehnologije koje nadmašuju najsuvremeniju tehnologiju nudeći znatna povećanja funkcionalne učinkovitosti, računalne snage ili energetske učinkovitosti, kao i druge bitne koristi kad je riječ o energiji i okolišu;
 - (13) „najsuvremenije poluvodičke tehnologije” znači najsuvremenije inovacije u području čipova i poluvodičkih tehnologija tijekom provedbe projekata;
 - (14) „proizvodnja poluvodiča” znači svaka faza proizvodnje i obrade poluvodičkih pločica, uključujući materijale supstrata, glavni proizvodni postupak i završni proizvodni postupak, koja je potrebna za isporuku konačnog poluvodičkog proizvoda;
 - (15) „glavni proizvodni postupak” znači cjelokupna obrada poluvodičke pločice;
 - (16) „završni proizvodni postupak” znači pakiranje, sklapanje i testiranje poluvodičkog proizvoda;
 - (17) „proizvodnja i integracija elektronike” znači proizvodnja ili integracija tiskanih pločica i naprednih supstrata za pakiranje te proizvodnja elektronike u vezi sa sklapanjem, testiranjem ili integracijom poluvodiča ili proizvoda na bazi poluvodiča u sustav;
 - (18) „korisnik poluvodiča” znači poduzetnik koji proizvodi proizvode u koje se ugrađuju poluvodiči;
 - (19) „ključni sudionici na tržištu” znači poduzeća u Unijinu lancu opskrbe poluvodičima čije je pouzdano funkcioniranje ključno za opskrbu poluvodičima;
 - (20) „kritični sektor” znači bilo koji sektor iz Priloga V.;
 - (21) „proizvod relevantan u vrijeme krize” znači bilo koji od sljedećih proizvoda koji su pogođeni poluvodičkom krizom i relevantni za osiguravanje ključnih funkcija kritičnog sektora:
 - (a) poluvodiči ili čipovi koji se ili koriste izravno u kritičnim sektorima ili služe za proizvodnju uređaja koji se koriste u kritičnim sektorima;
 - (b) međuproizvodi potrebni za proizvodnju poluvodiča ili čipova;
 - (c) sirovine i prerađeni materijali potrebni za proizvodnju poluvodiča ili čipova ili međuproizvoda.
 - (22) „proizvodna sposobnost” znači sposobnost postrojenja za proizvodnju određenih vrsta proizvoda;
 - (23) „proizvodni kapacitet” znači maksimalna potencijalna proizvodnja postrojenja;

- (24) „poslovna tajna” znači poslovna tajna kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2016/943;
- (25) „postupak izdavanja dozvola” znači postupak koji obuhvaća sve relevantne dozvole za izgradnju, proširenje i prenamjenu projekata industrijske proizvodnje poluvodiča te upravljanje tim projektima, uključujući građevinske dozvole, dozvole za upotrebu kemikalija i dozvole za priključenje na mrežu kako su definirane u članku 1. [Prijedloga direktive o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944, (EU) 2024/1788 u pogledu ubrzanja postupaka izdavanja dozvola] te, prema potrebi, procjene utjecaja na okoliš i odobrenja, a koji obuhvaća sve zahtjeve i postupke od potvrde da je zahtjev potpun do obavijesti o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka;
- (26) „ugovor” znači ugovori o javnoj nabavi kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/24/EU, ugovori o nabavi robe, radovima i uslugama kako su definirani u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća [unijeti bilješku] i koncesije kako su definirane u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća;
- (27) „javni naručitelj” znači javni naručitelj kako je definiran u članku 6. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. Direktive 2014/25/EU;
- (28) „naručitelj” znači naručitelj kako je definiran u članku 7. Direktive 2014/23/EU i članku 4. Direktive 2014/25/EU;
- (29) „sigurno okruženje za obradu” znači fizičko ili virtualno okruženje i organizacijska sredstva kojima se osigurava usklađenost s pravom Unije, uključujući Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁶⁸, posebno u pogledu prava ispitanika, protumonopolskih pravila, prava intelektualnog vlasništva te poslovne i statističke povjerljivosti, cjelovitosti i pristupačnosti, kao i s primjenjivim nacionalnim pravom, te kojima se subjektu koji pruža sigurno okruženje za obradu omogućuje da odredi i nadzire sve radnje obrade podataka, uključujući prikazivanje, pohranu, preuzimanje i izvoz podataka te izračun izvedenih podataka s pomoću računalnih algoritama;
- (30) „pravni zastupnik” znači fizička ili pravna osoba s boravištem ili poslovnim nastanom u Uniji imenovana da djeluje u ime Platforme uspostavljene u skladu s člankom 34. ove Uredbe;
- (31) „domaće poduzeće” znači:
- (a) svako poduzeće u lancu vrijednosti poluvodiča koje ima sjedište u Uniji i koje je u vlasništvu i pod kontrolom poduzetnika iz Unije;
 - (b) svako poduzeće u lancu vrijednosti poluvodiča koje ispunjava jedan od sljedećih kriterija, bez obzira na to ima li sjedište u Uniji:
 - (c) u vlasništvu je i pod kontrolom poduzeća iz Unije, a sjedište mu je izvan Unije;
 - (d) u vlasništvu je i pod kontrolom poduzeća s poslovnim nastanom u trećoj zemlji ili na državnom području s kojima je Unija sklopila sporazum o uspostavi područja slobodne trgovine, carinske unije ili strateškog partnerstva u području poluvodiča u skladu s člankom 49.;

⁶⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- (e) u vlasništvu je i pod kontrolom poduzeća s poslovnim nastanom u državi potpisnici Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi.
- (32) „vlasništvo” znači posjedovanje 50 % ili više vlasničkih prava pravne osobe, subjekta ili tijela, ili većinski udio u njima;
- (33) „kontrola” znači kontrola kako je definirana u članku 2. točki 6. Uredbe (EU) 2021/697;
- (34) „poduzeće u Uniji” znači poduzeće osnovano u skladu sa zakonima države članice;
- (35) „strateško partnerstvo za poluvodiče” znači dogovor između Unije i treće zemlje ili državnog područja radi jačanja suradnje na pitanjima lanca vrijednosti poluvodiča, formaliziran neobvezujućim instrumentom u kojem su navedena konkretna djelovanja od zajedničkog interesa;
- (36) „strateški projekt” znači projekt koji Uniji donosi znatnu dodanu vrijednost jer uvelike doprinosi ciljevima od zajedničkog interesa Unije, ima jasnu prekograničnu dimenziju, posebno u obliku tehničke suradnje ili javne potpore u kojoj sudjeluje više od jedne države članice, i doprinosi nezamjenjivosti, otpornosti i napretku Unijina lanca vrijednosti poluvodiča te tehnološkoj suverenosti i tehnološkom vodstvu Unije tako što omogućuje, unapređuje ili osigurava ključne kapacitete, tehnologije ili sposobnosti unutar Unije, među ostalim smanjenjem strateških ovisnosti.
- (37) „Zajedničko poduzeće za čipove” znači zajedničko poduzeće osnovano Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085 i, ako je to primjenjivo, bilo koji subjekt sljednik ili inicijativa sljednica osnovani u skladu s pravom Unije na temelju sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira.

Poglavlje II.

Inicijativa Čipovi za Europu 2.0

Članak 3.

Inicijativa Čipovi za Europu 2.0

1. Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 podupire se u trajanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093⁶⁹.
2. Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 podupire se sredstvima iz programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa u skladu s uredbama (EU) 2021/694 i (EU) 2021/695 te nacionalnim i privatnim sredstvima.

⁶⁹ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>).

Članak 4.

Cilj inicijative Čipovi za Europu 2.0

3. Opći je cilj inicijative Čipovi za Europu 2.0 izgraditi tehnološke kapacitete velikih razmjera i poduprijeti povezane istraživačke i inovacijske aktivnosti u cijelom lancu vrijednosti poluvodiča Unije kako bi se:
 - (a) ojačali tehnološka suverenost, gospodarska sigurnost, otpornost, napredak, nezamjenjivost i industrijska konkurentnost Unije omogućivanjem prijenosa i industrijske primjene tehnologija razvijenih u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0;
 - (b) potaknula potražnja za poluvodičima u Uniji, među ostalim putem postupaka nabave kojima se, u skladu s pravom Unije i njezinim međunarodnim obvezama, promiče prihvaćanje i integracija poluvodičkih tehnologija, komponenti i sustava koji su projektirani, razvijeni i proizvedeni Uniji;
 - (c) omogućile inovacije, razvoj i uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija, među ostalim fotonike kao transverzalne razvojne tehnologije, a osobito onih koje su ključne za umjetnu inteligenciju, uključujući umjetnu inteligenciju na rubu mreže, i za ključne sektore primjene kao što su zdravstvo, energetika, industrijska automatizacija, robotika, prijevoz, obrana, automobilske i aeronautičke sustave te podatkovni centri i infrastruktura u oblaku;
 - (d) doprinijelo ostvarenju zelene i digitalne tranzicije, posebno smanjenjem energetske, okolišne i klimatske utjecaja elektroničkih sustava, poboljšanjem održivosti čipova sljedeće generacije i jačanjem procesa kružnog gospodarstva, doprinijelo kvalitetnim radnim mjestima u ekosustavu poluvodiča te uzela u obzir načela integrirane sigurnosti koja štite od prijetnji povezanih s kibernetičkom sigurnošću.
4. Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 ima sljedećih šest operativnih ciljeva:
 - (a) operativni cilj br. 1: podupiranje naprednih kapaciteta za projektiranje za poluvodičke tehnologije
 - (b) operativni cilj br. 2: poboljšanje postojećih i razvoj novih naprednih pilot-linija u cijeloj Uniji kako bi se omogućili razvoj i industrijsko uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija i poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije te razvoj pilot-testnih platformi za validaciju i demonstraciju integracije i upotrebe tih tehnologija u važnim primjenama i industrijama koje ih koriste;
 - (c) operativni cilj br. 3: izgradnja naprednih tehnoloških i inženjerskih kapaciteta za ubrzanje inovativnog razvoja najsuvremenijih kvantnih čipova i povezanih poluvodičkih tehnologija;
 - (d) operativni cilj br. 4: podupiranje mreže centara kompetentnosti u cijeloj Uniji, i to poboljšanjem postojećih ili otvaranjem novih postrojenja;
 - (e) operativni cilj br. 5: izgradnja i jačanje naprednih kapaciteta za projektiranje, izradu prototipova i industrijsko uvođenje tehnologija za fotoničke integrirane krugove te druge fotoničke tehnologije u cijeloj Uniji;

- (f) operativni cilj br. 6: poduzimanje aktivnosti, zajednički nazvanih „aktivnosti u okviru Fonda za čipove”, za olakšavanje pristupa financiranju, među ostalim pružanjem jasnih smjernica, posebno za *start-up* i *scale-up* poduzeća, MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u lancu vrijednosti poluvodiča, pomoću financijskih instrumenata i mehanizama za potporu ulaganjima kojima se podupire financiranje vlasničkim kapitalom, zaduživanjem i mješovito financiranje u okviru Akceleratora Europskog vijeća za inovacije, Fonda InvestEU i, ako je to primjenjivo, drugih instrumenata Unije te, prema potrebi, njihovih sljednika u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034.
5. Inicijativom Čipovi za Europu 2.0. podupiru se velike međusektorske inicijative za svladavanje glavnih tehnoloških i industrijskih izazova koji su za Uniju strateški važni („veliki pothvati”).
6. Operativni ciljevi inicijative Čipovi za Europu 2.0 mogu uključivati aktivnosti izgradnje kapaciteta i povezane istraživačke i inovacijske aktivnosti. U sklopu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. sve aktivnosti izgradnje kapaciteta financiraju se u okviru programa Digitalna Europa, a povezane istraživačke i inovacijske aktivnosti u okviru programa Obzor Europa.

Članak 5.

Operativni ciljevi inicijative Čipovi za Europu 2.0

Inicijativom Čipovi za Europu 2.0 se:

- (a) u okviru njezina operativnog cilja br. 1:
- i. održava i proširuje virtualna platforma za projektiranje, dostupna u cijeloj Uniji, koja objedinjuje velik broj novih i postojećih projektnih resursa, alata i usluga i tako olakšava pristup ponajprije akademskoj zajednici, *start-up* i *scale-up* poduzećima te MSP-ovima radi pospješivanja rasta i povećanja opsega poslovanja poduzeća za čipove bez vlastite proizvodnje u Uniji;
 - ii. razvijaju kapaciteti Unije za projektiranje, među ostalim u području fotonike i kvantnih tehnologija, poticanjem inovativnog razvoja naprednog projektiranja i naprednih arhitektura čipova, a u tu se svrhu podupiru ambiciozni strateški projekti za projektiranje od velike važnosti za stratešku autonomiju i konkurentnost Unije;
- (b) u okviru njezina operativnog cilja br. 2:
- i. povećavaju sposobnosti kad je riječ o tehnologijama proizvodnje čipova sljedeće generacije i opremi za proizvodnju poluvodiča združivanjem istraživačkih i inovacijskih aktivnosti i pripremom razvoja budućih tehnoloških čvorova i procesa proizvodnje poluvodiča;
 - ii. podupiru inovacije velikih razmjera omogućivanjem pristupa novim ili postojećim pilot-linijama za eksperimentiranje, testove, kontrolu procesa, karakterizaciju konačnog uređaja, testiranje i validaciju novih tehnologija i projektnih koncepata u kojima se integriraju ključne funkcionalnosti;
 - iii. podupiru inovacije omogućivanjem pristupa novim ili proširenim pilot-testnim platformama za kombiniranje i integriranje raznih inovativnih

tehnologija ili proizvoda u svrhu razvoja i validacije novih uređaja u važnim primjenama i korisničkim industrijama prije potpunog uvođenja na industrijskoj razini kako bi se utvrdili rizici, validirale performanse i osigurala izvedivost u stvarnim uvjetima;

- iv. podupiru europske inicijative za poluvodičke tehnologije omogućivanjem povlaštenog pristupa novim ili postojećim pilot-linijama te jamči pristup pod poštenim uvjetima novim pilot-linijama i pilot-testnim platformama za širok spektar korisnike u Unijinu ekosustavu poluvodiča;
- v. priprema za prijenos i industrijsku primjenu tehnologija razvijenih u okviru ovog operativnog cilja;

(c) u okviru njezina operativnog cilja br. 3:

- i. podupire razvoj novih ili postojećih pilot-linija, čistih prostorija i tvornica čipova za izradu prototipova i proizvodnju kvantnih čipova za integraciju kvantnih krugova i upravljačke elektronike;
- ii. razvijaju postrojenja za testiranje i validaciju naprednih kvantnih čipova koje proizvedu pilot-linije, s ciljem zatvaranja kruga povratnih informacija o inovacijama između projekatata, proizvođača i korisnika kvantnih komponenti;
- iii. izrađuju inovativne biblioteke za projektiranje kvantnih čipova u uskoj vezi s operativnim ciljem br. 1;

(d) u okviru njezina operativnog cilja br. 4:

- i. jačaju kapaciteti i dionicima, uključujući *start-up* i *scale-up* poduzeća te MSP-ove koji su krajnji korisnici, nudi sveobuhvatno stručno znanje te olakšava pristup i učinkovito korištenje kapaciteta i resursa iz ovog članka;
- ii. nastoji riješiti problem nedostatka i neusklađenosti znanja i vještina privlačenjem, mobiliziranjem i zadržavanjem novih talenata u području istraživanja, projektiranja i proizvodnje, među ostalim prekvalifikacijom i usavršavanjem radnika;

(e) u okviru njezina operativnog cilja br. 5:

- i. unapređuju sposobnosti u području proizvodnih tehnologija, opreme za proizvodnju poluvodiča i platformi za materijal za fotoničke integrirane krugove integracijom istraživačkih i inovacijskih aktivnosti;
- ii. poboljšavaju postojeće i razvijaju nove pilot-linije i postrojenja za proizvodnju poluvodiča s otvorenim pristupom za izradu prototipova i proizvodnju fotoničkih integriranih krugova i povezanih fotoničkih tehnologija;
- iii. izrađuju i održavaju biblioteke za projektiranje i alati za automatizaciju projektiranja za fotoničke integrirane krugove, povezane fotoničke tehnologije i metode za njihovu integraciju u module dostupne pod otvorenim i nediskriminirajućim uvjetima u cijeloj Uniji;
- iv. priprema za prijenos i industrijsku primjenu tehnologija razvijenih u okviru ovog operativnog cilja;

(f) u okviru njezina operativnog cilja br. 6:

- i. pomaže *start-up* i *scale-up* poduzećima u cijelom lancu vrijednosti poluvodiča da ostvare pristup financiranju u svim fazama rasta, pri čemu se posebno nastoji nadoknaditi nedostatak financijskih sredstava koji ih sprečava da dosegnu razmjere potrebne za globalno tržišno natjecanje;
- ii. ubrzavaju ulaganja i poboljšava pristup ulaganjima u lanac vrijednosti poluvodiča, osobito mobiliziranjem poduzetničkog kapitala i kapitala za rast, te potiče financiranje iz javnog i privatnog sektora uz istodobno povećanje nezamjenjivosti, otpornosti i napretka ekosustava poluvodiča u Uniji.

Ti se ciljevi prema potrebi ostvaruju u skladu s tehničkim opisom iz Priloga I.

Članak 6.

Europska mreža centara kompetentnosti za poluvodiče

1. Za potrebe operativnog cilja br. 4 inicijative Čipovi za Europu 2.0 podupire se europska mreža centara kompetentnosti za poluvodiče, integraciju sustava i projektiranje („mreža”) uspostavljena Uredbom (EU) 2023/1781. Mreža se sastoji od centara kompetentnosti koje je odabralo Zajedničko poduzeće za čipove u skladu sa stavkom 3.
2. Centri kompetentnosti obavljaju sve ili neke od sljedećih aktivnosti u korist industrije Unije i u bliskoj suradnji s njom, osobito MSP-ovima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, kao i organizacijama za istraživanje i tehnologiju, sveučilištima i javnim sektorom te drugim relevantnim dionicima duž cijelog lanca vrijednosti poluvodiča:
 - (a) osiguravanje usklađenosti između aktivnosti centara kompetentnosti i, prema potrebi, strategije za poluvodiče države članice u kojoj centar ima poslovni nastan;
 - (b) informiranje i pružanje potrebnog znanja, stručnog znanja i vještina dionicima kako bi im se pomoglo da ubrzaju razvoj novih poluvodičkih tehnologija, proizvodnje poluvodiča, opreme, mogućnosti projektiranja i koncepata sustava te integracije novih poluvodičkih tehnologija učinkovitom upotrebom infrastrukture i drugih dostupnih resursa mreže;
 - (c) omogućivanje pristupa uslugama projektiranja i alatima za projektiranje u okviru operativnog cilja br. 1 inicijative Čipovi za Europu 2.0 te pilot-linijama koje se podupiru u okviru njezina operativnog cilja br. 2;
 - (d) informiranje i pružanje ili osiguravanje pristupa stručnom znanju, iskustvu i uslugama, među ostalim alatima za provjeru spremnosti projektiranog sustava, novim i postojećim pilot-linijama te potpornim djelovanjima u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0 koja su potrebna za razvoj vještina i kompetencija;
 - (e) olakšavanje prijenosa stručnog znanja i iskustva između država članica i regija poticanjem razmjene vještina, znanja i primjera dobre prakse te poticanjem zajedničkih programa;
 - (f) osmišljavanje posebnih mjera osposobljavanja, stjecanja vještina i prekvalifikacije u području poluvodičkih tehnologija i njihovih primjena te upravljanje tim mjerama kako bi se pridonijelo razvoju baze talenata, povećao

broj studenata i unaprijedila kvaliteta obrazovanja u relevantnim područjima studija do razine doktorata u školama i na sveučilištima u Uniji;

- (g) olakšavanje veza između studenata i poduzeća u poluvodičkom sektoru u cijeloj Uniji, uz posvećivanje posebne pozornosti sudjelovanju žena i nedovoljno zastupljenim skupinama, nadograđivanje na postojeće inicijative kojima se podupiru obrazovanje ili osposobljavanje ili oboje te mobilnost studenata i radnika unutar Unije i izvan nje.

- 3. Države članice određuju kandidate za centre kompetentnosti u skladu sa svojim nacionalnim postupcima i administrativnim i institucionalnim strukturama u otvorenom natjecateljskom postupku.

U tu se svrhu u programu rada Zajedničkog poduzeća za čipove utvrđuje postupak za potporu centrima kompetentnosti koji tvore mrežu, uključujući kriterije odabira te dodatne pojedinosti o provedbi zadaća i funkcija iz ovog članka.

Zajedničko poduzeće za čipove odabire centre kompetentnosti koji tvore mrežu.

Države članice i Komisija maksimalno povećavaju sinergiju s postojećim centrima kompetentnosti uspostavljenima u okviru drugih inicijativa Unije kao što su europski centri za digitalne inovacije iz Uredbe (EU) 2021/694.

- 4. Centri kompetentnosti imaju znatnu opću autonomiju u određivanju načina na koji su organizirani te u pogledu svojeg sastava i metoda rada. Organizacija, sastav i metode rada centara kompetentnosti moraju biti u skladu s ciljevima ove Uredbe i inicijative Čipovi za Europu 2.0 te doprinositi njihovom ostvarenju.

Članak 7.

Veliki pothvati

- 1. Veliki pothvati obuhvaćaju razvoj i integraciju obećavajućih ključnih poluvodičkih i povezanih tehnologija od iznimne važnosti za Uniju te njihovo industrijsko uvođenje, a prema potrebi se provode u skladu s tehničkim opisima iz Priloga I.
- 2. Veliki pothvati podupiru se u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0 na sljedeći način:
 - (a) promicanjem naprednih aktivnosti istraživanja i razvoja koje će omogućiti vodstvo u razvoju sljedeće generacije čipova za umjetnu inteligenciju, dosad nezabilježenu razinu energetske učinkovitosti u radu infrastruktura računalstva u oblaku, podatkovnih centara i umjetne inteligencije na rubu mreže, osiguravanje kapaciteta Unije u području najsuvremenijih tehnologija te jačanje proizvodnih kapaciteta Unije u području poluvodiča;
 - (b) uklanjanjem glavnih prepreka daljnjem razvoju poluvodičkih tehnologija, kao što su minijaturizacija, energetska učinkovitost, održivost, heterogena integracija, sigurnost i pouzdanost te mogućnost proizvodnje;
 - (c) proširenjem ekosustava poluvodiča bliskom suradnjom s vertikalnim tržišnim sektorima;
 - (d) ostvarivanjem konkurentske prednosti u određenim područjima primjene od ključne važnosti za tehnološku suverenost i industrijsku konkurentnost Unije na temelju strukturirane suradnje subjekata koji razvijaju poluvodičke tehnologije i korisničkih industrija;

- (e) integriranjem aktivnosti nekoliko pilot-linija i njihovim usmjeravanjem prema industrijskoj primjeni na temelju povećane energetske učinkovitosti i naprednih sposobnosti u području poluvodiča;
 - (f) osiguravanjem prijenosa i industrijske primjene tehnologija razvijenih u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0, uključujući aktivnosti usmjerene na sazrijevanje tehnologije, kvalifikaciju, izradu prototipa, demonstracije, prvo industrijsko uvođenje i prijenos u proizvodna okruženja.
3. Veliki pothvati provode se u koordinaciji s velikim pothvatima utvrđenima Uredbom (EU) XXXX/XXXX [Akt o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije (CADA)] te s inicijativama koje poduzima Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi osnovano Uredbom Vijeća (EU) 2021/1173⁷⁰.

Članak 8.

Akceleratori potražnje

1. Komisija i države članice potiču prihvaćanje poluvodiča projektiranih ili proizvedenih u Uniji, posebno na ključnim tržištima kao što su računalstvo u oblaku, automobilska industrija, aeronautika, telekomunikacije i obrana te prema potrebi na drugim tržištima.
2. Za organiziranje akceleratora potražnje odgovoran je Industrijski savez za poluvodiče.
3. Komisija može u suradnji s državama članicama i relevantnim industrijskim dionicima u skladu s pravilima tržišnog natjecanja:
 - (a) potencijalnim korisnicima, osobito otkupljivačima poluvodičkih tehnologija, pomoći da razlože zahtjeve i tehnološke specifikacije za poluvodičke proizvode koji će vjerojatno biti potrebni njihovoj industrijskoj grani;
 - (b) omogućiti izradu zajedničkih tehničkih planova te podupirati i poticati aktivnosti zajedničkog projektiranja koje provode proizvođači poluvodiča s poslovnim nastanom u Uniji i industrijski korisnici na kraju lanca, uključujući integratore sustava i proizvođače opreme, s ciljem razvoja poluvodičkih komponenti prilagođenih industrijskim primjenama u Uniji;
 - (c) promicati platforme za suradnju, pilot-projekte ili projektna partnerstva koji omogućuju rano uključivanje industrijskih korisnika u projektiranje inovativnih poluvodičkih tehnologija razvijenih u Uniji.

Članak 9.

Forum za potražnju

1. Komisija uspostavlja Forum za potražnju kako bi olakšala predstavljanje poluvodičkih tehnologija, posebno u okviru europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata, kao i integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom priznatih na temelju Uredbe (EU) 2023/1781 u skladu s pravilima tržišnog natjecanja.

⁷⁰ Uredba Vijeća (EU) 2021/1173 od 13. srpnja 2021. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1488 (SL L 256, 19.7.2021., str. 3., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj>).

2. Za organiziranje Foruma za potražnju odgovoran je Industrijski savez za poluvodiče.

Članak 10.

Nabava inovativnih rješenja u području čipova

1. Radi pružanja potpore javnim naručiteljima, naručiteljima i gospodarskim subjektima koji djeluju kao subjekti za nabavu, integraciju, kvalifikaciju i prvo uvođenje sustava s integriranim poluvodičima Zajedničko poduzeće za čipove poduzima sljedeće aktivnosti:
 - (a) podupire, prema potrebi, uspostavu prekograničnih mehanizama zajedničke nabave za javne naručitelje ili naručitelje;
 - (b) podupire integraciju i uvođenje inovativnih poluvodičkih tehnologija.

Članak 11.

Sinergije s drugim programima

1. Inicijativa Čipovi za Europu 2.0 provodi se u sinergiji s programima Unije u skladu s Prilogom IV. Komisija osigurava da iskorištavanje komplementarnosti inicijative Čipovi za Europu 2.0 s programima Unije ne bude zapreka ostvarivanju njezinih ciljeva iz članka 4.

Članak 12.

Provedba

1. Operativni ciljevi od br. 1 do br. 5 inicijative Čipovi za Europu 2.0 i veliki pothvati povjeravaju se Zajedničkom poduzeću za čipove i provode se djelovanjima navedenima u njegovu programu rada.
2. Kako bi se uzele u obzir tehnološke promjene i tržišna kretanja relevantna za sektor poluvodiča, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 55. radi izmjene Priloga I. u pogledu djelovanja koja su u njemu utvrđena na način koji je u skladu s ciljevima inicijative Čipovi za Europu 2.0 kako su utvrđeni u članku 4.
3. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba i evaluacija inicijative Čipovi za Europu 2.0 i uzele u obzir tehnološke promjene i tržišna kretanja, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 55. radi izmjene Priloga III. u pogledu mjerljivih pokazatelja za praćenje provedbe i izvješćivanje o napretku inicijative Čipovi za Europu 2.0 u ostvarenju njezinih ciljeva kako su utvrđeni u članku 4.
4. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba, praćenje i evaluacija inicijative Čipovi za Europu 2.0, godišnje izvješće o aktivnostima Zajedničkog poduzeća za čipove uključuje informacije o pitanjima povezanim s njezinim operativnim ciljevima od br. 1 do br. 5 i velikim pothvatima na temelju mjerljivih pokazatelja utvrđenih u Prilogu III.
5. Komisija redovito izvješćuje Europski odbor za poluvodiče o napretku u provedbi operativnog cilja br. 6 inicijative Čipovi za Europu 2.0.

Poglavlje III.

Sigurnost opskrbe i potražnja

ODJELJAK 1.

KAPACITETI ZA PROIZVODNJU POLUVODIČA

Članak 13.

Javni interes i javna potpora

1. Smatra se da europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateški projekti doprinose sigurnosti opskrbe poluvodičima i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča te da su stoga u javnom interesu.
2. U cilju postizanja sigurnosti opskrbe i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča države članice mogu, ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, primjenjivati mjere potpore i pružati administrativnu potporu strateškim projektima u skladu s Uredbom (EU) XXXX/XXXX [Europski fond za konkurentnost] i drugim relevantnim zakonodavstvom Unije i europskim inicijativama za poluvodičke tehnologije.
3. Nadalje, Komisija može primijeniti mjere potpore, među ostalim u obliku bespovratnih sredstava, za strateške projekte u skladu s Uredbom (EU) XXXX/XXXX [Europski fond za konkurentnost] i drugim relevantnim zakonodavstvom Unije.

Članak 14.

Europske inicijative za poluvodičke tehnologije

1. Europske inicijative za poluvodičke tehnologije provode domaća poduzeća.
2. Europske inicijative za poluvodičke tehnologije moraju dokazati da će svoj lanac opskrbe ustrojiti tako da se smanji njegova ovisnost o inozemnim poduzećima i ojača sigurnost opskrbe Unije.
3. Europske inicijative za poluvodičke tehnologije prve su inicijative svoje vrste koje doprinose nezamjenjivosti, otpornosti i napretku te sigurnosti opskrbe Unijina ekosustava poluvodiča.
4. U trenutku podnošenja zahtjeva na temelju članka 15. stavka 1. europska inicijativa za poluvodičke tehnologije mora ispunjavati uvjete za prvu inicijativu svoje vrste.
5. Da bi podnijele zahtjev za dodjelu statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije, prve inicijative svoje vrste ne moraju biti primatelji mjera potpore ili administrativne potpore iz članka 13.
6. Europska inicijativa za poluvodičke tehnologije mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- (a) njezina uspostava ima jasan pozitivan učinak, s učincima prelijevanja izvan vlastitih okvira ili okvira dotične države članice ili država članica, na Unijin lanac vrijednosti poluvodiča i njezina krajnja tržišta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, a cilj je osigurati nezamjenjivost, otpornost i napredak ekosustava poluvodiča, uključujući rast *start-up* poduzeća i MSP-ova, te doprinijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji Unije pri čemu se, ako je to relevantno za njegov poslovni model, u obzir uzima mjera u kojoj postrojenje poduzećima koja nisu s njime povezana nudi proizvodni kapacitet za glavni ili završni proizvodni postupak, ili oboje, ako za tim postoji dostatna potražnja;
 - (b) jamči da ne podliježe izvanteritorijalnoj primjeni obveza pružanja javne usluge trećih zemalja na način koji bi mogao ugroziti sposobnost poduzeća da ispuni obveze iz članka 43. stavka 1. te se obvezuje obavijestiti Komisiju ako takva obveza nastane;
 - (c) ulaže u Uniji u kontinuirane inovacije s ciljem postizanja konkretnog napretka u poluvodičkoj tehnologiji ili s ciljem pripreme poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije;
 - (d) podupire portfelj talenata Unije razvojem i uvođenjem osposobljavanja u području obrazovanja i vještina te povećanjem broja kvalificirane i stručne radne snage.
 - (e) ako je proizvodno postrojenje, sudjeluje u Platformi za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima iz članka 34.
7. Za potrebe ulaganja u kontinuirane inovacije u skladu sa stavkom 6. točkom (c) ovog članka, europske inicijative za poluvodičke tehnologije imaju povlašten pristup pilot-linijama uspostavljenima na temelju članka 5. točke (b). Nijednim takvim povlaštenim pristupom ne isključuje se niti sprečava učinkovit pristup drugih zainteresiranih poduzeća pilot-linijama pod poštenim uvjetima, osobito *start-up* poduzeća i MSP-ova.
8. Ako europska inicijativa za poluvodičke tehnologije nudi proizvodni kapacitet poduzećima koja s njom nisu povezana, u okviru nje se moraju na odgovarajući i djelotvoran način funkcionalno odvojiti i zadržati odvojenima postupci projektiranja i proizvodnje poluvodiča radi zaštite informacija prikupljenih u svakoj fazi.

Članak 15.

Zahtjev za dodjelu statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije

1. Svako poduzeće ili konzorcij poduzeća može Komisiji podnijeti zahtjev za dodjelu statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije.
2. Komisija ocjenjuje zahtjev u pravednom i transparentnom postupku uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče i na temelju svih sljedećih elemenata:
 - (a) ispunjavanja kriterija iz članka 14. stavka 2. i preuzimanja obveze ispunjavanja zahtjeva iz članka 14. stavka 6.;
 - (b) poslovnog plana u kojem se evaluira financijska i tehnička održivost projekta, uzimajući u obzir njegovo cjelokupno trajanje, uključujući informacije o svim planiranim javnim potporama;

- (c) dokazanog iskustva podnositelja zahtjeva u provođenju sličnih inicijativa;
- (d) dostave odgovarajućeg popratnog dokumenta kojim se dokazuje spremnost države članice ili država članica u kojima podnositelj zahtjeva namjerava uspostaviti svoje postrojenje da podupre uspostavu takve inicijative;
- (e) postojanja odgovarajućih politika i odgovarajućih sporazuma o licenciranju, uključujući tehničku zaštitu i provedbene mjere, čiji je cilj osigurati zaštitu neobjavljenih informacija i prava intelektualnog vlasništva, osobito s ciljem sprečavanja neovlaštenog otkrivanja poslovnih tajni ili curenja osjetljivih tehnologija u nastajanju.

Komisija daje smjernice o traženim informacijama iz prvog podstavka i njihovu relevantnom formatu.

3. Komisija obrađuje zahtjeve, donosi odluke te o njima obavješćuje podnositelje zahtjeva u roku od tri mjeseca od primitka potpunog zahtjeva. Ako Komisija smatra da su informacije dostavljene u zahtjevu nepotpune, ona podnositelju zahtjeva omogućuje da bez nepotrebne odgode dostavi dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva. Odlukom Komisije utvrđuje se trajanje statusa na temelju predviđenog trajanja projekta.
4. Komisija prati napredak postignut u uspostavi i radu europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije te o tome redovito izvješćuje Europski odbor za poluvodiče.
5. Voditelj inicijative može od Komisije zatražiti da preispita trajanje statusa ili izmijeni njezine provedbene planove u pogledu ispunjavanja zahtjeva iz članka 14. stavka 6. ako takvo preispitivanje smatra opravdanim zbog nepredviđenih vanjskih okolnosti. Komisija na temelju tog preispitivanja može revidirati trajanje statusa dodijeljenog u skladu sa stavkom 3. ovog članka ili prihvatiti izmjenu provedbenih planova.
6. Ako Komisija utvrdi da inicijativa više ne ispunjava zahtjeve iz članka 14. stavka 6., voditelju europske inicijative za poluvodičke tehnologije daje priliku da iznese primjedbe i predloži odgovarajuće mjere.
7. Komisija može staviti izvan snage odluku o priznavanju statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije ako se priznanje temeljilo na zahtjevu koji je sadržavao netočne informacije ili ako, unatoč dovršetku postupka iz stavka 5. ovog članka, europska inicijativa za poluvodičke tehnologije ne ispunjava zahtjeve iz članka 14. stavka 6. Prije donošenja takve odluke Komisija se savjetuje s Europskim odborom za poluvodiče nakon što mu dostavi razloge za predloženo stavljanje izvan snage. Svaka odluka o ukidanju statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije mora biti propisno obrazložena i podliježe pravu na žalbu operatora.
8. Inicijative čiji je status europske inicijative za poluvodičke tehnologije stavljen izvan snage na temelju stavka 7. ovog članka gube sva prava povezana s priznanjem tog statusa koja proizlaze iz ove Uredbe. Međutim, takve inicijative i dalje podliježu obvezi utvrđenoj u članku 42. stavku 1. tijekom razdoblja jednakog razdoblju koje je bilo izvorno utvrđeno pri dodjeli statusa na temelju stavka 3. ovog članka ili, ako je status preispitan, jednakog primjenjivom razdoblju u skladu sa stavkom 5. ovog članka.

Članak 16.

Strateški projekti

1. Komisija kao strateške projekte priznaje projekte u području poluvodiča koji ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - (a) projekt Uniji donosi znatnu dodanu vrijednost jer uvelike doprinosi ciljevima od zajedničkog interesa Unije;
 - (b) strateški projekt provode domaća poduzeća;
 - (c) strateški projekti dokazuju da će svoj lanac opskrbe ustrojiti tako da se smanji njegova ovisnost o inozemnim poduzećima i ojača sigurnost opskrbe Unije;
 - (d) projekt ima jasnu prekograničnu dimenziju, posebno u obliku tehničke suradnje ili javne potpore u kojoj sudjeluje više država članica;
 - (e) projekt doprinosi otpornosti i pouzdanosti Unijina lanca vrijednosti poluvodiča;
 - (f) projekt doprinosi jačanju Unijine tehnološke suverenosti i tehnološkog vodstva tako što omogućuje, unapređuje ili osigurava ključne kapacitete, tehnologije ili sposobnosti unutar Unije, među ostalim smanjenjem strateških ovisnosti.
2. Strateškim projektima na više lokacija upravlja jedan konzorcij i oni djeluju kao integrirani pravni i tehnički subjekt.
3. Sudjelovanje u strateškim projektima ograničeno je na subjekte iz Unije.
4. Odstupajući od stavka 3., sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u trećim zemljama dopušteno je pod uvjetom da je u skladu s uvjetima iz stavka 1. i da se na njega primjenjuju relevantni sigurnosni uvjeti iz primjenjivih programa Unije.

Članak 17.

Utvrđivanje prioritetnih područja za strateške projekte

1. Tehnički opis prioritetnih područja za potencijalne strateške projekte u određenim okvirnim tehnološkim područjima naveden je u Prilogu II. Kako bi se ažurirali tehnološki opisi i okvirna tehnološka područja navedena u Prilogu II. i uzele u obzir tehnološke promjene i tržišna kretanja relevantna za sektor poluvodiča, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 55. radi izmjene Priloga II.
2. Komisija odlučuje o prioritetnim područjima za potencijalne strateške projekte na temelju kriterija utvrđenih u članku 16. stavku 1. i okvirnih tehnoloških područja iz Priloga II., uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče.

Članak 18.

Dodjela statusa strateškog projekta

1. Provedba aktivnosti kojima se podupiru potencijalni strateški projekti povjerava se Zajedničkom poduzeću za čipove, a one su utvrđene u njegovu programu rada.
2. Uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče, Komisija odlukom dodjeljuje status strateških projekata onim prijedlozima koje je Zajedničko poduzeće

za čipove odabralo za financiranje, koji ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 16. stavku 1. i za koje je podnesen zahtjev za dodjelu.

3. Ako su s time suglasni jedan ili više podnositelja zahtjeva, prijedlozima koje Zajedničko poduzeće za čipove nije odabralo za financiranje status strateškog projekta može se dodijeliti i ako ispunjavaju primjenjive zahtjeve u pogledu evaluacije utvrđene u pozivu na podnošenje prijedloga i kriterije iz članka 16. stavka 1. Mogućnost dodjele tog statusa jasno se navodi u pozivima na podnošenje prijedloga i povezanim postupcima podnošenja zahtjeva, a projekt bi tu dodjelu trebao zatražiti.
4. U odluci Komisije navodi se ispunjava li strateški projekt uvjete za prvu inicijativu svoje vrste u skladu s ovom Uredbom te se utvrđuje trajanje statusa prve inicijative svoje vrste na temelju predviđenog trajanja projekta.
5. Na projekte kojima je dodijeljen status strateških projekata primjenjuju se prava i obveze koje se primjenjuju na europske inicijative za poluvodičke tehnologije na temelju ove Uredbe ako ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 14. stavku 6.
6. Za strateški se projekt može od Komisije zatražiti da preispita trajanje njegova statusa ili izmijeni voditeljeve provedbene planove u pogledu ispunjavanja zahtjeva iz članka 16. stavka 1. ako voditelj takvo preispitivanje smatra opravdanim zbog nepredviđenih vanjskih okolnosti. Komisija na temelju tog preispitivanja može revidirati trajanje dodijeljenog statusa strateškog projekta ili prihvatiti izmjenu provedbenih planova.
7. Ne dovodeći u pitanje suspenziju ili raskid sporazuma o financiranju između voditelja strateškog projekta i Zajedničkog poduzeća za čipove, ako Komisija utvrdi da projekt kojem je dodijeljen status strateškog projekta više ne ispunjava kriterije utvrđene u članku 16. ili ako se dodjela statusa temeljila na zahtjevu koji je sadržavao netočne informacije koje su utjecale na ispunjavanje tih kriterija, Komisija može, uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče, donijeti odluku o oduzimanju statusa tog projekta.
8. Prije donošenja odluke na temelju stavka 6. ovog članka Komisija obavještava voditelja strateškog projekta o razlozima za predviđeno oduzimanje statusa i daje mu mogućnost da se očituje u odgovarajućem roku. Komisija uzima u obzir te primjedbe. Svaka odluka o oduzimanju statusa strateškog projekta mora biti propisno obrazložena i podliježe pravu na žalbu.
9. Projekti kojima se oduzme status strateškog projekta gube sva prava i obveze povezane sa statusom strateškog projekta koja proizlaze iz ove Uredbe. Međutim, takvi projekti i dalje podliježu obvezi utvrđenoj u članku 43. stavku 1. tijekom razdoblja jednakog razdoblja koje je bilo izvorno utvrđeno pri dodjeli statusa.

Članak 19.

Proizvodnja naprednih poluvodiča

1. Radi jačanja suverenosti Unije i osiguravanja sigurnosti opskrbe poluvodičima Komisija u skladu s člankom 17. stavkom 1. strateškom projektu za tvornicu čipova s otvorenim pristupom za proizvodnju naprednih poluvodiča sa sjedištem u Uniji daje najviši prioritet.

2. Tvornica čipova s otvorenim pristupom za proizvodnju naprednih poluvodiča iz stavka 1. je postrojenje ili koordinirana mreža postrojenja na više lokacija na području Unije koji su sposobni proizvoditi i pakirati napredne poluvodičke tehnologije u skladu s najsuvremenijim industrijskim kapacitetima.
3. Tvornica čipova s otvorenim pristupom za proizvodnju naprednih poluvodiča mora poštovati zahtjeve i ciljeve koje su utvrdili potencijalni otkupljivači kako je navedeno u članku 8.

Članak 20.

Koordinacija financiranja

1. Komisija može, prema potrebi u suradnji s državama članicama, provoditi aktivnosti za privlačenje ulaganja u europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, takve aktivnosti mogu uključivati pružanje i koordinaciju potpore, u sinergiji s programima Unije, europskim inicijativama za poluvodičke tehnologije i strateškim projektima koji se suočavaju s poteškoćama pri pristupu financiranju.
2. Europski odbor za poluvodiče na zahtjev europske inicijative za poluvodičke tehnologije ili strateškog projekta pruža savjete o financiranju inicijative ili projekta, uzimajući u obzir već osigurana sredstva i barem sljedeće elemente:
 - (a) dodatne javne i privatne izvore financiranja, uključujući vlasnički kapital;
 - (b) potporu putem sredstava Europske investicijske banke ili drugih financijskih institucija;
 - (c) postojeće instrumente i programe država članica, uključujući instrumente i programe izvozno-kreditnih agencija, nacionalnih razvojnih banaka i institucija;
 - (d) relevantna financijska sredstva Unije i njezine programe financiranja.

ODJELJAK 2.

POSTUPAK IZDAVANJA DOZVOLA

Članak 21.

Ubrzani postupci izdavanja dozvola

1. Države članice osiguravaju učinkovitu, transparentnu i pravodobnu obradu administrativnih zahtjeva povezanih s planiranjem, uspostavom i radom europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata.
2. Postupak izdavanja dozvola za europske inicijative za poluvodičke tehnologije ili strateške projekte ne smije trajati dulje od 12 mjeseci od trenutka podnošenja potpunog zahtjeva jedinstvenoj kontaktnoj točki.

3. Rokom utvrđenim u stavku 2. ne dovode se u pitanje kraći rokovi koje su utvrdile države članice.
4. Ako postoji u nacionalnom pravu, europskim inicijativama za poluvodičke tehnologije i strateškim projektima dodjeljuje se status inicijative odnosno projekta od najveće nacionalne važnosti te se u postupcima izdavanja dozvola s njima postupa kao takvima. Ovaj stavak primjenjuje se samo ako takav status postoji u nacionalnom pravu i ne predstavlja obvezu za države članice da ga uvedu.

Članak 22.

Jedinstvena kontaktna točka za postupke izdavanja dozvola

1. Države članice određuju jedinstvenu kontaktnu točku odgovornu za centralizaciju i koordinaciju zahtjeva za dodjelu statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateških projekata na temelju ovog članka.
2. Države članice uspostavljaju jedinstveni postupak izdavanja dozvola na temelju jedinstvenog zahtjeva koji se podnosi jedinstvenoj kontaktnoj točki određenoj na temelju članka 22. stavka 1. za sve dozvole potrebne za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte.
3. Jedinstvena kontaktna točka služi kao jedina kontaktna točka za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte.
4. Najkasnije 45 dana od primitka jedinstvenog zahtjeva jedinstvena kontaktna točka potvrđuje da je zahtjev potpun ili traži informacije koje nedostaju, a potrebne su za obradu zahtjeva.
5. Ako nakon dostave informacija koje nedostaju zahtjev i dalje smatra nepotpunim, jedinstvena kontaktna točka može u roku od 30 dana od dostave zatraženih informacija koje nedostaju podnijeti drugi zahtjev za informacije koje i dalje nedostaju. Jedinstvena kontaktna točka ne traži informacije iz područja koja nisu obuhvaćena prvim zahtjevom za dodatne informacije, već traži dodatne informacije samo radi nadopune informacija koje nedostaju.
6. Ako uspostava europske inicijative za poluvodičke tehnologije zahtijeva donošenje odluka u dvije ili više država članica, relevantne jedinstvene kontaktne točke poduzimaju sve potrebne korake za učinkovitu i djelotvornu suradnju i koordinaciju.

Članak 23.

Olakšavanje administrativnog postupka i postupka izdavanja dozvola

1. Europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateški projekti u smislu ove Uredbe smatraju se strateškim projektima koji doprinose otpornosti i dekarbonizaciji ili učinkovitosti resursa za potrebe članka 14. stavka 1. [Prijedloga uredbe o ubrzanju procjena utjecaja na okoliš]. Primjenjuju se točke 1., 2. i 3. Priloga toj uredbi.
2. Ne dovodeći u pitanje [Prijedlog uredbe o ubrzanju procjena utjecaja na okoliš], države članice osiguravaju da se uzmu u obzir sve provedene studije ili izdane dozvole ili odobrenja povezani s planiranjem, uspostavom i radom europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata te da nisu potrebne dvostruke studije, dozvole ili odobrenja, osim ako je pravom Unije ili nacionalnim pravom propisano drukčije.

Članak 24.

Korištenje europskih poslovnih lisnica na jedinstvenom pristupnom portalu

1. Države članice na nacionalnoj razini uspostavljaju jedinstveni pristupni portal za podnošenje jedinstvenog zahtjeva za izdavanje dozvole za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte iz članka 22. stavka 2.
Jedinstveni pristupni portali automatski dodjeljuju zahtjeve za dozvolu relevantnom tijelu, obavješćuju podnositelja zahtjeva o svim koracima postupka izdavanja dozvola, statusu postupka i odlukama relevantnih tijela te omogućuju podnositelju zahtjeva da provjeri poštovanje primjenjivih rokova.
2. Jedinstveni pristupni portal koristi europsku poslovnu lisnicu uspostavljenom u skladu s [Prijedlogom uredbe o uspostavi europskih poslovnih lisnica].
3. Jedinstveni pristupni portali koriste europske poslovne lisnice kako bi omogućili:
 - (a) interoperabilnost i automatiziranu razmjenu podataka među relevantnim tijelima;
 - (b) ponovnu upotrebu podataka i dokumenata koji su već u posjedu relevantnih tijela;
 - (c) visoku razinu kibernetičke sigurnosti i cjelovitosti informacija;
 - (d) transparentnost i odgovornost postupka izdavanja dozvola.
4. Države članice pri uspostavi jedinstvenih pristupnih portala prema potrebi koriste postojeću digitalnu infrastrukturu, kataloge i elemente Unije uspostavljene pravom Unije.
5. Jedinstvena kontaktna točka iz članka 22. ove Uredbe ima pristup svim relevantnim podacima i informacijama dostupnima na jedinstvenom pristupnom portalu kako bi mogla obavljati svoje dužnosti.

Članak 25.

Dostupnost informacija na internetu

1. Države članice na centraliziran i lako dostupan način na internetu stavljaju na raspolaganje sljedeće informacije o postupcima relevantnima za razvoj potencijalnih europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata:
 - (a) europske poslovne lisnice iz članka 24;
 - (b) postupak izdavanja dozvola, uključujući informacije o rješavanju sporova;
 - (c) usluge financiranja i ulaganja;
 - (d) mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice;
 - (e) usluge potpore poslovanju, uključujući prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone ili radno pravo.
2. Komisija na centraliziran i lako dostupan način upućuje na informacije koje su države članice objavile na svojim internetskim stranicama kako bi dala sveobuhvatan i jasan pregled svih relevantnih informacija po državi članici.

ODJELJAK 3

EUROPSKE REGIJE IZVRSNOSTI ZA POLUVODIČE

Članak 26.

Oznaka europskih regija izvrsnosti za poluvodiče

1. Komisija može odlučiti provedbenim aktom dodijeliti oznaku europske regije izvrsnosti za poluvodiče. Oznaka se može dodijeliti na temelju zahtjeva regionalnog tijela uz izričitu podršku države članice u kojoj se regija nalazi.
2. Zahtjev mora sadržavati regionalni plan ulaganja u poluvodiče kojim se dokazuje zajednička strateška vizija svih relevantnih tijela.
3. Ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila kojima se uređuju programi i instrumenti Unije, oznaka europskih regija izvrsnosti za poluvodiče može se uzeti u obzir pri procjeni i odabiru operacija predloženih u okviru Unijinih programa financiranja.

Članak 27.

Europski regionalni plan ulaganja u poluvodiče

1. Europski regionalni plan ulaganja u poluvodiče iz članka 26. stavka 2. sadržava opis regije, uključujući njezin zemljopisni opseg, i barem sljedeće elemente:
 - (a) stratešku viziju i područje primjene:
 - i. procjenu postojećeg industrijskog ekosustava i ekosustava poluvodiča u regiji, uključujući postojeća postrojenja za proizvodnju poluvodiča, relevantne sektore krajnjih korisnika, njegov položaj u lancima vrijednosti poluvodiča, posebno imajući u vidu njegove jedinstvene karakteristike i potencijalni doprinos otpornosti i rastu u europskom lancu vrijednosti poluvodiča;
 - ii. stratešku viziju razvoja regije u području poluvodiča u sljedećih deset godina, uključujući, prema potrebi, transformaciju ili povezivanje postojećih industrijskih aktivnosti s aktivnostima povezanim s poluvodičima;
 - (b) dostupnost i daljnji razvoj poticajnih uvjeta i infrastrukture u predmetnoj regiji:
 - i. opis mjera za osiguravanje pristupa dostatnoj, pouzdanoj i čistoj energiji, uključujući kapacitet mreže i procese dekarbonizacije u skladu s ciljem klimatske neutralnosti iz Europskog zakona o klimi;
 - ii. opis dostupnosti odgovarajućeg zemljišta i objekata za aktivnosti povezane s lancem vrijednosti poluvodiča, uključujući zoniranje, prostorno planiranje i industrijske lokacije;
 - iii. opis prometnih i komunikacijskih mreža te vodne infrastrukture relevantnih za aktivnosti povezane s lancem vrijednosti poluvodiča u regiji;

- iv. opis mjera za pojednostavnjenje i ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola i licencija te administrativnih postupaka, uključujući poveznicu s jedinstvenom kontaktnom točkom iz članka 22.;
- (c) potporu inovacijskim i istraživačkim aktivnostima u predmetnoj regiji:
 - i. opis istraživačkih i inovacijskih aktivnosti i njihove daljnje potpore u odnosu na lanac vrijednosti poluvodiča u regiji, uključujući sinergije s nacionalnim istraživačkim i inovacijskim programima te istraživačkim i inovacijskim programima Unije;
 - ii. opis suradnje sa sveučilištima, istraživačkim i tehnološkim organizacijama, uključujući, prema potrebi, poveznice s aktivnostima pilot-linija iz članka 5. točke (b) i centara kompetentnosti iz članka 6.;
- (d) potporu obrazovanju, vještinama i radnoj snazi te njihov daljnji razvoj u predmetnoj regiji:
 - i. opis mjera kojima se osigurava dostupnost kvalificirane radne snage povezane s industrijom poluvodiča na svim razinama, uz iskorištavanje sinergija s pogodnostima koje se pružaju u okviru Pakta za vještine⁷¹;
 - ii. opis partnerstava između industrije, pružatelja usluga obrazovanja i javnih tijela u području poluvodiča;
 - iii. opis mjera za privlačenje, zadržavanje i usavršavanje talenata u industriji poluvodiča, uključujući, prema potrebi, međunarodne talente;
- (e) potporu atraktivnosti za industriju i ulaganja te njezin daljnji razvoj u predmetnoj regiji:
 - i. opis mjera za privlačenje i zadržavanje privatnih ulaganja relevantnih za lanac vrijednosti poluvodiča;
 - ii. opis mjera za integraciju malih i srednjih poduzeća i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u regionalni ekosustav.

Članak 28.

Ocjena zahtjeva za oznaku europske regije izvrsnosti za poluvodiče

1. Komisija ocjenjuje zahtjeve za oznaku europske regije izvrsnosti poluvodiča na temelju usklađenosti i vjerodostojnosti regionalnog plana ulaganja u poluvodiče i razine predanosti relevantnih tijela.
2. Komisija obrađuje zahtjeve, donosi odluku iz članka 26. stavka 1. te o njoj obavješćuje regiju, državu članicu i Europski odbor za poluvodiče u roku od tri mjeseca od primitka potpunog zahtjeva.
3. Ako Komisija smatra da su informacije dostavljene u zahtjevu nepotpune, o tome bez nepotrebne odgode obavješćuje predmetno regionalno tijelo i državu članicu i omogućuje im da dostave dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva.

⁷¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Program vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost”, COM(2020) 274 final.

4. Odlukom Komisije iz članka 26. stavka 1. se na temelju ocjene podnesenog regionalnog plana ulaganja u poluvodiče utvrđuje trajanje oznake europske regije izvrsnosti za poluvodiče.
5. Regionalno tijelo i država članica prate napredak provedbe regionalnog plana ulaganja u poluvodiče i o tome izvješćuju Komisiju i Europski odbor za poluvodiče barem jednom godišnje.
6. Sažetak regionalnog plana ulaganja u poluvodiče, koji ne sadržava poslovno osjetljive informacije i namijenjen je privlačenju ulaganja, mora biti javno dostupan:
 - (a) na internetskoj stranici Komisije;
 - (b) na internetskoj stranici države članice, regije i/ili relevantnih tijela.

Članak 29.

Mreža europskih regija izvrsnosti za poluvodiče

1. Uspostavlja se Mreža europskih regija izvrsnosti za poluvodiče („Mreža”).
2. Mreža samostalno organizira svoj rad. Može utvrditi vlastite metode rada, uključujući organizaciju sastanaka, imenovanje predsjednika na temelju rotacije među regijama sudionicama i donošenje neformalnih aranžmana za olakšavanje suradnje i razmjene informacija.
3. Mreža okuplja regije kojima je dodijeljena oznaka europske regije izvrsnosti za poluvodiče na temelju članka 26.
4. Ciljevi Mreže su, među ostalim:
 - (a) olakšavanje suradnje i razmjene najboljih primjera iz prakse među europskim regijama izvrsnosti za poluvodiče;
 - (b) promicanje Mreže i njezine aktivnosti među regijama članicama i regijama koje nisu članice putem aktivnosti informiranja, komunikacije i širenja informacija kako bi se povećala vidljivost i sudjelovanje;
 - (c) promicanje sinergije i komplementarnosti među regionalnim ekosustavima poluvodiča u cijeloj Uniji, među ostalim u raznim segmentima lanca vrijednosti poluvodiča;
 - (d) povećanje vidljivost i privlačnosti europskih regija izvrsnosti za poluvodiče za privatna ulaganja i međunarodna partnerstva.
5. Komisija može olakšati funkcioniranje Mreže i organizirati sastanke, radionice ili druge aktivnosti radi potpore razmjeni informacija i suradnji među regijama sudionicama.

ODJELJAK 4.

OTPORNOST LANACA OPSKRBE

Članak 30.

Javna nabava

1. Za postupke nabave obuhvaćene područjem primjene direktiva 2024/23/EU, 2014/24/EU ili 2014/25/EU pokrenute [SL: unijeti datum godinu dana nakon stupanja na snagu] ili nakon toga koji se odnose na infrastrukturu, opremu ili sustave u sektorima visoke kritičnosti, kako su navedeni u Prilogu I. Direktivi (EU) 2022/2555, i u drugim kritičnim sektorima, kako su navedeni u Prilogu II. toj direktivi, javni naručitelji i naručitelji mogu zahtijevati od gospodarskih subjekata da uz natječajnu dokumentaciju dostave i izjavu o sigurnosti opskrbe u vezi s nabavom poluvodiča ugrađenih u infrastrukturu, opremu ili sustave obuhvaćene ugovorom.
2. Izjava iz stavka 1. mora sadržavati sljedeće elemente:
 - (a) pregled poduzeća koja sudjeluju u opskrbi poluvodičima ugrađenima u proizvod, uključujući udio domaćih poduzeća;
 - (b) dodanu vrijednost Unije, koja se dokazuje doprinosom natječaja jačanju europskog lanca opskrbe poluvodičima, kao što je uključivanje prvih inicijativa svoje vrste i strateških projekata kao dobavljača;
 - (c) strategiju ponuditelja za otpornost i diversifikaciju lanca opskrbe poluvodičima, kao što je strategija nabave iz dvaju izvora, uključujući, ako je to izvedivo i primjereno, uključivanje barem jednog domaćeg poduzeća;
 - (d) ako je to primjenjivo, sve preporuke ili obveze iz članka 31.;
 - (e) ako je to primjenjivo, procjenu rizika za sigurnost opskrbe provedenu u skladu s člankom 32.
3. Ako se od gospodarskih subjekata zahtijeva izjava o sigurnosti opskrbe, javni naručitelji i naručitelji mogu u dokumentaciji o nabavi navesti zahtjeve koji se odnose na sigurnost opskrbe u vezi s nabavom poluvodiča ugrađenih u infrastrukturu, opremu ili sustave obuhvaćene ugovorom o javnoj nabavi. U tu svrhu javni naručitelji i naručitelji mogu uključiti tehničke specifikacije, kriterije odabira, kriterije dodjele ili odredbe o izvršenju ugovora.
4. Za zahtjeve iz stavka 3. vrijedi sljedeće:
 - (a) moraju biti povezani s predmetom ugovora;
 - (b) njima se javnom naručitelju ili naručitelju ne dodjeljuje neograničena sloboda izbora;
 - (c) izričito su navedeni u dokumentaciji o nabavi ili u obavijesti o nadmetanju;
 - (d) pomoćni su i nisu odlučujući pri dodjeli ugovora;
 - (e) osmišljeni su u skladu s međunarodnim obvezama Unije.
5. Javni naručitelji i naručitelji obavješćuju svoje nadležno nacionalno tijelo određeno na temelju članka 48. ove Uredbe o popisu domaćih poduzeća navedenih u izjavama o sigurnosti opskrbe koje izdaju gospodarski subjekti.

6. Nadležno nacionalno tijelo određeno na temelju članka 48. ove Uredbe sastavlja provjereni popis svih domaćih poduzeća navedenih u postupcima javne nabave u državi članici. Države članice mogu djelomično ili u cijelosti razmjenjivati popise u skladu s potrebnim zahtjevima u pogledu povjerljivosti na temelju članka 50.

Članak 31.

Daljnje mjere u području javne nabave

1. Ako Komisija u kontekstu praćenja koje se provodi na temelju članka 35. utvrdi postojanje potencijalnog rizika u lancu opskrbe, može, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, izdati preporuke javnim naručiteljima i naručiteljima u pogledu opskrbe poluvodičima od strane domaćih poduzeća za postupke nabave iz članka 30. stavka 1.
2. Ako Komisija utvrdi da rizici u lancu opskrbe utvrđeni u stavku 1. i dalje postoje, može, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče i uzimajući u obzir načela nužnosti i proporcionalnosti, donijeti provedbenu odluku u kojoj se navodi za koje konkretne infrastrukture, opremu ili sustave iz članka 30. javni naručitelji i naručitelji moraju od gospodarskih subjekata zahtijevati izjavu o sigurnosti opskrbe.
3. Javni naručitelji i naručitelji mogu odlučiti da neće postaviti zahtjeve propisane provedbenom odlukom iz stavka 2. ovog članka ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) potrebne proizvode ili usluge mogu isporučiti samo određeni gospodarski subjekti za koje ne postoji razumna alternativa ili zamjena, a nepostojanje nadmetanja nije rezultat umjetnog sužavanja parametara postupka nabave;
 - (b) nisu podnesene odgovarajuće ponude ili odgovarajući zahtjevi za sudjelovanje, među ostalim kao odgovor na sličan prethodni postupak javne nabave koji je isti javni naručitelj ili naručitelj pokrenuo u dvije godine prije početka planiranog novog postupka nabave;
 - (c) uvažavanje elemenata prijavljenih u skladu s člankom 31. stavkom 2. točkom (d) zahtijevalo bi od javnog naručitelja ili naručitelja da nabavi robu, usluge ili radove uz nerazmjerne troškove ili bi dovelo do tehničke nekompatibilnosti u njihovu radu i održavanju;
 - (d) za potrebe točke (c) javni naručitelji i naručitelji mogu smatrati da su razlike u troškovima procijenjene na temelju objektivnih i transparentnih podataka koje premašuju 25 % vrijednosti ponude nerazmjerne.

Članak 32.

Rizični sektori

1. Nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče i na temelju dokaza o rizicima u lancu opskrbe Komisija može provedbenom odlukom utvrditi da su jedan ili više sektora navedenih u Prilogu V. ili Prilogu VI. ili njihovi podsektori rizični.
2. Komisija može izdati metodološke smjernice za provedbu procjena rizika za sigurnost opskrbe i preporučiti moguće mjere ublažavanja za sektore za koje je utvrđeno da su rizični. U tim se smjernicama obrađuju sljedeći elementi:

- (a) strategija nabave iz dvaju izvora, koji uključuju barem jedno domaće poduzeće;
 - (b) mapiranje lanca opskrbe na njegovu početku i kraju;
 - (c) analiza ranjivosti i osjetljivost na poremećaje u opskrbi.
3. Procjene rizika za sigurnost opskrbe iz stavka 2. ovog članka mogu zatražiti javni naručitelji ili naručitelji u postupcima nabave iz članka 30. stavka 1.
4. Ako nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče Komisija zaključi da sektor za koji je utvrđeno da je rizičan ne provodi na odgovarajući način preporučene mjere ublažavanja iz stavka 2. koje su potrebne kako bi se osigurala sigurnost opskrbe poluvodičima ili proizvodima s integriranim poluvodičima, Komisija može donijeti provedbeni akt o posebnim mjerama za ublažavanje rizika koje sektori ili podsektori moraju provesti za određene poluvodičke proizvode, odnosno mjere ublažavanja koje se odnose na:
- (a) provedbu procjene rizika;
 - (b) nabavu poluvodiča;
 - (c) nabavu iz dvaju izvora;
 - (d) stvaranje zaliha;
 - (e) diversifikaciju opskrbe poluvodičima ili povezanim komponentama.
5. Nakon donošenja provedbenog akta na temelju stavka 4. Komisija može, na temelju dokaza o otklanjanju utvrđenih rizika u lancu opskrbe i nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, ukinuti status rizičnog sektora.
6. Procjene koje provodi na temelju ovog članka Komisija temelji na dokazima, što uključuje javno dostupne informacije, informacije prikupljene na temelju zahtjeva za informacije u skladu s člankom 38. ili pojavu opetovanih poremećaja u lancu opskrbe.

POGLAVLJE IV.

Praćenje i odgovor na krizu

ODJELJAK 1.

PRAĆENJE

Članak 33.

Strateško mapiranje poluvodičkog sektora Unije

1. Komisija u suradnji s Europskim odborom za poluvodiče provodi strateško mapiranje poluvodičkog sektora Unije. Strateškim mapiranjem analiziraju se prednosti i nedostaci Unije u globalnom poluvodičkom sektoru i utvrđuju čimbenici kao što su:
- (a) ključni proizvodi i kritična infrastruktura na unutarnjim tržištima koji ovise o opskrbi poluvodičima;

- (b) glavne korisničke industrije u Uniji i njihove trenutačne i očekivane potrebe i ovisnosti, uključujući analizu mogućih rizika za sigurnost opskrbe koji su također povezani s nedovoljnim ulaganjima;
 - (c) ključni segmenti Unijina lanca opskrbe poluvodičima, uključujući projektiranje, softver za projektiranje, materijale, proizvodnu opremu, proizvodnju poluvodiča i eksternaliziran završni proizvodni postupak;
 - (d) tehnološke značajke, ovisnosti o tehnologiji i dobavljačima iz trećih zemalja te uska grla u poluvodičkom sektoru Unije, uključujući pristup ulaznim elementima;
 - (e) trenutačne i očekivane potrebe za vještinama i učinkovit pristup kvalificiranoj radnoj snazi u poluvodičkom sektoru;
 - (f) prema potrebi, mogući učinak kriznih mjera iz članaka 41., 42. i 43. na poluvodički sektor.
2. Komisija redovito izvješćuje Europski odbor za poluvodiče o ukupnim rezultatima strateškog mapiranja.
 3. Komisija na temelju ishoda strateškog mapiranja provedenog u skladu sa stavkom 1. i nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče izrađuje popis pokazatelja za rano upozoravanje. Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče redovito preispituje popis pokazatelja za rano upozoravanje.
 4. Komisija, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, razvija okvir i metodologiju za strateško mapiranje poluvodičkog sektora. Komisija prema potrebi ažurira taj okvir i metodologiju.
 5. Strateško mapiranje temelji se, prije svega, na javno i komercijalno dostupnim podacima i relevantnim informacijama poduzeća koje nisu povjerljive prirode, rezultatu sličnih analiza te evaluacijama provedenima u skladu s člankom 57. stavkom 1. Ako to nije dovoljno za izradu strateškog mapiranja u skladu sa stavkom 1. ovog članka, Komisija može izdati dobrovoljne zahtjeve za informacije akterima u lancu vrijednosti poluvodiča u Uniji nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče. Komisija se za potrebe takvih zahtjeva za informacije služi standardiziranim i sigurnim sredstvima za prikupljanje i obradu informacija iz članka 50.
 6. Sa svim informacijama prikupljenima na temelju ovog članka postupa se u skladu s obvezama povjerljivosti utvrđenima u članku 50.
 7. Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče donosi smjernice za pružanje informacija u skladu sa stavkom 5. Komisija prema potrebi ažurira te smjernice.

Članak 34.

Platforma za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima

1. Komisija osigurava uspostavu Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima („Platforma”), koja će biti digitalni blizanac lanca opskrbe poluvodičima s ciljem poboljšanja njegove transparentnosti i otpornosti. Platforma mora barem:
 - (a) prikupljati informacije o tržištu i agregirane podatke kako bi služila kao opservatorij za tržište poluvodiča;

- (b) od uključenih poduzeća prikupljati podatke u interoperabilnom formatu;
 - (c) uključenim poduzećima pružati sažete uvide o rizicima u lancu opskrbe poluvodičima i ranjivostima u lancu vrijednosti poluvodiča, pri čemu se ti uvidi ne smiju moći pripisati pojedinačnim poduzećima;
 - (d) uključiti poduzeća koja posluju u lancu opskrbe poluvodičima i korisnike poluvodiča, osobito onih iz sektora iz Priloga VI.;
 - (e) biti sposobna provesti testiranja otpornosti na stres lanca opskrbe poluvodičima;
 - (f) izdavati uključenim poduzećima rana upozorenja i smjernice za proaktivne mjere radi smanjenja rizika u lancu opskrbe poluvodičima;
 - (g) osmisliti pokazatelje za procjenu otpornosti europskog lanca opskrbe poluvodičima i prikazati ih u preglednom formatu;
 - (h) staviti na raspolaganje sigurno okruženje za obradu podataka.
- 2. U Platformi mogu sudjelovati samo domaća poduzeća.
 - 3. Pravni zastupnik Platforme bez nepotrebne odgode obavješćuje Komisiju o postojećim ili predviđenim poremećajima u lancu opskrbe poluvodičima.

Članak 35.

Praćenje i predviđanje

- 1. Komisija uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče provodi redovito praćenje lanca vrijednosti poluvodiča kako bi utvrdila čimbenike koji bi mogli narušiti ili ugroziti opskrbu poluvodičima ili trgovinu poluvodičima ili na njih negativno utjecati. Za potrebe ove Uredbe praćenje se sastoji od sljedećih aktivnosti:
 - (a) praćenje pokazatelja za rano upozoravanje utvrđenih u skladu s člankom 33.;
 - (b) praćenje, od strane država članica, integriteta aktivnosti koje provode ključni sudionici na tržištu utvrđeni u skladu s člankom 36. i izvješćivanje, od strane država članica, o događajima velikih razmjera koji bi mogli ometati redovito obavljanje takvih aktivnosti;
 - (c) utvrđivanje najbolje prakse za preventivno ublažavanje rizika i veću transparentnost u poluvodičkom sektoru.

Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče određuje učestalost praćenja na temelju potreba poluvodičkog sektora.

Komisija koordinira aktivnosti povezane s praćenjem poluvodičkog sektora na temelju informacija prikupljenih u skladu s člankom 33., člankom 34. stavkom 3. ili iz drugih izvora, kao što su međunarodni partneri.

- 2. Komisija poziva ključne sudionike na tržištu, reprezentativan skup korisnika poluvodiča iz kritičnih sektora, predstavničke organizacije lanca vrijednosti poluvodiča i druge relevantne dionike da dobrovoljno dostave informacije za potrebe provedbe aktivnosti praćenja u skladu sa stavkom 1. točkom (a).

Komisija posebnu pozornost posvećuje MSP-ovima i malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije kako bi se administrativno opterećenje koje proizlazi iz prikupljanja informacija svelo na najmanju moguću mjeru.

3. Za potrebe stavka 1. prvog podstavka točke (b) države članice mogu od ključnih sudionika na tržištu zatražiti da dobrovoljno dostave informacije ako je to potrebno i razmjerno.
4. Za potrebe stavka 3. ovog članka nadležna nacionalna tijela određena na temelju članka 48. uspostavljaju i održavaju popis kontakata svih relevantnih poduzeća koja posluju u lancu opskrbe poluvodičima s poslovnim nastanom na njihovu državnom području. Taj se popis šalje Komisiji. Komisija na raspolaganje stavlja standardizirani format za popis kontakata kako bi se osigurala interoperabilnost.
5. S informacijama dobivenima u skladu s ovim člankom postupa se u skladu s člankom 50.
6. Na temelju informacija prikupljenih u okviru aktivnosti iz stavka 1. Komisija Europskom odboru za poluvodiče dostavlja izvješće o ukupnim nalazima u obliku redovitih ažuriranja. Europski odbor za poluvodiče sastaje se kako bi procijenio rezultate praćenja. Komisija na takve sastanke poziva predstavničke organizacije poluvodičkog sektora. Prema potrebi, Komisija na takve sastanke može pozvati ključne sudionike na tržištu, korisnike poluvodiča iz kritičnih sektora, tijela ili predstavničke organizacije partnerskih trećih zemalja te stručnjake iz akademske zajednice i civilnog društva.

Članak 36.

Ključni sudionici na tržištu

Države članice u suradnji s Komisijom u skladu s člankom 35. utvrđuju ključne sudionike na tržištu u lancu opskrbe poluvodičima s poslovnim nastanom na njihovu državnom području, uzimajući u obzir sljedeće elemente:

- (a) broj poduzetnika u Uniji koji se oslanjaju na uslugu ili robu koju isporučuje sudionik na tržištu;
- (b) udio na tržištu takvih usluga ili robe koji sudionik ima na razini Unije ili svijeta;
- (c) važnost sudionika na tržištu za održavanje dostatne razine opskrbe uslugom ili robom u Uniji, uzimajući u obzir dostupnost alternativnih mogućnosti dobave te usluge ili robe;
- (d) posljedice koje poremećaj u opskrbi uslugom ili robom koju isporučuje sudionik na tržištu može imati na Unijin lanac opskrbe poluvodičima i ovisna tržišta.

ODJELJAK 2.

UPOZORENJA I PROGLAŠENJE KRIZNOG STANJA

Članak 37.

Upozorenja i preventivno djelovanje

1. Ako nadležno nacionalno tijelo određeno na temelju članka 48. postane svjesno rizika od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ima konkretne i pouzdane

informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja, o tome bez nepotrebne odgode šalje upozorenje Komisiji.

2. Ako Komisija postane svjesna rizika od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ima konkretne i pouzdane informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja, među ostalim na temelju pokazatelja za rano upozoravanje, na temelju upozorenja u skladu sa stavkom 1. ili od međunarodnih partnera, bez nepotrebne odgode poduzima sljedeća preventivna djelovanja:
 - (a) saziva izvanredni sastanak Europskog odbora za poluvodiče radi koordinacije sljedećih aktivnosti:
 - i. rasprave o ozbiljnosti poremećaja u opskrbi poluvodičima;
 - ii. rasprave o tome može li pokretanje postupka iz članka 39. biti potrebno i razmjerno;
 - iii. rasprave o tome je li primjereno, potrebno i razmjerno da države članice zajednički kupuju poluvodiče, međuproizvode ili sirovine kao preventivnu mjeru (zajednička nabava);
 - iv. pokretanja dijaloga s dionicima u lancu vrijednosti poluvodiča u cilju utvrđivanja, pripreme i moguće koordinacije preventivnih mjera;
 - v. savjetovanja Komisije o tome treba li Platformi izdati zahtjev za informacije u skladu s člankom 38.;
 - (b) u ime Unije pokreće savjetovanja ili suradnju s relevantnim trećim zemljama kako bi se za poremećaje u lancu opskrbe pronašla kooperativna rješenja, u skladu s međunarodnim obvezama, a što prema potrebi može uključivati koordinaciju u relevantnim međunarodnim forumima;
 - (c) traži od nadležnih nacionalnih tijela određenih na temelju članka 48. da procijene stanje pripravnosti ključnih sudionika na tržištu.
3. Svaku zajedničku nabavu nakon rasprava iz stavka 2. točke (a) podtočke iii. države članice provode u skladu s pravilima utvrđenima u člancima 38. i 39. Direktive 2014/24/EU i u člancima 56. i 57. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća.

Članak 38.

Preventivno prikupljanje informacija

1. Kako bi procijenila rizik od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima, Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče na izvanrednom sastanku iz članka 37. stavka 2. točke (a) može izdati zahtjeve za informacije Platformi ili pojedinačnim poduzećima koja posluju u lancu vrijednosti poluvodiča i pružaju usluge u Uniji ili nude proizvode na njezinu tržištu ako ne sudjeluju u Platformi.
2. Prije pokretanja zahtjeva za informacije Komisija može provesti dobrovoljno savjetovanje s reprezentativnim brojem relevantnih poduzeća s ciljem utvrđivanja odgovarajućeg i razmjernog sadržaja tog zahtjeva.
3. U zahtjevu za informacije koji se izdaje pojedinačnom poduzeću navodi se pravna osnova i svrha zahtjeva te on mora biti ograničen na ono što je nužno i razmjerno kad je riječ o količini podataka i učestalosti pristupa traženim podacima. U njemu se utvrđuje rok za dostavu informacija te moguće kazne za davanje netočnih,

nepotpunih ili obmanjujućih informacija u skladu s člankom 51. Podaci se prema potrebi anonimiziraju i objedinjuju. Ako je poduzeću iz Unije upućen zahtjev za informacije u skladu sa stavkom 5. ovog članka, Komisija o tom zahtjevu obavještava državu članicu u kojoj to pojedinačno poduzeće ima poslovni nastan.

4. U zahtjevu za informacije koji se izdaje pravnom zastupniku Platforme navodi se njegova pravna osnova i svrha te on mora biti ograničen na ono što je nužno i razmjerno kad je riječ o količini podataka i učestalosti pristupa traženim podacima uzimajući u obzir legitimne ciljeve Platforme. U njemu se utvrđuje rok za dostavu informacija i navode informacije o mogućim kaznama u skladu s člankom 51.
5. Vlasnici poduzeća ili njihovi zastupnici i, u slučaju pravnih osoba ili udruženja bez pravne osobnosti, osobe ovlaštene da ih zastupaju na temelju zakona ili njihovih osnivačkih akata, dostavljaju tražene informacije u ime dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća.
6. Komisija Europskom odboru za poluvodiče dostavlja sažete informacije iz odgovora na zahtjeve za informacije.
7. Pravni zastupnik Platforme ne odgovara na zahtjeve za informacije koje nije izdala Komisija, osim ako ga na to ne obvezuje pravo Unije ili nacionalno pravo.
8. S informacijama dobivenima u skladu s ovim člankom postupaju se u skladu s člankom 50.

Članak 39.

Proglašenje kriznog stanja

1. Smatra se da je nastupila poluvodička kriza ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:
 - (a) postoje ozbiljni poremećaji u lancu opskrbe poluvodičima ili ozbiljne prepreke trgovini poluvodičima unutar Unije koji uzrokuju znatne nestašice poluvodiča, međuprodukata ili sirovina ili prerađenih materijala;
 - (b) takve znatne nestašice sprečavaju opskrbu, popravak ili održavanje osnovnih proizvoda koje upotrebljavaju kritični sektori u mjeri u kojoj bi to imalo ozbiljan štetan učinak na funkcioniranje tih sektora zbog njihova utjecaja na društvo, gospodarstvo i sigurnost Unije.
2. Ako Komisija u skladu s člankom 37. stavkom 2. postane svjesna moguće poluvodičke krize, procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovog članka. Pri toj procjeni uzimaju se u obzir mogući pozitivni i negativni učinci te posljedice kriznog stanja na Unijinu industriju poluvodiča i kritične sektore. Ako ta procjena pruži konkretne i pouzdane dokaze, Komisija može nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče predložiti Vijeću da proglasi krizno stanje.
3. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, proglasiti krizno stanje provedbenim aktom. Trajanje kriznog stanja određuje se u provedbenom aktu i ne premašuje 12 mjeseci.

Komisija redovito, a u svakom slučaju svaka tri mjeseca, izvješćuje Europski odbor za poluvodiče i Europski parlament o kriznom stanju.
4. Prije isteka razdoblja na koje je proglašeno krizno stanje Komisija procjenjuje je li to stanje primjereno produljiti. Ako ta procjena pruži konkretne i pouzdane dokaze da su uvjeti za proglašenje kriznog stanja još uvijek ispunjeni, Komisija može nakon

savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče predložiti Vijeću da produlji krizno stanje.

Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, produljiti krizno stanje provedbenim aktom. Trajanje produljenja ograničeno je i određuje se u tom provedbenom aktu.

Komisija može predložiti produljenje kriznog stanja jednom ili češće ako je to propisno opravdano.

5. Tijekom kriznog stanja Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče procjenjuje primjerenost prijevremenog prekida kriznog stanja. Ako to proizlazi iz procjene, Komisija može predložiti Vijeću da prekine krizno stanje.

Vijeće može prekinuti krizno stanje provedbenim aktom.

6. Tijekom kriznog stanja Komisija na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu prema potrebi saziva izvanredne sastanke Europskog odbora za poluvodiče.

Države članice blisko surađuju s Komisijom, pravodobno izvješćuju o svim nacionalnim mjerama poduzetima u vezi s lancem opskrbe poluvodičima u okviru Europskog odbora za poluvodiče i te mjere koordiniraju.

7. Istekom razdoblja na koje je proglašeno krizno stanje ili u slučaju njegova ranijeg prekida na temelju stavka 5. ovog članka mjere poduzete u skladu s člancima 41., 42. i 43. odmah se prestaju primjenjivati.
8. Komisija ažurira mapiranje i praćenje lanaca vrijednosti poluvodiča u skladu s člancima 33. i 35. uzimajući u obzir iskustva stečena tijekom krize, najkasnije šest mjeseci nakon isteka razdoblja kriznog stanja.

ODJELJAK 3

ODGOVOR NA NESTAŠICU

Članak 40.

Paket mjera za izvanredne situacije

1. Ako se proglasi krizno stanje u skladu s člankom 39. i ako je to potrebno radi prevladavanja poluvodičke krize u Uniji, Komisija može poduzeti mjeru propisanu člancima 41., 42. i 43., u skladu s uvjetima koji su u njima utvrđeni.
2. Komisija, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, ograničava primjenu mjera iz članaka 42. i 43. na određene kritične sektore čije je funkcioniranje poremećeno ili im prijeti poremećaj zbog poluvodičke krize. Primjena mjera iz stavka 1. ovog članka mora biti razmjerna i ograničena na ono što je potrebno za otklanjanje ozbiljnih poremećaja koji utječu na kritične sektore u Uniji te mora biti u najboljem interesu Unije. U primjeni tih mjera izbjegava se nerazmjerno administrativno opterećivanje, osobito MSP-ova i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije.

3. Ako se proglaši krizno stanje u skladu s člankom 39. i ako je to potrebno radi prevladavanja poluvodičke krize u Uniji, Europski odbor za poluvodiče može:
 - (a) procijeniti primjerene i djelotvorne hitne mjere te pružati savjete o njima;
 - (b) procijeniti očekivani učinak mogućeg uvođenja zaštitnih mjera na poluvodički sektor Unije te razmotriti odgovara li stanje na tržištu znatnom nedostatku osnovnog proizvoda u skladu s Uredbom (EU) 2015/479 i mišljenje dostaviti Komisiji.
4. Komisija redovito obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svim mjerama poduzetima na temelju stavka 1. i obrazlaže svoju odluku.
5. Komisija može, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, izdati smjernice o uvođenju i primjeni hitnih mjera.

Članak 41.

Prikupljanje informacija za vrijeme kriznog stanja

1. Ako se proglaši krizno stanje u skladu s člankom 39., Komisija može od svih poduzeća koja posluju u lancu opskrbe poluvodičima zatražiti da dostave informacije o svojim proizvodnim sposobnostima, proizvodnim kapacitetima i aktualnim primarnim poremećajima. Zatražene informacije ograničene su na ono što je potrebno za procjenu prirode poluvodičke krize ili za utvrđivanje i procjenu mogućih mjera ublažavanja ili hitnih mjera na razini Unije ili nacionalnoj razini. Zahtjevi za informacije ne uključuju dostavu informacija čije bi otkrivanje bilo u suprotnosti s nacionalnim sigurnosnim interesima država članica.
2. Prije pokretanja zahtjeva za informacije Komisija može provesti dobrovoljno savjetovanje s reprezentativnim brojem relevantnih poduzeća s ciljem utvrđivanja odgovarajućeg i razmjernog sadržaja takvog zahtjeva. Komisija izrađuje zahtjev za informacije u suradnji s Europskim odborom za poluvodiče.
3. Komisija se pri pokretanju zahtjeva za informacije koristi sigurnim sredstvima, a sa svim dobivenim informacijama postupa u skladu s člankom 50. U tu svrhu nadležna nacionalna tijela određena na temelju članka 48. Komisiji dostavljaju popis kontakata sastavljen na temelju članka 35. stavka 4.

Komisija bez odgode prosljeđuje primjerak zahtjeva za informacije nadležnom nacionalnom tijelu određenom na temelju članka 48. države članice na čijem se državnom području nalazi proizvodni pogon poduzeća kojem je upućen zahtjev. Ako nadležno nacionalno tijelo to zatraži, Komisija mu prosljeđuje informacije dobivene od relevantnog poduzeća u skladu s pravom Unije.
4. U zahtjevu za informacije navodi se njegova pravna osnova, on mora biti ograničen na najmanju potrebnu mjeru i razmjernan u smislu granularnosti i količine podataka te učestalosti pristupa zatraženim podacima, u njemu se vodi računa o legitimnim ciljevima poduzeća te trošku i naporu koje iziskuje stavljanje podataka na raspolaganje te se utvrđuje rok u kojem se informacije trebaju dostaviti. U njemu se navode i sankcije predviđene u članku 51.
5. Vlasnici poduzeća ili njihovi zastupnici i, u slučaju pravnih osoba ili udruženja bez pravne osobnosti, osobe ovlaštene da ih zastupaju na temelju zakona ili njihovih osnivačkih akata, dostavljaju tražene informacije u ime dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća.

6. Ako poduzeće u odgovoru na zahtjev podnesen na temelju ovog članka dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije ili ih ne dostavi u propisanom roku, mogu mu se izreći novčane kazne u skladu s člankom 51., osim ako poduzeće ima dostatne razloge zbog kojih nije dostavilo tražene podatke.
7. Ako poduzeće iz Unije ili poduzeće kći u njegovu vlasništvu ili pod njegovom kontrolom od treće zemlje primi zahtjev za informacije o njegovim aktivnostima u području poluvodiča, Komisiji bez odlaganja dostavlja informacije koje je treća zemlja zatražila i dobila. Komisija obavješćuje Europski odbor za poluvodiče o postojanju takvog zahtjeva treće zemlje i o informacijama koje je poduzeće dostavilo.

Članak 42.

Prioritetne narudžbe

1. Ako se proglasi krizno stanje na temelju članka 39., Komisija može od europskih inicijativa za poluvodičke tehnologije i strateških projekata zahtijevati da prihvate narudžbu proizvoda relevantnih u vrijeme krize i daju joj prednost (prioritetna narudžba). Takva obveza ima prednost pred bilo kojim obvezama izvršenja na temelju privatnog ili javnog prava.
2. Ako je to primjenjivo, obveza iz stavka 1. može se nametnuti i drugim poduzećima u poluvodičkom sektoru koja su prihvatila takvu mogućnost u kontekstu primanja javne potpore.
3. Ako se na poduzeće u poluvodičkom sektoru s poslovnim nastanom u Uniji primjenjuje mjera prioritetne narudžbe treće zemlje, ono o tome obavješćuje Komisiju. Ako ta obveza ima znatan učinak na funkcioniranje određenih kritičnih sektora, Komisija može od tog poduzeća, ako je to potrebno i razmjerno, zahtijevati da prihvati narudžbe proizvoda relevantnih u vrijeme krize i da im prednost u skladu sa stavcima 5., 6. i 7.
4. Prioritetne narudžbe ograničene su na korisnike koji su korisnici poluvodiča iz kritičnih sektora ili poduzeća koja opskrbljuju kritične sektore čije su aktivnosti poremećene ili kojima prijeti poremećaj i koji, nakon što su proveli odgovarajuće mjere za ublažavanje rizika, nisu mogli izbjeći ni ublažiti učinak nestašice. Komisija od korisnika može zatražiti da o tome dostavi odgovarajuće dokaze.
5. Obveze na temelju stavaka 1., 2. i 3. ovog članka Komisija utvrđuje kao krajnju mjeru putem odluke. Komisija tu odluku donosi nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče i u skladu sa svim primjenjivim pravnim obvezama Unije, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, uključujući načela nužnosti i proporcionalnosti. U odluci se osobito vodi računa o legitimnim ciljevima dotičnog poduzeća te trošku, naporu i tehničkim prilagodbama koje iziskuje bilo kakva promjena u redosljedu proizvodnje. Komisija u odluci navodi pravnu osnovu za prioritetnu narudžbu, određuje rok u kojem se narudžba treba ispuniti i, prema potrebi, navodi proizvod i količinu te, prema potrebi, navodi sankcije propisane člankom 51. za neispunjavanje takve obveze. Prioritetna narudžba mora biti po poštenoj i razumnoj cijeni.
6. Prije izdavanja prioritetnih narudžbi u skladu sa stavkom 1. Komisija predviđenom primatelju prioritetne narudžbe daje priliku da se očituje o izvedivosti i pojedinostima narudžbe. Komisija ne izdaje prioritetnu narudžbu u sljedećim slučajevima:

- (a) ako poduzeće ne može ispuniti prioritetnu narudžbu zbog nedovoljne proizvodne sposobnosti ili nedovoljnog proizvodnog kapaciteta ili iz tehničkih razloga, čak ni uz povlašteni tretman narudžbe;
 - (b) ako bi prihvaćanje narudžbe poduzeću predstavljalo nerazumno ekonomsko opterećenje te bi mu prouzročilo posebne poteškoće, uključujući znatne rizike povezane s kontinuitetom poslovanja.
7. Ako je poduzeće obvezno prihvatiti prioritetnu narudžbu i dati joj prednost, ono nije odgovorno ni za kakvo kršenje ugovornih obveza koje je potrebno za ispunjenje prioritetnih narudžbi. Ugovorna odgovornost isključuje se samo u mjeri u kojoj je kršenje ugovornih obveza bilo potrebno za poštovanje propisanog davanja prednosti.
8. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju praktični i operativni aranžmani za funkcioniranje prioritetnih narudžbi. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 55. stavka 6.

Članak 43.

Zajednička nabava

1. Ako se proglašiti krizno stanje na temelju članka 39., Komisija može, na zahtjev dviju ili više država članica, djelovati kao središnje tijelo za nabavu u ime svih država članica koje su voljne sudjelovati („država članica sudionica”) u javnoj nabavi proizvoda relevantnih u vrijeme krize za kritične sektore („zajednička nabava”). Sudjelovanjem u zajedničkoj nabavi ne dovode se u pitanje drugi postupci nabave. U zahtjevu za zajedničku nabavu navode se razlozi na kojima se temelji i upotrebljava se isključivo za rješavanje poremećaja u lancu opskrbe poluvodiča koji dovode do krize.
2. Komisija procjenjuje korisnost, nužnost i proporcionalnost zahtjeva, uzimajući u obzir stajališta Europskog odbora za poluvodiče. Ako Komisija ne namjerava postupiti u skladu sa zahtjevom, o tome obavješćuje dotične države članice i Europski odbor za poluvodiče te obrazlaže odbijanje.
3. Komisija sastavlja prijedlog sporazuma koji potpisuju države članice sudionice. Takvim se sporazumom detaljno organizira zajednička nabava iz stavka 1., uključujući razloge za upotrebu mehanizma zajedničke nabave i obveze koje treba preuzeti, te se utvrđuje mandat Komisije da djeluje u ime država članica sudionica.
4. Komisija provodi nabavu na temelju ove Uredbe u skladu s pravilima o njezinoj nabavi iz Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Komisija može imati mogućnost i odgovornost da u ime svih država članica sudionica sklapa ugovore s gospodarskim subjektima, uključujući pojedinačne proizvođače proizvoda relevantnih u vrijeme krize, o kupnji takvih proizvoda ili o financiranju proizvodnje ili razvoja takvih proizvoda u zamjenu za pravo prioriteta u odnosu na rezultat.
5. Ako nabava proizvoda relevantnih u vrijeme krize uključuje financiranje iz proračuna Unije, u posebnim se sporazumima s gospodarskim subjektima mogu utvrditi posebni uvjeti.
6. Komisija provodi postupke nabave i sklapa ugovore s gospodarskim subjektima u ime država članica sudionica. Komisija poziva države članice sudionice da imenuju predstavnike za sudjelovanje u pripremi postupaka nabave. Uvođenje, upotreba ili

preprodaja kupljenih proizvoda ostaju u nadležnosti država članica sudionica, u skladu sa sporazumom iz stavka 3.

7. Provedbom zajedničke nabave u skladu s ovim člankom ne dovode se u pitanje drugi instrumenti propisani Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509.

POGLAVLJE V.

Upravljanje

ODJELJAK 1.

EUROPSKI ODBOR ZA POLUVODIČE

Članak 44.

Zadaje Europskog odbora za poluvodiče

1. Europski odbor za poluvodiče pomaže Komisiji u pitanjima politike Unije u području poluvodiča, prije svega:
 - (a) savjetovanjem odbora javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove o inicijativi Čipovi za Europu 2.0;
 - (b) savjetovanjem Komisije o strateškim tehnološkim područjima u lancu vrijednosti poluvodiča;
 - (c) savjetovanjem Komisije pri ocjenjivanju zahtjeva za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte;
 - (d) sudjelovanjem u strukturiranom dijalogu s Upravljačkim odborom Industrijskog saveza za poluvodiče kako bi se definirala zajednička strategija o poluvodičima;
 - (e) razmjenom stajališta s Komisijom o napretku provedbe planova ulaganja za regije izvrsnosti za poluvodiče;
 - (f) razmjenom stajališta s Komisijom o tome kako u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom te uz odgovarajuće sudjelovanje dionika na najbolji način osigurati djelotvornu zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva, povjerljivih informacija i poslovnih tajni u vezi s poluvodičkim sektorom;
 - (g) razmatranjem i pripremanjem utvrđivanja specifičnih sektora i tehnologija s potencijalno visokim društvenim učinkom ili učinkom na okoliš ili važnosti za sigurnost, zbog čega je potrebno certificiranje zelenih, pouzdanih i sigurnih proizvoda;
 - (h) rješavanjem pitanja povezanih sa strateškim mapiranjem, praćenjem, upozoravanjem i preventivnim djelovanjem te odgovorom na krizu;
 - (i) savjetovanjem o instrumentima za krizno stanje iz članaka od 40. do 43.;

- (j) pružanjem savjeta i preporuka o dosljednoj provedbi ove Uredbe, olakšavanjem suradnje među državama članicama i razmjenom informacija o pitanjima povezanim s ovom Uredbom;
 - (k) savjetovanjem Komisije u pitanjima međunarodne suradnje u vezi s poluvodičima.
2. Odbor savjetuje i obavješćuje Komisiju o prioritetima država članica u poluvodičkom sektoru, osobito redovitom dostavom ažuriranih izvješća o:
- (a) nacionalnim politikama u području poluvodiča;
 - (b) relevantnim javnim i privatnim ulaganjima na području država članica koje predstavljaju;
 - (c) međunarodnim obvezama, među ostalim kad je riječ o istraživanju i razvoju, inovacijama i programima razmjene vještina s trećim zemljama.
3. Europski odbor za poluvodiče prema potrebi osigurava koordinaciju, suradnju i razmjenu informacija s relevantnim strukturama za odgovor na krizu i pripravnost na krizu uspostavljenima na temelju prava Unije.

Članak 45.

Ustroj Europskog odbora za poluvodiče

1. Europski odbor za poluvodiče sastoji se od predstavnika svih država članica. Predsjednik Europskog odbora za poluvodiče je predstavnik Komisije.
2. Svaka država članica imenuje predstavnika na visokoj razini u Europski odbor za poluvodiče. Ako je to relevantno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica može imati više od jednog predstavnika u vezi s različitim zadaćama Europskog odbora za poluvodiče. Svaki član Europskog odbora za poluvodiče ima zamjenika. Samo države članice imaju pravo glasa. Svaka država članica ima samo jedan glas bez obzira na broj predstavnika.
3. Predsjednik može osnovati stalne ili privremene podskupine za potrebe razmatranja određenih pitanja.

Prema potrebi, predsjednik poziva predstavničke organizacije lanca vrijednosti poluvodiča, Upravni odbor Industrijskog saveza za poluvodiče i njegove relevantne radne skupine, sindikate i korisnike poluvodiča na razini Unije da doprinesu radu takvih podskupina kao promatrači.

Članak 46.

Rad Europskog odbora za poluvodiče

1. Europski odbor za poluvodiče održava redovite sastanke najmanje jedanput na godinu. Može održavati izvanredne sastanke na zahtjev Komisije ili države članice i kako je navedeno u člancima 37. i 39.
2. Europski odbor za poluvodiče održava zasebne sastanke za zadaće iz članka 44. stavka 1.

3. Predsjednik saziva sastanke i priprema dnevni red u skladu sa zadaćama Europskog odbora za poluvodiče na temelju ove Uredbe i njegovim poslovníkom.
Komisija pruža administrativnu i analitičku potporu aktivnostima Europskog odbora za poluvodiče u skladu s člankom 44.
4. Prema potrebi, predsjednik uključuje predstavničke organizacije poluvodičkog sektora i poziva stručnjake s posebnim stručnim znanjem u tom području, među ostalim iz organizacija dionika kao što je Mreža europskih regija izvrsnosti za poluvodiče, te imenuje promatrače da sudjeluju na sastancima, među ostalim na prijedlog članova. Predsjednik može olakšavati interakciju između Europskog odbora za poluvodiče i drugih tijela, ureda, agencija te stručnih i savjetodavnih skupina Unije, uključujući Industrijski savez za poluvodiče. Predsjednik osigurava da se Upravljački odbor Industrijskog saveza za poluvodiče pozove barem jednom godišnje kako bi predstavio novosti i sudjelovao u raspravi o relevantnim aspektima europskog strateškog pristupa poluvodičima.
5. Predsjednik poziva predstavnika Europskog parlamenta kao stalnog promatrača u Europskom odboru za poluvodiče, osobito na sastanke koji se odnose na poglavlje IV. o praćenju i odgovoru na krizu. Predsjednik osigurava da na sastancima Europskog odbora za poluvodiče koji se odnose na poglavlje IV. o praćenju i odgovoru na krizu kao promatrači sudjeluju relevantne druge institucije i tijela Unije.
Promatrači i stručnjaci nemaju pravo glasa i ne sudjeluju u formuliranju mišljenja, preporuka ili savjeta Europskog odbora za poluvodiče i njegovih podskupina. Prema potrebi, Europski odbor za poluvodiče može pozvati te promatrače i stručnjake da daju svoj doprinos u obliku informacija i uvida.
6. Europski odbor za poluvodiče poduzima mjere potrebne kako bi se zajamčilo sigurno postupanje s povjerljivim informacijama i njihova sigurna obrada u skladu s člankom 50.

Članak 47.

Međunarodna suradnja i strateška partnerstva u području poluvodiča

1. Europski odbor za poluvodiče savjetuje Komisiju u pitanjima koja se tiču međunarodne suradnje u vezi s poluvodičima. Europski odbor za poluvodiče u tu svrhu redovito raspravlja o sljedećem:
 - (a) opsegu u kojem međunarodna suradnja Unije u području poluvodiča, među ostalim strateška partnerstva u tom području, doprinosi:
 - poboljšanju nezamjenjivosti, otpornosti i napretka Unije;
 - poboljšanju suradnje u lancu vrijednosti poluvodiča između Unije i međunarodnih partnera, među ostalim u području istraživanja i razvoja;
 - pronalaženju rješenja za nedostatak i neusklađenost znanja i vještina privlačenjem, mobiliziranjem i zadržavanjem novih talenata u Uniji;
 - (b) dosljednosti i potencijalnim sinergijama između bilateralne suradnje država članica s relevantnim međunarodnim partnerima i djelovanja u kontekstu međunarodne suradnje u području poluvodiča, uključujući strateška partnerstva u području poluvodiča;

- (c) kojim međunarodnim partnerima treba dati prednost pri sklapanju strateških partnerstava u području poluvodiča vodeći računa o sljedećim kriterijima:
- potencijalnom doprinosu sigurnosti opskrbe, nezamjenjivosti, otpornosti i napretku vodeći pritom računa o partnerovim potencijalnim kapacitetima povezanim s poluvodičima, diversifikaciji i ovisnostima;
 - jamči li partnerov regulatorni okvir praćenje i smanjenje utjecaja na okoliš, primjenu društveno odgovornih praksi, primjenu transparentnih poslovnih praksi i sprečavanje štetnih učinaka na pravilno funkcioniranje javne uprave i vladavinu prava;
 - postoje li već sporazumi o suradnji između treće zemlje ili državnog područja i Unije i, za tržišta u nastajanju i gospodarstva u razvoju, potencijal za provedbu projekata ulaganja u okviru strategije Global Gateway⁷².
 - osigurava li partnerov regulatorni okvir ili relevantni primjenjivi okvir primjenu kontrole izvoza tehnologije koja bi mogla ograničiti pristup robi i tehnologijama potrebnima za dizajn, razvoj, proizvodnju ili upotrebu robe u EU-u ili izvoz robe i tehnologije dizajnirane, razvijene ili proizvedene u EU-u.
2. Komisija omogućuje i potiče suradnju Europskog odbora za poluvodiče s drugim relevantnim forumima za koordinaciju, uključujući one uspostavljene u okviru strategije Global Gateway⁷³.
3. Države članice osiguravaju usklađenost svoje bilateralne suradnje s međunarodnim partnerima i međunarodne suradnje Unije u području poluvodiča, među ostalim kad je riječ o neobvezujućim strateškim partnerstvima. Također pomažu Komisiji pri provedbi mjera suradnje utvrđenih u okviru međunarodne suradnje Unije u području poluvodiča, uključujući strateška partnerstva u području poluvodiča.

ODJELJAK 2.

NADLEŽNA NACIONALNA TIJELA

Članak 48.

Određivanje nadležnih nacionalnih tijela i nacionalnih jedinstvenih kontaktnih točaka

1. Svaka država članica određuje jedno ili više nadležnih nacionalnih tijela za potrebe osiguravanja primjene i provedbe ove Uredbe na nacionalnoj razini.
2. Ako država članica odredi više nadležnih nacionalnih tijela, ona jasno utvrđuje odgovornost dotičnih tijela i osigurava da ta tijela djelotvorno i učinkovito surađuju u

⁷² Europska komisija: Glavna uprava za međunarodna partnerstva, Strategija Global Gateway, Ured za publikacije Europske unije, 2025., <https://data.europa.eu/doi/10.2841/5607451>.

⁷³ Europska komisija: Glavna uprava za međunarodna partnerstva, Strategija Global Gateway, Ured za publikacije Europske unije, 2025., <https://data.europa.eu/doi/10.2841/5607451>.

ispunjavanju svojih zadaća na temelju ove Uredbe, među ostalim u pogledu određivanja i aktivnosti nacionalne jedinstvene kontaktne točke iz stavka 3.

3. Svaka država članica određuje jednu nacionalnu jedinstvenu kontaktnu točku, koja obavlja funkciju povezivanja kako bi se osigurala prekogranična suradnja s nadležnim nacionalnim tijelima drugih država članica, s Komisijom te Europskim odborom za poluvodiče. Ako određena država članica odredi samo jedno nadležno nacionalno tijelo, to nadležno nacionalno tijelo ujedno je i nacionalna jedinstvena kontaktna točka.
4. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o određivanju nadležnog nacionalnog tijela ili više nadležnih nacionalnih tijela te o određivanju nacionalne jedinstvene kontaktne točke, uključujući njihove točne zadaće i odgovornosti u skladu s ovom Uredbom, njihove podatke za kontakt te sve naknadne izmjene tih informacija. Nacionalna jedinstvena kontaktna točka Komisiji dostavlja zajedničku e-adresu.
5. Države članice osiguravaju da nadležna nacionalna tijela, uključujući određenu nacionalnu jedinstvenu kontaktnu točku, svoje ovlasti izvršavaju nepristrano, transparentno i pravodobno te da im se daju ovlasti i odgovarajući tehnički, financijski i ljudski resursi za ispunjavanje zadaća na temelju ove Uredbe.
6. Države članice osiguravaju da se nadležna nacionalna tijela, kad god je to primjereno i u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, savjetuju i surađuju s drugim relevantnim nacionalnim tijelima te s relevantnim zainteresiranim stranama.

Komisija olakšava razmjenu iskustava između nadležnih nacionalnih tijela.

ODJELJAK 3

INDUSTRIJSKI SAVEZ

Članak 49.

Industrijski savez za poluvodiče

1. Uspostavlja se Industrijski savez za poluvodiče („Savez”).
2. Savez okuplja relevantne dionike kako bi Komisiji i državama članicama pomagao u pitanjima koja su relevantna za industriju poluvodiča Unije, a uključuju:
 - (f) postojeće tržišne i industrijske trendove;
 - (g) kapacitete Unije u području projektiranja i proizvodnje poluvodiča;
 - (h) nove poluvodičke tehnologije i njihov utjecaj;
 - (i) utvrđivanje prednosti i slabosti industrije Unije i savjete za postupanje s njima;
 - (j) strategije za ubrzavanje industrijalizacije inovacija;
 - (k) geopolitička zbivanja koja utječu na industriju;
 - (l) povećanje globalne konkurentnosti Unije;
 - (m) doprinos funkcioniranju akceleratorâ potražnje;
 - (n) doprinos funkcioniranju Foruma za potražnju.

3. Članovi Saveza su predstavnici lanca vrijednosti poluvodiča Unije i uključuju poduzeća, *start-up* poduzeća, organizacije za istraživanja i tehnologiju te korisničke sektore, a ispunjavaju sljedeće kriterije:
 - (a) imaju dokazano iskustvo, znanje i kapacitete u području poluvodiča;
 - (b) doprinose ili su spremni doprinijeti sigurnosti opskrbe Unije poluvodičima;
 - (c) izgradili su ili su spremni izgraditi znatnu prisutnost na tržištu Unije.
4. Komisija imenuje članove Saveza u skladu s kriterijima iz stavka 4.
5. Predsjednik Saveza je predstavnik Komisije.
6. Savez najmanje jedanput godišnje održava opću skupštinu. Može održavati izvanredne sastanke na zahtjev predsjednika Saveza ili bilo kojeg člana Upravljačkog odbora, podložno suglasnosti predsjednika.
7. Predsjednik saziva sastanke i priprema dnevni red na temelju poslovnika i zadaća Saveza u skladu s ovom Uredbom.
8. Komisija uspostavlja Upravljački odbor Saveza. Upravljački odbor najmanje jedanput godišnje sudjeluje u strateškom dijalogu s Europskim odborom za poluvodiče kako je utvrđeno u članku 44.
9. Predsjednik Saveza ili Upravljački odbor, podložno suglasnosti predsjednika, mogu uspostaviti stalne ili privremene radne skupine u svrhu razmatranja određenih pitanja.

Poglavlje VI.

Povjerljivost i sankcije

Članak 50.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene tijekom provedbe ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom.
2. Informacije koje nisu povjerljive prirode prikupljene na temelju ove Uredbe dostavljaju se nacionalnim tijelima nadležnima za statistiku i Eurostatu u svrhu izrade statistike u skladu s Uredbom (EU) 2024/3018 Europskog parlamenta i Vijeća.
3. Informacije dobivene u skladu s člancima 14., 33., 35., 38., 41. i 46. podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne i uživaju zaštitu koja im je dodijeljena pravilima koja se primjenjuju na institucije Unije i relevantnim nacionalnim pravom, uključujući aktiviranje odredaba koje se primjenjuju na kršenje tih pravila.
4. Komisija i nadležna nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, službenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija i podataka prikupljenih pri obavljanju svojih zadaća na način kojim se posebno štite prava intelektualnog vlasništva i poslovno osjetljive informacije ili poslovne tajne. Ta se obveza primjenjuje na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i

druge sudionike koji prisustvuju sastancima Europskog odbora za poluvodiče u skladu s člankom 44. te na članove Odbora za poluvodiče u skladu s člankom 56. stavkom 1.

5. Komisija osigurava standardizirana i sigurna sredstva za prikupljanje, obradu i pohranu informacija dobivenih u skladu s ovom Uredbom.
6. Komisija i države članice mogu, prema potrebi, razmjenjivati informacije dobivene u skladu s člancima 35., 38. i 39. s nadležnim tijelima trećih zemalja s kojima su se dogovorile o bilateralnim ili multilateralnim aranžmanima u pogledu povjerljivosti, ali isključivo u zbirnom obliku koji sprečava objavljivanje bilo kakvih zaključaka o specifičnoj situaciji trgovačkog društva u državi članici kako bi se osigurala odgovarajuća razina povjerljivosti. Prije nego što se Komisija ili države članice uključe u bilo kakvu razmjenu informacija, one obavješćuju Europski odbor za poluvodiče o informacijama koje se namjeravaju podijeliti i relevantnom aranžmanu u pogledu povjerljivosti.

Pri razmjeni informacija s nadležnim tijelima trećih zemalja Komisija određuje i koristi jedinstvenu kontaktnu točku u Uniji kako bi olakšala prijenos takvih informacija ili podataka na povjerljiv način u skladu s relevantnim postupcima Komisije.

7. Komisija može donijeti provedbene akte, prema potrebi na temelju iskustva stečenog u prikupljanju informacija, kako bi utvrdila praktične aranžmane za postupanje s povjerljivim informacijama u kontekstu razmjene informacija u skladu s ovom Uredbom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 56. stavka 2.

Članak 51.

Sankcije

1. Ako to smatra potrebnim i razmjernim, Komisija može donijeti odluku kojom:
 - (a) izriče novčane kazne ako određeno poduzeće, kao odgovor na zahtjev podnesen na temelju članka 38. ili 41., namjerno ili krajnjom nepažnjom dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije, ili ako ih ne dostavi u propisanom roku;
 - (b) izriče novčane kazne ako određeno poduzeće namjerno ili krajnjom nepažnjom ne ispuni obvezu obavješćivanja Komisije o obvezi prema trećoj zemlji u skladu s člankom 38. stavkom 8., člankom 41. stavkom 7. i člankom 42. stavkom 3.;
 - (c) izriče periodične penale ako određeno poduzeće namjerno ili krajnjom nepažnjom ne ispuni obvezu davanja prednosti proizvodnji proizvoda relevantnih u vrijeme krize u skladu s člankom 42.
2. Prije donošenja odluke na temelju stavka 1. ovog članka Komisija poduzećima pruža mogućnost da se očituju u skladu s člankom 54. U obzir uzima sve propisno opravdane razloge koje su takva poduzeća iznijela kako bi se utvrdilo smatraju li se novčane kazne ili periodični penali potrebnima i razmjernima.
3. Novčane kazne izrečene u slučajevima iz stavka 1. točke (a) ne smiju biti veće od 300 000 EUR.

Novčane kazne izrečene u slučajevima iz stavka 1. točke (b) ne smiju biti veće od 150 000 EUR.

Ako je dotično poduzeće MSP, izrečene novčane kazne ne smiju biti veće od 50 000 EUR.

4. Periodični penali izrečeni u slučaju iz stavka 1. točke (c) ne smiju biti veći od 1,5 % tekućeg dnevnog prometa za svaki radni dan neispunjavanja obveze u skladu s člankom 43., računajući od datuma utvrđenog u odluci kojom je izdana prioriteta narudžba.

Ako je dotično poduzeće MSP, izrečeni periodični penali ne smiju biti veći od 0,5 % tekućeg dnevnog prometa.

5. Pri određivanju iznosa novčane kazne ili periodičnog penala Komisija u obzir uzima prirodu, težinu i trajanje povrede, među ostalim u slučajevima neispunjavanja obveze prihvaćanja prioriteta narudžbe i davanja prednosti toj narudžbi, utvrđene u članku 43., i to je li poduzeće djelomično postupilo u skladu s prioriteta narudžbom, uzimajući u obzir načela proporcionalnosti i primjerenosti.
6. Ako poduzeće ispuni zahtjeve radi čijeg je izvršavanja izrečen periodični penal, Komisija može odrediti niži konačni iznos periodičnog penala nego što je predviđeno na temelju prvobitne odluke.
7. Sud ima neograničenu nadležnost da ispita odluke kojima je Komisija odredila novčanu kaznu ili periodični penal. On može ukinuti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili periodični penal.

Članak 52.

Rok zastare za izricanje sankcija

1. Na ovlasti dodijeljene Komisiji člankom 51. primjenjuju se sljedeći rokovi zastare:
 - (a) dvije godine za povrede odredaba o zahtjevima za informacije u skladu s člankom 38. ili 41.;
 - (b) dvije godine za povrede odredaba o obvezi obavješćivanja u skladu s člankom 38. stavkom 8., člankom 41. stavkom 7. i člankom 42. stavkom 3.;
 - (c) tri godine za povrede odredaba o obvezi davanja prednosti proizvodnji proizvoda relevantnih u vrijeme krize u skladu s člankom 42.
2. Rokovi zastare iz stavka 1. počinju teći na dan počinjenja povrede. U slučaju kontinuiranih ili ponavljanih povreda rokovi zastare počinju teći na dan počinjenja zadnje povrede.
3. Zastara se prekida svakim djelovanjem koje poduzmu Komisija ili nadležna nacionalna tijela država članica radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom.
4. Prekid zastare primjenjuje se na sve stranke koje se smatraju odgovornima za sudjelovanje u povredi.
5. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova. Međutim, rok zastare istječe najkasnije na dan kad protekne razdoblje koje je dvostruko dulje od roka zastare i u kojem Komisija nije izrekla novčanu kaznu ili periodični penal. To se razdoblje produljuje za onoliko vremena koliko je trajao zastoj zastare jer je odluka Komisije predmet postupka pred Sudom.

Članak 53.

Rok zastare za izvršenje sankcija

1. Ovlasti Komisije za izvršenje odluka donesenih u skladu s člankom 51. podliježu roku zastare od tri godine.
2. Zastara počinje teći na dan konačnosti odluke.
3. Zastara izvršenja novčanih kazni i periodičnih penala prekida se:
 - (a) obaviješću o odluci o izmjeni prvobitno utvrđenog iznosa novčane kazne ili periodičnog penala ili o odbijanju zahtjeva za izmjenju;
 - (b) svakim djelovanjem Komisije ili države članice na zahtjev Komisije u cilju izvršenja plaćanja novčane kazne ili periodičnog penala.
4. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova.
5. Rok zastare za izvršenje novčanih kazni i periodičnih penala suspendira se sve dok:
 - (a) traje dopušteno vrijeme plaćanja;
 - (b) je izvršenje plaćanja suspendirano na temelju odluke Suda Europske unije.

Članak 54.

Pravo na očitovanje prije izricanja sankcija

1. Prije donošenja odluke u skladu s člankom 51. Komisija dotičnom poduzeću daje priliku da se očituje o:
 - (a) preliminarim nalazima Komisije, među ostalim o svim pitanjima o kojima je Komisija iznijela prigovore;
 - (b) mjerama koje Komisija namjerava poduzeti s obzirom na preliminarne nalaze iz točke (a).
2. Dotična poduzeća mogu dostaviti svoje primjedbe na preliminarne nalaze Komisije u skladu sa stavkom 1. točkom (a) u roku koji je Komisija odredila u svojim preliminarim nalazima, a koji ne smije biti kraći od 14 dana.
3. Komisija svoje odluke temelji isključivo na prigovorima o kojima su se dotična poduzeća mogla očitovati.
4. U svim postupcima u potpunosti se poštuje pravo dotičnog poduzeća na obranu. Dotično poduzeće ima pravo na uvid u spis Komisije u skladu s uvjetima dogovorenog otkrivanja informacija, podložno legitimnom interesu poduzeća u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo na uvid u spis ne odnosi se na povjerljive informacije i interne dokumente Komisije ili tijela država članica. Pravo na uvid osobito se ne odnosi na korespondenciju između Komisije i tijela država članica. Odredbe ovog stavka ni na koji način ne sprečavaju Komisiju da otkrije i upotrijebi informacije koje su potrebne kako bi dokazala povredu.

POGLAVLJE VII.

Delegiranje ovlasti i postupak odbora

Članak 55.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. i članka 17. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum stupanja na snagu].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 12. i članka 17. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 12. ili članka 17. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 56.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor („Odbor za poluvodiče”). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

POGLAVLJE VIII.

Završne odredbe

Članak 57.

Evaluacija i preispitivanje

1. Najkasnije do [Ured za publikacije: unijeti datum četiri godine nakon datuma stupanja na snagu] i svake četiri godine nakon toga Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o evaluaciji i preispitivanju ove Uredbe. Ta se izvješća objavljuju.
2. Za potrebe evaluacije i preispitivanja ove Uredbe Europski odbor za poluvodiče, države članice i nadležna nacionalna tijela Komisiji na njezin zahtjev dostavljaju informacije.
3. Pri provedbi evaluacije i preispitivanja ove Uredbe Komisija uzima u obzir stajališta i zaključke Europskog odbora za poluvodiče, Europskog parlamenta, Vijeća i drugih relevantnih tijela ili izvora.

Članak 58.

Stavljanje izvan snage

1. Uredba (EU) 2023/1781 stavlja se izvan snage. 2. Upućivanja na Uredbu (EU) 2023/1781 smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga VII.

Članak 59.

Prijelazne odredbe

1. Uredba (EU) 2023/1781 i dalje se primjenjuje na integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom iz članka 13. i 14 te uredbe kojima je na temelju članka 15. stavka 3. te uredbe priznat takav status, i to u razdoblju trajanja tog statusa ili razdoblju primjenjivom u skladu s člankom 15. stavkom 8. drugom rečenicom te uredbe.

Članak 60.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi.....	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o okviru mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2023/1781 (Akt o čipovima 2)

1.2. Predmetna područja politike

Novi plan za održiv napredak i konkurentnost Europe

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

Akt o čipovima 2.0 ima dva glavna cilja kako su navedena u obrazloženju.

1. Povećati konkurentnost europskog lanca vrijednosti poluvodiča kako bi se poboljšala njegova tehnološka suverenost i otpornost, i to bržim uvođenjem istraživanja i inovacija, osiguravanjem sigurnosti opskrbe i smanjenjem strateških ovisnosti u najsuvremenijim i zrelim poluvodičkim tehnologijama.

2. Poboljšati pripravnost na krizu kako bi se postigla sigurnost opskrbe EU-a povećanjem otpornosti europskog lanca opskrbe poluvodičima i zaštitom gospodarske sigurnosti EU-a.

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br. 1

Povećati kapacitet, sigurnost opskrbe i konkurentnost industrije poluvodiča EU-a u cijelom lancu opskrbe, uključujući najsuvremenije čipove za umjetnu inteligenciju.

Specifični cilj br. 2

Razviti snažno korisničko tržište u svim ključnim industrijskim sektorima.

Specifični cilj br. 3

Povećati obavještajne kapacitete za pripravnost i odgovor na krize.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Unijinoj industriji poluvodiča trebala bi pomoći potpora razvoju tehnoloških kapaciteta velikih razmjera u području najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija i poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije koje će povećati mogućnosti Unije u naprednom projektiranju, integraciji sustava i proizvodnji čipova. Industriji bi također trebali pomoći strateški projekti u području projektiranja i proizvodnje. Za postrojenja za proizvodnju poluvodiča unaprijedit će se djelotvornost postupaka izdavanja dozvola.

Korisnici poluvodiča u svim sektorima u Uniji trebali bi ostvariti prednosti od veće sigurnosti opskrbe poluvodičima bez poremećaja i poticanja bližih odnosa s industrijom poluvodiča. Osim toga, veća sigurnost opskrbe poluvodičima trebala bi imati prednosti i za kritične sektore.

Krajnjim korisnicima proizvoda s poluvodičima trebala bi ići u prilog veća sigurnost opskrbe uz privlačnije tržišne cijene.

Poboljšat će se konkurentnost europskog ekosustava poluvodiča.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Pokazatelji uspješnosti ponajprije su relevantni za inicijativu Čipovi za Europu 2.0. U Prilogu III. navedene su prve verzije mjerljivih pokazatelja za praćenje provedbe i izvješćivanje o napretku u ostvarenju općih ciljeva inicijative Čipovi za Europu 2.0.

1. Ukupni priljevi izravnih stranih ulaganja u EU povezani s poluvodičima.
2. Kvalificirana radna snaga u području poluvodiča i fotonike, uključujući radnu snagu osposobljenu/prekvalificiranu u okviru inicijativa nacionalnih centara kompetentnosti za čipove.
3. Javna potpora *start-up* i *scale-up* poduzećima.
4. Financiranje *scale-up* poduzeća privatnim vlasničkim kapitalom i poduzetničkim kapitalom.

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- ☒ novo djelovanje
- ☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja⁷⁴
- ☒ produljenje postojećeg djelovanja
- ☐ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. *Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative*

Uredba bi se trebala početi u potpunosti primjenjivati ubrzo nakon donošenja, tj. od sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Uredba se temelji na odredbama postojeće Uredbe (EU) 2023/1781 (Akt o čipovima).

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Ciljevi jačanja kapaciteta EU-a u području projektiranja i proizvodnje poluvodiča te poboljšanja pripravnosti na krize mogu se učinkovitije ostvariti na razini Unije jer razmjernost i sustavna priroda prepreka premašuju kapacitete pojedinačnih država

⁷⁴

U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

članica koje djeluju same. Pri koordinaciji ulaganja u velika proizvodna postrojenja, zajedničku infrastrukturu za istraživanje i razvoj te prekogranične sustave ranog upozoravanja i praćenja ostvaruje se znatna ekonomija razmjera, što znači da se djelovanjem na razini EU-a mogu učinkovitije objediniti resursi, smanjiti udvostručivanje i postići rezultati nego rascjepkanim nacionalnim mjerama. Mjere kao što su povećanje proizvodnih kapaciteta, ubrzavanje izdavanja dozvola, prioritetne narudžbe i zajednička nabava imaju za cilj osigurati dosljedan odgovor na buduće krize.

Zajednički okvir također donosi jasne prednosti jer razne nacionalne poticaje, protokole odgovora na krize i izvješćivanje zamjenjuje zajedničkim pristupom kojim se osigurava dosljednost, smanjuje administrativno opterećenje i izbjegavaju utrke za subvencijama ili neusklađeni regulatorni zahtjevi. Funkcioniranje unutarnjeg tržišta poboljšava se jer se koordiniranim djelovanjem EU-a smanjuje narušavanje, osigurava pošteno tržišno natjecanje da bi se privukli projekti u području poluvodiča, olakšava neometano kretanje kritičnih ulaznih elemenata i čipova i jača otpornost prekograničnih lanaca opskrbe koji ovise o neometanoj integraciji u svim državama članicama.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Iz evaluacije postojeće Uredbe o čipovima proizlazi nekoliko zaključaka⁷⁵. Prvo, da bi se inovacija pretočila u industrijski kapacitet potrebni su mehanizmi politike čija je izričita svrha povezati infrastrukture pilot-linija s ulaganjima u proizvodnju. Iako su zahvaljujući Uredbi o čipovima osnovana vrhunska postrojenja za istraživanje i validaciju, iskustvo je pokazalo da sama tehnološka sposobnost ne dovodi automatski do proizvodnje tržišnih razmjera. Budućim inicijativama pomogli bi tranzicijski mehanizmi koji sustavnije olakšavaju prelazak s pilot-linija na industrijsko uvođenje.

Drugo, instrumenti industrijske politike trebali bi biti inherentno usmjereni na potražnju. U evaluaciji je istaknuto da ulaganje samo na strani ponude ne dovodi nužno do povećanja razmjera ili konkurentnosti ako nema stabilnog prihvatanja na tržištu. Instrumente koji potiču uvođenje stoga bi trebale pratiti mjere za povećanje potražnje, kao što su koordinacija nabave ili poticaji za potrošnju.

Treće, pristup financiranju mora ostati središnja točka industrijske politike. Evaluacija je pokazala da je zahvaljujući okviru za prve inicijative svoje vrste povećana pravna sigurnost za velika ulaganja, međutim dionici se i dalje suočavaju s kašnjenjima zbog pravila o državnim potporama, dugotrajnih postupaka obavješćivanja i nesigurnosti na razini projekata. Poduzetnička ulaganja u kasnijoj fazi i ograničenja institucionalnih ulaganja slične su prepreke financiranju ekspanzije. Ti čimbenici oslabljuju europsku konkurentnost i usporavaju rast poduzeća koja su konkurentna na globalnoj razini.

Naposljetku, pripravnost na krize ovisi o visokokvalitetnom sustavu obavješćivanja. Evaluacija je pokazala da učinkovito praćenje zahtijeva vidljivost najnovijih podataka iz cijelog lanca vrijednosti koji osim proizvodnje obuhvaćaju i materijale, pakiranje, alate za projektiranje i korisnike na kraju lanca opskrbe. U budućim bi se okvirima veća važnost mogla pridati boljem prikupljanju podataka, zajedničkoj podatkovnoj infrastrukturi i integriranom izvješćivanju kako bi se omogućilo pravovremeno otkrivanje rizika i koordinirani odgovori.

⁷⁵

Radni dokument službi Komisije

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Da bi imala najveće moguće pozitivne učinke, inicijativa Čipovi za Europu 2.0 (prvi stup) i dalje će se temeljiti na snažnoj bazi znanja i poboljšavati sinergije s djelovanjima koja Unija i države članice trenutačno podupiru putem programa i djelovanja povezanih s istraživanjem i inovacijama u sektoru poluvodiča te razvoja dijela lanca opskrbe. Ona ponajprije obuhvaćaju okvirni program Obzor Europa i program Digitalna Europa, čiji je cilj ojačati položaj Europe kao globalnog aktera u tehnologiji poluvodiča i njezinim primjenama, s rastućim globalnim udjelom u proizvodnji do 2030. U okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0 te će se aktivnosti dopuniti bližom suradnjom s Industrijskim savezom za poluvodiče.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Ne dovodeći u pitanje ishod pregovora o sljedećem VFO-u, odobrena sredstva predviđena od 2028. nadalje isključivo su okvirna.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

☒ Ograničeno trajanje

- ☒ na snazi od datuma donošenja Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima 2)
- ☒ financijski učinak od 2028. do 2034. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od 2028. do 2038. za odobrena sredstva za plaćanje.

☐ Neograničeno trajanje

- ☐ početna provedba od GGGG. do GGGG.
- ☐ nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

☒ Izravno upravljanje Komisije

- ☒ preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- ☐ preko izvršnih agencija

☐ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

☒ Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- ☒ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- ☐ tijelima javnog prava
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu
- ☐ tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

Napomene

Osim a) aktivnosti i proračunskih sredstava povezanih s Fondom za čipove i b) aktivnosti i proračunskih sredstava predviđenih u okviru Europskog vijeća za inovacije, inicijativa Čipovi za Europu 2.0 nastaviti će se provoditi u okviru neizravnog upravljanja povjeravanjem

provedbe zadaća Zajedničkom poduzeću za čipove i, prema potrebi, zajedničkom poduzeću ili drugom sličnom subjektu ili inicijativi koji ga naslijede, a uspostavljeni su pravom Unije u okviru narednog višegodišnjeg financijskog okvira. Države članice i ostale države sudionice sufinanciraju neizravna djelovanja.

Ostali dijelovi, kao što su aktivnosti u okviru drugog i trećeg stupa, provode se u okviru izravnog upravljanja. Obuhvaćaju zadaće povjerene Komisiji u pogledu nadzora Zajedničkog poduzeća za čipove, preispitivanja i odlučivanja o zahtjevima za postrojenja za poluvodičku tehnologiju, pružanja potpore Europskom odboru za poluvodiče, pružanja potpore Platformi za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima te, zajedno s državama članicama, praćenja lanaca opskrbe poluvodičima i odlučivanja o potrebnim djelovanjima.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Ovaj Izvještaj uključuje rashode za osoblje Komisije. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila. Komisija će ocijeniti ostvarenja, rezultate i učinak ovog Prijedloga svake četiri godine nakon datuma početka njegove primjene.

Uz to, kao tijelo Unije Zajedničko poduzeće za čipove posluje u skladu sa strogim pravilima o praćenju. Praćenje se provodi:

- putem službe zajedničkog poduzeća za unutarnju reviziju i službe Komisije za reviziju,
- s pomoću nadzora koji obavlja upravni odbor. Izvršni direktor interno će nadzirati rad zajedničkog poduzeća,
- s pomoću skupa kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja uspješnosti koji se utvrđuju radi praćenja provedbe programa i mjerenja njegova učinka,
- s pomoću evaluacije u sredini programskog razdoblja i završne evaluacije programa, koje provode vanjski stručnjaci pod nadzorom Komisije,
- na temelju programa rada zajedničkog poduzeća i njegova godišnjeg izvješća o radu.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Uredbom se uvodi revidirani okvir politike za privlačenje ulaganja u proizvodnju naprednih poluvodiča u Uniji i njezino poboljšanje te za poticanje potražnje, kao i revidirana pravila za koordinirani pristup praćenju i pripravnosti za nestašice poluvodiča. Novi elementi su veliki pothvati, strateški projekti, Forum za potražnju, akceleratori potražnje, Platforma za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima te priznavanje europskih regija izvrsnosti za poluvodiče.

Zbog tih pravila potreban je mehanizam konzistentnosti za prekograničnu primjenu obveza na temelju ove Uredbe i koordinaciju aktivnosti nacionalnih tijela i Komisije putem Europskog odbora za poluvodiče.

Kako bi se ispunile zadaće u nadležnosti Komisije, njezine službe treba opremiti odgovarajućim resursima.

Za druge je dijelove neizravno upravljanje opravdano jer je Zajedničko poduzeće za čipove javno-privatno partnerstvo koje se dijelom sufinancira doprinosima država sudionica i doprinosima u naravi privatnih članova.

Odluka o doprinosu EU-a Zajedničkom poduzeću za čipove donosi se svake godine na temelju proračuna EU-a donesenog za tu godinu.

U okvirnom sporazumu o financijskom partnerstvu koji potpišu Europska komisija i Zajedničko poduzeće za čipove bit će navedeno da će za zadaće koje se obavljaju svake godine Komisija platiti doprinos nakon sklapanja sporazuma o doprinosu sa Zajedničkim poduzećem za čipove i nakon što to zajedničko poduzeće izda odgovarajuće zahtjeve za plaćanje članovima koji nisu Unija.

Komisija će osigurati da pravila koja se primjenjuju na Zajedničko poduzeće za čipove budu u potpunosti u skladu sa zahtjevima iz Financijske uredbe. U skladu s člankom 71. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 zajedničko poduzeće poštovat će načelo dobrog financijskog upravljanja. Zajedničko poduzeće za čipove dužno je poštovati i odredbe ogleadne financijske uredbe koja se primjenjuje na to zajedničko poduzeće. Za svako odstupanje od te ogleadne financijske uredbe koje je nužno zbog posebnih potreba zajedničkog poduzeća potrebna je prethodna suglasnost Komisije.

Mehanizmima praćenja, među ostalim preko predstavnika Unije u upravnom odboru i odboru javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove, i mehanizmima izvješćivanja osigurat će se da službe Komisije ispunjavaju zahtjeve u pogledu odgovornosti prema Kolegiju i proračunskom tijelu.

Okvir unutarnje kontrole Zajedničkog poduzeća za čipove temelji se na sljedećem:

- provedbi standarda unutarnje kontrole kojima se omogućuju jamstva koja su barem jednaka jamstvima Komisije,
- postupcima za odabir najboljih projekata putem neovisnog ocjenjivanja i za njihovo prevođenje u pravne instrumente,
- upravljanju projektima i ugovorima tijekom trajanja svakog projekta,
- *ex ante* provjerama za 100 % potraživanja, uključujući primitak potvrda o obavljenoj reviziji i *ex ante* potvrđivanje metodologija troškova,
- *ex post* revizijama na uzorku potraživanja kao dijelu *ex post* revizija u okviru programa Obzor Europa,
- znanstvenoj evaluaciji rezultata projekata.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje

Ovom Prijedlogu priloženo je izvješće o procjeni učinka koje sadržava analitiku na kojoj se temelji odabrani pristup politike. Priprema inicijative temeljila se i na javnom savjetovanju i ciljanim savjetovanjima s dionicima iz industrije, državama članicama i trgovinskim udruženjima kako bi se prikupili relevantni podaci, informacije i povratne informacije. Međutim, tijekom provedbe i dalje mogu nastati nenamjerne posljedice ili nepredviđeni učinci. Oni će se utvrditi postupcima praćenja utvrđenima u Uredbi, što će Komisiji omogućiti da ih pravodobno sagleda na odgovarajući način.

Uz to, u Zajedničkom poduzeću za čipove uspostavljene su razne mjere za ublažavanje inherentnog rizika od sukoba interesa, a posebno:

- jednak broj glasova (jedna trećina) za Komisiju, države sudionice (zajedno) i privatne članove (zajedno) za standardno donošenje odluka u upravnom odboru; jednak broj glasova (polovina) za Komisiju i države sudionice (zajedno) u odboru javnih tijela,
- odluke na visokoj razini o aktivnostima/proračunskim sredstvima namijenjenima za aktivnosti u okviru inicijative Čipovi za Europu 2.0 (izgradnja kapaciteta u predstojećim programima rada) donosi odbor javnih tijela samo s državama članicama,
- dio programa rada koji se odnosi na aktivnosti izgradnje kapaciteta donosi odbor javnih tijela samo s državama članicama,

- upravni odbor odabire izvršnog direktora na temelju prijedloga Komisije,
- neovisnost osoblja,
- evaluacije provode neovisni stručnjaci na temelju objavljenih evaluacijskih kriterija, a postoje i žalbeni mehanizmi i potpune izjave o sukobu interesa,
- zahtjev da upravni odbor u odnosu na osoblje donese pravila za sprečavanje i izbjegavanje sukoba interesa u Zajedničkom poduzeću te upravljanje sukobima interesa u skladu s financijskim pravilima Zajedničkog poduzeća i Pravilnikom o osoblju.

Jedna od ključnih uloga zajedničkog poduzeća bit će održavanje postojećih etičkih i organizacijskih vrijednosti, što će pratiti Komisija.

Izvršni direktor Zajedničkog poduzeća za čipove kao dužnosnik za ovjeravanje treba uvesti troškovno učinkovit sustav unutarnje kontrole i upravljanja. Ured Zajedničkog poduzeća mora Komisiji podnijeti izvješće o donesenom okviru za unutarnju kontrolu.

Rizik od neusklađenosti Komisija će pratiti pomoću sustava izvješćivanja koji će razviti te praćenjem rezultata *ex post* revizija primatelja sredstava EU-a iz Zajedničkog poduzeća za čipove u okviru *ex post* revizija cijelog programa Obzor Europa i Digitalna Europa.

Postoji jasna potreba za učinkovitim i djelotvornim upravljanjem proračunom te za sprečavanjem prijevara i rasipanja sredstava. Međutim, sustav kontrole mora biti pravedno uravnotežen između postizanja prihvatljive stope pogreške i potrebnog tereta kontrole te izbjeci smanjenje privlačnosti programâ Unije.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Budući da su pravila za sudjelovanje u programima Obzor Europa i Digitalna Europa koja su primjenjiva na Zajedničko poduzeće za čipove slična pravilima koja će Komisija iskoristiti u svojim programima rada te da obuhvaćena skupina korisnika ima sličan profil rizičnosti kao korisnici programa u okviru izravnog upravljanja, može se očekivati da će granična vrijednost dopuštene pogreške biti slična onoj koju je Komisija predvidjela za programe Obzor Europa i Digitalna Europa, odnosno da postoji razumna sigurnost da je godišnji rizik pogreške tijekom višegodišnjeg razdoblja rashoda unutar raspona od 2–5 %, uz krajnji cilj postizanja stope preostale pogreške što bliže vrijednosti od 2 % na kraju višegodišnjih programa, nakon što se uzme u obzir financijski učinak svih revizija i mjera namijenjenih ispravljanju i povratu.

2.3. **Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti**

Komisija će osigurati da Zajedničko poduzeće za čipove primjenjuje postupke za borbu protiv prijevara u svim fazama procesa upravljanja.

Komisija će osigurati da su poduzete odgovarajuće mjere kojima osigurava da je, dok se provode djelovanja koja se financiraju u okviru ove Uredbe, financijski interes Unije zaštićen primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama i, ako se utvrde nepravilnosti,

osiguravanjem povrata pogrešno plaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

Revizorski sud ovlašten je provoditi reviziju, na temelju dokumenata i provjera na terenu, svih korisnika bespovratnih sredstava te izvoditelja i podizvoditelja koji su primali sredstva Unije u okviru programa.

Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može obaviti provjere na licu mjesta i inspekcije na terenu kod gospodarskih subjekata na koje se takvo financiranje izravno ili neizravno odnosi u skladu s postupcima utvrđenima u Uredbi (Euratom, EZ) br. 2185/96 radi utvrđivanja je li došlo do prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije, u vezi sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom o financiranju sredstvima Unije. Zajednička poduzeća trebat će pristupiti Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF).

Ured europskog javnog tužitelja može provoditi istrage u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi Vijeća (EU) 2017/1939 s ciljem istrage kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ⁷⁶	zemalja EFTA-e ⁷⁷	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ⁷⁸	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁷⁶ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁷⁷ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁷⁸ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

U milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	2
--	------	---

GU CNECT			Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godi na 2032 .	Godina 2033.	Godina 2034.	Nakon 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
Odobrena sredstva za poslovanje											
Proračunska linija [ECF]	Obveze	(1a)	30,000		20,000		10,000		10,000		70,000
	Plaćanja	(2a)	18,000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	70,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁷⁹											
Proračunska linija		(3)									0
UKUPNA odobrena sredstva za GU CNECT	Obveze	=1a+1b+3	30,000		20,000		10,000		10,000		70,000
	Plaćanja	=2a+2b+3	18,000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	70,000
			Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	Nakon 2034.	UKUPNO

⁷⁹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

											P N O V E O 2 0 2 8 . — 2 0 3 4 . 7 0 , 0 0 0
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	30,000		20,000		10,000		10,000		7 0 , 0 0 0
	Plaćanja	(5)	18,000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	7 0 , 0 0 0
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)									0

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOV 2. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	30,000		20,000		10,000		10,000		7 0 , 0 0 0
	Plaćanja	=5+6	18,000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	7 0 , 0 0 0
	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Nakon		U K U P N O V F O 2 0 2 8 . – 2 0 3 4 .
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	2034.			

UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	30,000	0,000	20,000	0,000	10,000	0,000	10,000		7 0 , 0 0 0	
	Plaćanja	(5)	18,000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	7 0 , 0 0 0	
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)										
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOV 2. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	30,000	0,000	20,000	0, 000	10,000	0,000	10,000		7 0 , 0 0 0	
	Plaćanja	=5+6	18, 000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	7 0 , 0 0 0	
				Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Nakon	U K U P N O V F
				2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	2034.	

											0
											2
											0
											2
											8
											.
											—
											2
											0
											3
											4
											.
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	30,000	0,000	20,000	0,000	10,000	0,000	10,000	0,000	70,000
	Plaćanja	(5)	18,000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	70,000
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA od 1. do 3.	Obveze	=4+6	30,000	0,000	20,000	0,000	10,000	0,000	10,000		70,000

višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Plaćanja										0
		=5+6	18,000	6,000	15,000	7,000	8,000	4,000	7,000	5,000	7 0 0 0 0

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira		4	„Administrativni rashodi” ⁸⁰						
Glavna uprava: CNECT		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
• Ljudski resursi		1,972	1,972	1,972	1,972	1,972	1,972	1,972	13,804
• Ostali administrativni rashodi									
UKUPNO GU CNECT		1,972	1,972	1,972	1,972	1,972	1,972	1,972	13,804

Glavna uprava: COMP		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
• Ljudski resursi		0,881	0,881	0,881	0,881	0,881	0,881	0,881	6,167
• Ostali administrativni rashodi									
UKUPNO GU COMP	Odobrena sredstva	0,881	0,881	0,881	0,881	0,881	0,881	0,881	6,167

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 4 višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	19,971
--	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

U milijunima EUR (na tri decimale)

⁸⁰

Potrebna odobrena sredstva trebaju se odrediti na temelju podataka o godišnjim prosječnim troškovima dostupnih na odgovarajućoj stranici BUDGpedije.

		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	Nakon 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	32,853	2,853	22,853	2,853	12,853	2,853	12,853	0,000	89,971
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	20,853	8,853	17,853	9,853	10,853	6,853	9,853	5,000	89,971

Procijenjeni učinak na rashode i osoblje za 2028. i nakon toga dodaje se samo u ilustrativne svrhe i ne prejudicira sljedeći višegodišnji financijski okvir. Izvor financiranja i opseg financijske obveze Unije u razdoblju nakon 2027. i dalje ovise o ishodu međuinstitucijskih pregovora o VFO-u za razdoblje 2028. – 2034., a nakon toga se utvrđuju u okviru godišnjeg proračunskog postupka. Sva odobrena proračunska i kadrovska sredstva od 2028. okvirna su.

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja ↓			Godina 2028.		Godina 2029.		Godina 2030.		Godina 2031.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)						UKUPNO	
	OSTVARENJA																	
	Vrsta ⁸¹	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ⁸² ...																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– Ostvarenje																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																		
UKUPNO																		

⁸¹ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁸² Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2028. – 2034.
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
NASLOV 4.								
Ljudski resursi	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	19,971
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj za NASLOV 4.	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	19,971
Izvan NASLOVA 4.								
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj izvan NASLOVA 4.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	2,853	19,971

Kako bi poduprla rad u području praćenja i upravljanja krizama, Glavna uprava CNECT može sklopiti administrativni sporazum sa Zajedničkim istraživačkim centrom za otprilike 2 EPRV-a (UO), ovisno o dostupnosti resursa, znanja i iskustva. Ovaj Izvještaj o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga ne sadržava proračun za takav mogući administrativni sporazum.

Procijenjeni učinak na rashode i osoblje za 2028. i nakon toga dodaje se samo u ilustrativne svrhe i ne prejudicira sljedeći višegodišnji financijski okvir. Izvor financiranja i opseg financijske obveze Unije u razdoblju nakon 2027. i dalje ovise o ishodu međuinstitucijskih pregovora o VFO-u za razdoblje 2028. – 2034., a nakon toga se utvrđuju u okviru godišnjeg proračunskog postupka. Sva odobrena proračunska i kadrovska sredstva od 2028. okvirna su.

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)⁸³

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	12	12	12	12	12	12	12
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
Neizravno istraživanje	0	0	0	0	0	0	0

⁸³

Ispod tablice navedite koliko je EPRV-a od navedenog broja već raspoređeno za upravljanje djelovanjem i/ili se može preraspodijeliti unutar vaše glavne uprave i koje su vaše neto potrebe.

Izravno istraživanje		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)		0	0	0	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)								
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)		5	5	5	5	5	5	5
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)		0	0	0	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	• u sjedištu	0	0	0	0	0	0	0
	• u delegacijama EU-a	0	0	0	0	0	0	0
(UO, UNS – neizravno istraživanje)		0	0	0	0	0	0	0
(UO, UNS – izravno istraživanje)		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 4.		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 4.		0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO		17	17	17	17	17	17	17

Procijenjeni učinak na rashode i osoblje za 2028. i nakon toga dodaje se samo u ilustrativne svrhe i ne prejudicira sljedeći višegodišnji financijski okvir. Izvor financiranja i opseg financijske obveze Unije u razdoblju nakon 2027. i dalje ovise o ishodu međuinstitucijskih pregovora o VFO-u za razdoblje 2028. – 2034., a nakon toga se utvrđuju u okviru godišnjeg proračunskog postupka. Sva odobrena proračunska i kadrovska sredstva od 2028. okvirna su.

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	Dodatno osoblje*		
		Financira se u okviru naslova 4. ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta prema planu radnih mjesta	5	7	Nije primjenjivo.	
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO)	2	3		

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Neke zadaće može obavljati preraspoređeno osoblje koje trenutačno radi na sličnim zadaćama, to jest na zadaćama povezanim s nadzorom nad programima, povezivanja s dionicima i izvješćivanja o aktivnostima istraživanja i razvoja te izgradnje kapaciteta u okviru prvog stupa. Dodatne zadaće iz prijedloga trebalo bi obavljati dodatno osoblje, na primjer definiranje i praćenje strateških projekata, uključujući praćenje ključnih etapa i rezultata, provjere usklađenosti (državne potpore, nabava), prekograničnu suradnju s državama članicama, definiranje velikih pothvata i nadzor njihove provedbe,
---------------------------------	--

	koordinaciju upravnog (nefiskalnog) nadzora, ocjenjivanje regionalnih planova ulaganja, ocjenjivanje vlasništva i kontrole u domaćim poduzećima, savjetovanje Europskog odbora za poluvodiče o strateškim projektima, davanje preporuka za čipove domaćih poduzeća u javnoj nabavi, savjetovanje sa Savezom radi definiranja zajedničke strategije za poluvodičke tehnologije, davanje savjeta o rizičnim sektorima, uspostavu strateških partnerstva s trećim zemljama, pružanje smjernica državama članicama i javnim naručiteljima o javnoj nabavi, davanje preporuka o metodologiji za provedbu procjena rizika sigurnosti opskrbe, izvođenje vježbi pripravnosti na krize, uspostavu i olakšavanje korištenja Foruma za potražnju, podupiranje aktivnosti zajedničkog projektiranja koje provode proizvođači poluvodiča i industrijski korisnici na kraju lanca, pružanje tehničkih i pravnih smjernica za nabavu sustava s integriranim inovativnim poluvodičkim projektima i rješenjima, osiguravanje usklađenosti inicijative 2.0 i nacionalnih/regionalnih strategija, nadzor organizacije i izvješćivanje Vijeća/Parlamenta. Osim toga, prijedlog podrazumijeva dodatne zadatke povezane s Platformom za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima, na primjer praćenje lanca opskrbe poluvodičima, analizu i funkcije pripravnosti na krize, izdavanje i obradu zahtjeva za informacije (RFI-ova) te provjeru i agregiranje podataka u fazi prije kriznog stanja i međusektorsku koordinaciju s dionicima iz industrije. Znatan dio prethodno navedenih zadaća može obavljati preraspodijeljeno postojeće osoblje.
Vanjsko osoblje	Idem.

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 4. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 3. trebaju se navesti kao „Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu upotrebu / kupnju / razvoj IT platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
NASLOV 4.								
Rashodi za IT (institucijski)	0	0	0	0	0	0	0	0
Međuzbroj za NASLOV 4.	0	0	0	0	0	0	0	0
Izvan NASLOVA 4.								

Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike	0	0	0	0	0	0	0	0
Međuzbroj izvan NASLOVA 4.	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)
- ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u
- ☐ zahtijeva reviziju VFO-a

Procijenjeni učinak na rashode i osoblje za 2028. i nakon toga dodaje se samo u ilustrativne svrhe i ne prejudicira sljedeći višegodišnji financijski okvir. Izvor financiranja i opseg financijske obveze Unije u razdoblju nakon 2027. i dalje ovise o ishodu međuinstitucijskih pregovora o VFO-u za razdoblje 2028. – 2034., a nakon toga se utvrđuju u okviru godišnjeg proračunskog postupka. Sva odobrena proračunska i kadrovska sredstva od 2028. okvirna su.

3.2.7. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ ne predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju
- ☐ predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	Ukupno
Tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na ostale prihode
 - ☐ navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁸⁴						
		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

4. DIGITALNI ASPEKTI

U ovom se odjeljku razmatraju transeuropske digitalne javne usluge i zahtjevi za njihovu prekograničnu interoperabilnost.

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

opći opis zahtjeva relevantnih za digitalizaciju i povezanih kategorija (podaci, digitalizacija i automatizacija procesa, digitalna rješenja i/ili digitalne javne usluge)

Upućivanje na zahtjev	Opis zahtjeva	Dionici na koje zahtjev utječe ili na koje se odnosi	Opći procesi	Kategorije
Članak 15.	Zahtjev za dodjelu statusa kao europske inicijative za poluvodičke tehnologije	Europska komisija	Primjena	Podaci
Članak 22.	Države članice uspostavljaju	Države članice	Izdavanje dozvola	Podaci Digitalno

⁸⁴ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove prikupljanja.

Upućivanje na zahtjev	Opis zahtjeva	Dionici na koje zahtjev utječe ili na koje se odnosi	Opći procesi	Kategorije
	jedinstveni postupak izdavanja dozvola na temelju jedinstvenog zahtjeva za sve dozvole potrebne za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte.	Nadležna nacionalna tijela		rješenje Digitalizacija i automatizacija procesa
Članak 24.	Države članice na nacionalnoj razini uspostavljaju jedinstveni pristupni portal za podnošenje jedinstvenog zahtjeva za izdavanje dozvole za europska postrojenja za poluvodičke tehnologije i strateške projekte.	Države članice Nadležna nacionalna tijela	Izdavanje dozvola	Digitalizacija i automatizacija procesa
Članak 33.	Strateško mapiranje poluvodičkog sektora Unije	Europska komisija	Praćenje	Podaci
Članak 34.	Uspostava Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima	Privatni subjekti	Dijeljenje podataka	Digitalno rješenje Podaci
Članak 35.	Komisija uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče provodi redovito praćenje lanca vrijednosti poluvodiča kako bi utvrdila čimbenike koji bi mogli narušiti ili ugroziti opskrbu poluvodičima ili trgovinu poluvodičima ili na njih negativno utjecati.	Europska komisija	Praćenje	Podaci

Upućivanje na zahtjev	Opis zahtjeva	Dionici na koje zahtjev utječe ili na koje se odnosi	Opći procesi	Kategorije
Članak 38.	Preventivno prikupljanje informacija	Europska komisija	Izvješćivanje	Podaci
Članak 41.	Prikupljanje informacija za vrijeme kriznog stanja	Europska komisija	Izvješćivanje	Podaci

4.2. Podaci

Opći opis relevantnih podataka

Vrsta podataka	Upućivanja na zahtjeve	Norma i/ili specifikacija (ako je primjenjivo)
Podaci u kontekstu zahtjeva za dodjelu statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije	Članak 15.	Nije primjenjivo.
Zahtjevi za izdavanje dozvola	Članak 22.	Nije primjenjivo.
Podaci potrebni za strateško mapiranje poluvodičkog sektora Unije	Članak 33.	Nije primjenjivo.
Podaci u kontekstu Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima	Članak 34.	Nije primjenjivo.
Podaci potrebni za praćenje lanca vrijednosti poluvodiča	Članak 35.	Nije primjenjivo.
Preventivno prikupljanje informacija	Članak 38.	Nije primjenjivo.
Prikupljanje informacija za vrijeme kriznog stanja	Članak 41.	Nije primjenjivo.

Tokovi podataka

Opći opis tokova podataka

Vrsta podataka	Upućivanja na dokument	Subjekti koji dostavljaju podatke	Primatelji podataka	Povod za razmjenu podataka	Učestalost (ako je primjenjivo)
Podaci u kontekstu	Članak 15.	Industrija	Europska komisija	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo.

zahtjeva za dodjelu statusa europske inicijative za poluvodičke tehnologije					
Zahtjevi za izdavanje dozvola	Članak 22.	Industrija	Države članice	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo.
Podaci potrebni za strateško mapiranje poluvodičkog sektora Unije	Članak 33.	Industrija	Europska komisija	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo.
Podaci u kontekstu Platforme za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima	Članak 34.	Industrija	Europska komisija	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo.
Podaci potrebni za praćenje lanca vrijednosti poluvodiča	Članak 35.	Industrija	Europska komisija	Nije primjenjivo.	Nije primjenjivo.
Preventivno prikupljanje informacija	Članak 38.	Industrija	Europska komisija	Faza prije kriznog stanja	Nije primjenjivo.
Prikupljanje informacija za vrijeme kriznog stanja	Članak 41.	Industrija	Europska komisija	Krizno stanje	Nije primjenjivo.

Usklađenost s Europskom strategijom za podatke

Objasniti kako su zahtjevi usklađeni s Europskom strategijom za podatke

Ova je zakonodavna inicijativa u skladu s načelom da se državnim tijelima omogući upotreba podataka u privatnom vlasništvu (poduzeće–javni sektor: „B2G”) kako bi se političke odluke temeljile na dokazima. Digitalni sustav izdavanja dozvola osmišljen je tako da omogućuje interoperabilnost i automatiziranu razmjenu podataka među nadležnim tijelima, ponovnu upotrebu podataka i dokumenata koji su već u posjedu javnih tijela, visoku razinu kibernetičke sigurnosti i cjelovitosti informacija te transparentnost i odgovornost u postupku

izdavanja dozvola.

Usklađenost s načelom „samo jednom”

Člankom 22. predviđa se uspostava jedinstvenog postupka izdavanja dozvola na temelju jedinstvenog zahtjeva za sve dozvole potrebne za europske inicijative za poluvodičke tehnologije i strateške projekte.

4.3. Digitalna rješenja

Za svako digitalno rješenje navedite upućivanje na povezane zahtjeve relevantne za digitalizaciju, opis propisane funkcije digitalnog rješenja, tijelo koje će biti za njega nadležno i druge relevantne aspekte kao što su mogućnost ponovne uporabe i pristupačnost. Naposljetku objasnite hoće li se za to digitalno rješenje upotrijebiti tehnologije umjetne inteligencije.

Digitalno rješenje	Upućivanje na zahtjeve	Najvažnije obvezne funkcionalnosti	Odgovorno tijelo	Kako se postiže pristupačnost?	Kako je uzet u obzir potencijal da se rješenje ponovno iskoristi drugdje?	Upotreba tehnologija umjetne inteligencije
Digitalni sustav izdavanja dozvola	Članci 22. i 24.	Postupci izdavanja dozvola u cijelosti se provode digitalno. Sustav ima jedinstveno korisničko sučelje koje omogućuje interakciju s relevantnim javnim uslugama. Digitalni sustav izdavanja dozvola omogućuje podnošenje, praćenje i	Države članice Nadležna nacionalna tijela	Digitalni sustav izdavanja dozvola trebao bi biti osmišljen tako da ga mogu jednostavno koristiti i pristupati mu svi podnositelji zahtjeva, uključujući osobe s invaliditetom.	Digitalni sustav izdavanja dozvola trebao bi biti oblikovan tako da se osigura ponovna upotreba podataka i dokumenata koji su već u posjedu javnih tijela.	//

Digitalno rješenje	Upućivanja na zahtjeve	Najvažnije obvezne funkcionalnosti	Odgovorno tijelo	Kako se postiže pristupačnost?	Kako je uzet u obzir potencijal da se rješenje ponovno iskoristi drugdje?	Upotreba tehnologija umjetne inteligencije
		donošenje odluka o zahtjevima za dozvolu bez upotrebe papira.				
Platforma za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima	Članak 34.	Platforma bi trebala prikupljati podatke od uključenih poduzeća kako bi se povećala transparentnost i otpornost lanca opskrbe poluvodičima.	Privatni subjekti	Platforma bi trebala biti osmišljena tako da je mogu jednostavno koristiti i pristupati joj svi podnositelji zahtjeva, uključujući osobe s invaliditetom.		//

Digitalni sustav izdavanja dozvola

Digitalna i/ili sektorska politika (ako je primjenjivo)	Objašnjenje usklađenosti
Okvir EU-a za kibernetičku sigurnost	Nacionalni digitalni sustav izdavanja dozvola trebao bi biti osmišljen tako da nudi visoku razinu zaštite podataka, kibernetičke sigurnosti i cjelovitosti informacija.
Europske poslovne lisnice	Jedinstvena pristupna točka nacionalnog digitalnog sustava izdavanja dozvola koristi europske poslovne lisnice.

Platforma za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima

Digitalna i/ili sektorska politika (ako je primjenjivo)	Objašnjenje usklađenosti
---	--------------------------

primjenjivo)	
Okvir EU-a za kibernetičku sigurnost	Platforma za poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima trebala bi biti osmišljena tako da nudi visoku razinu zaštite podataka, kibernetičke sigurnosti i cjelovitosti informacija.

4.4. Procjena interoperabilnosti

Nije primjenjivo.

4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

Nije primjenjivo.